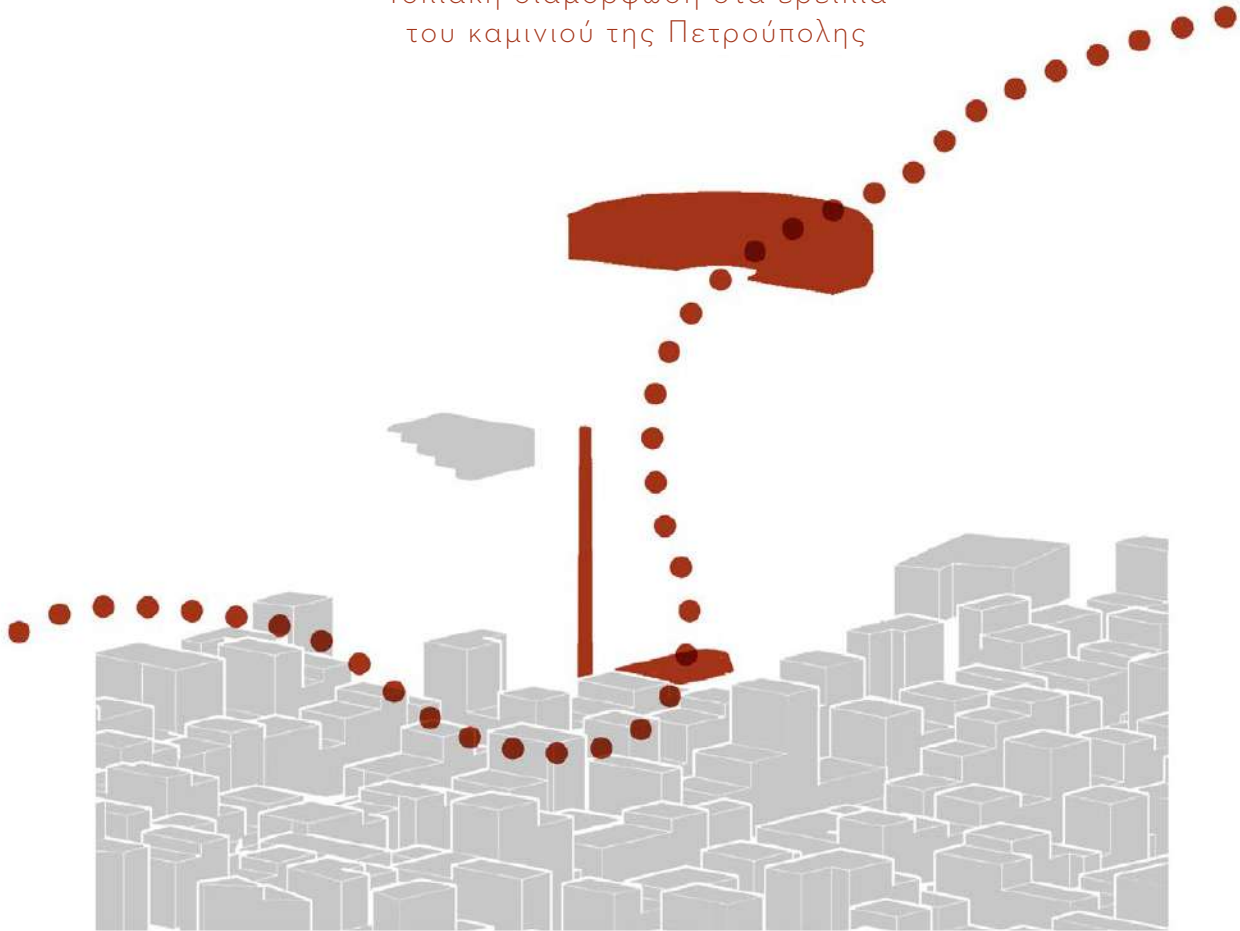

αλεξίου έλλη, δραγανίγου λήδα, ψωμιάδη μαρία | υπ. καθηγητής: σ. σταυρίδης

όριο σε τρείς (III) πράξεις

Τοπική διαμόρφωση στα ερείπια
του καμινιού της Πετρούπολης

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ | Σεπτέμβριος 2022 | Διπλωματική Εργασία

**όριο σε III
πράξεις :**
τοπιακή
διαμόρφωση
στα ερείπια του
καμινιού της
Πετρούπολης

**αλεξίου ελισάβετ
δραγανίγου λήδα
ψωμιάδη μαρία**

επιβλέπωντας : σ. σταύρος
σύμβουλοι : π. βασιλάτος, π. κουτρολίκου

σχολή αρχιτεκτόνων μηχανικών ΕΜΠ
σεπτέμβρης 2022

σύνοψη

Η εν λόγω εργασία αποτελεί μια τοπιακή διαμόρφωση στην περιοχή που βρίσκεται το ερείπιο του καμινιού της Πετρούπολης. Η συγκεκριμένη περιοχή φιλοξενεί μια σειρά από στοιχεία που την καθιστούν όριο, όριο σε τρεις πράξεις όπως προαναγγέλει και ο ίδιο ο τίτλος της εργασίας. Οι τρεις αυτές πράξεις είναι τα στοιχεία που συνθέτουν την οριακότητα του τοπίου και συναποτελούν έναν αμήχανο χώρο, χωρίς χρήση. Τα στοιχεία αυτά αφορούν την αντίθεση της πόλης με το βουνό, τη σύγκρουση μεταξύ της υπερτοπικής και της τοπικής κλίμακας που προκύπτει από την ύπαρξη του θεάτρου Πέτρας, καθώς και το τέλος της χρήσης της κατοικίας και την αρχή της εμφάνισης βιομηχανικής χρήσης λόγω του καμινιού.

Το θέμα λοιπόν της εργασίας αφορά στη διαχείριση αυτού του πολλαπλού ορίου με στόχο να φιλοξενηθεί η καθημερινότητα της γειτονιάς, καλλιεργώντας την αυτενέργεια στον χρήστη σε σχέση με τον πολιτισμό και την τέχνη, παίρνοντας αφορμή από τη χρήση του θεάτρου. Αξιοποιώντας το βίωμα και την εντύπωση που μας έδωσε η βόλτα μας στο ερείπιο του καμινιού, επιλέγουμε να το παγώσουμε στο χρόνο και να διατηρήσουμε τα ίχνη της φθοράς του, καθιστώντας το παράλληλα επισκέψιμο. Έτσι, οδηγούμαστε στη διαμόρφωση μεταβλητών χώρων - πυρήνων που απορρέουν από το καμίνι, με μικρής κλίμακας μεταλλικές κατασκευές που επαναλαμβανόμενες μπορούν να χρησιμοποιηθούν με διαφορετικούς τρόπους διεγείροντας τη φαντασία του χρήστη. Τα υλικά και η γεωμετρία του καμινιού καθορίζουν την τοποθέτηση των κατασκευών στο χώρο καθώς και τις βασικές ροές εντός της περιοχής, δίνοντας την τελική εικόνα του τοπίου. Οι κατασκευές αυτές, λοιπόν, συνομιλούν με το καμίνι συνθετοντας από κοινού διαδρομές οι οποίες μπλέκουν την κίνηση και τη στάση, το θεατή και το θέαμα, τον πομπό και το δέκτη.

abstract

Our project concerns the formation of the landscape around the area of the kiln in Petroupoli, Athens. The area hosts a series of elements that create a boundary, “a boundary in three acts”, as it is characterized by the title of the work itself. These three acts are the elements that compose this boundary and constitute an intermediate, “awkward” space, without use. These elements concern the opposition between the city and the mountain, the conflict between the hyperlocal and the local scale, resulting from the existence of the Petra Theater, as well as the limit of the housing area and the beginning of the industrial use, due to the lime kiln.

The theme of the project is therefore the management of this multiple boundary in order to accommodate the everyday life of the neighborhood and its residents and - driven by the existence of the theater - cultivate proactivity in relation to culture and art. Using the experience and the impression of our walk in the area and in the ruin of the kiln, we choose to freeze it in time and preserve the traces of its decay, making it at the same time visitable. Thus, we are led to the formation of variable spaces-cores deriving from the ruin, with small-scale metal structures that can be used repeatedly in different ways, stimulating the imagination of the user. The materials and geometry of the kiln determine the placement of the structures, as well as the basic flows within the area, giving the final image of the landscape. These constructions, converse with the kiln by composing together paths which entangle the spaces of movement and stasis, the spectator and the spectacle, the transmitter and the receiver.

περιεχόμενα

08 Μέρος Α/ αντίληψη, βίωμα, εμπειρία

22 Μέρος Β/ όριο σε III πράξεις

24 το όριο βουνου - πόλης

46 το καμίνι

68 το θέατρο πέτρας

84 Μέρος Γ/ σενάριο - πρόταση

86 προθέσεις

94 masterplan

102 Μέρος Δ/ αρχές σχεδιασμού

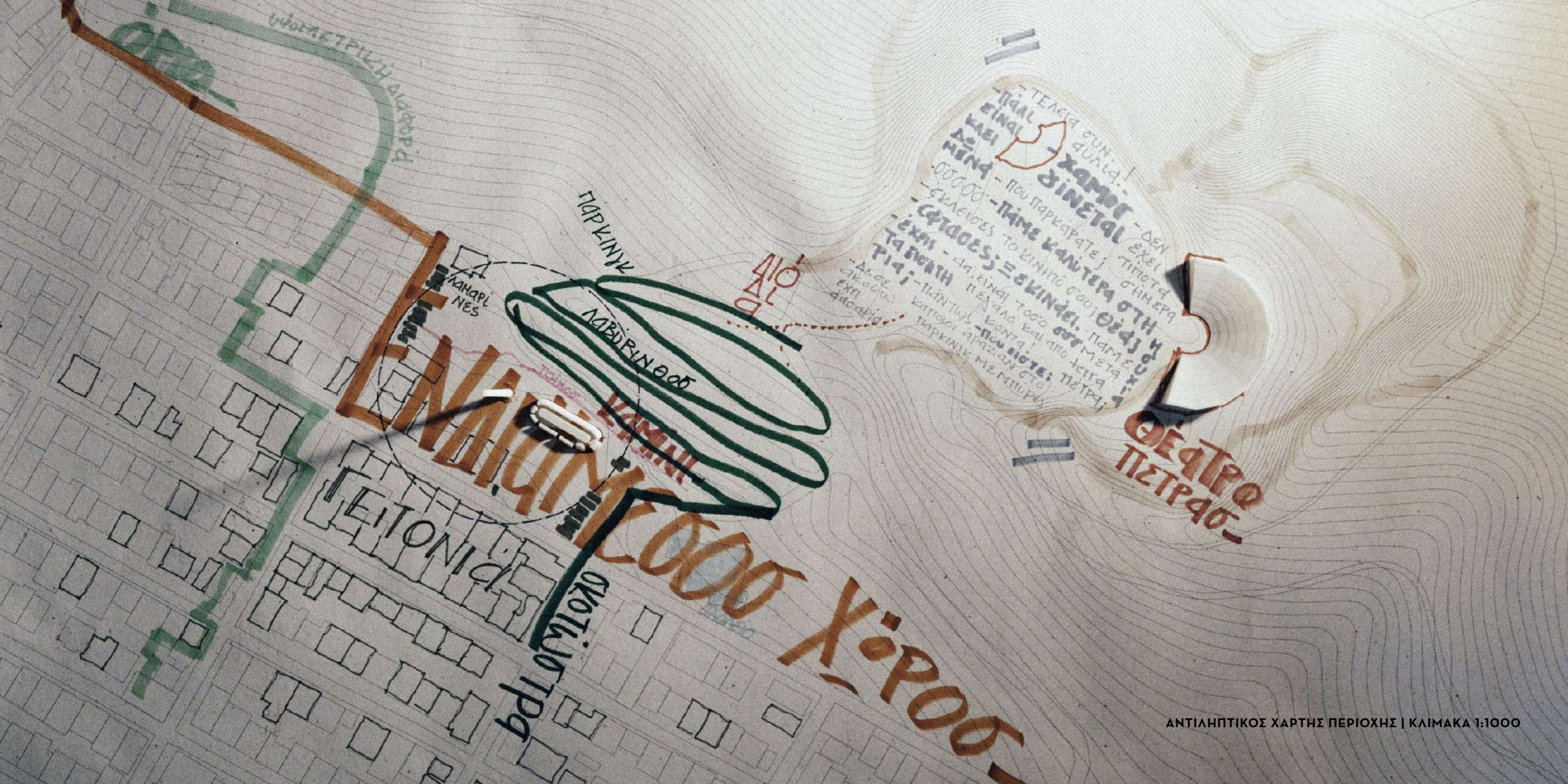
116 Μέρος Ε/ σχέδια

μέρος Α/

αντίληψη, βίωμα, εμπειρία

https://www.youtube.com/watch?v=L-N-JjPDHF4&ab_channel=ElliAleksiou

ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000

“

“Φτάνοντας στην περιοχή αναζητήσαμε τον τρόπο με τον οποίο θα προσεγγίζαμε το καμίνι. Ο χώρος ήταν περιφραγμένος με λαμαρίνες που εμπόδιζαν ακόμα και τη θέαση. Έτσι προσπαθήσαμε να το προσεγγίσουμε από το πάρκινγκ του θεάτρου. Από εκείνο το σημείο καταφέραμε να δούμε όλα όσα μας έκρυβαν οι λαμαρίνες διεγείροντας μας την περιέργεια να μπούμε μέσα στην περιοχή. Η υψομετρική διαφορά από τη μία μας επέτρεψε τη θέαση από την άλλη εμπόδιζε την πρόσβαση. Αναζητώντας με ποιον τρόπο θα κατεβαίναμε στο επίπεδο του καμινιού καταφέραμε να βρούμε ένα πιο βατό σημείο από την πλευρά του πάρκινγκ, από το οποίο φτάσαμε στο επίπεδο του καμινιού. Φτάνοντας λοιπόν στην περιοχή νιώσαμε ότι βρισκόμαστε σε ένα χώρο πολύ έντονα φορτισμένο που συγκρατεί δυο πολύ επιθετικούς πόλους. Από τη μία η γειτονιά εισβάλλει στην περιοχή δειλά- δειλά αφού οι τελευταίες πολυκατοικίες καθορίζουν το σχήμα της , από την άλλη ένας ισχυρός αναλυματικός τοίχος που συγκρατεί τις υψομετρικές και το θέτρο Πέτρας που βρίσκεται στο νταμάρι.

το μέτωπο από την πλευρά του δρόμου - σκοτώστρα:
λαμαρίνες και κλειδωμένη είσοδος,
απαγόρευση πρόσβασης

το μέτωπο από την πλευρά της γειτονιάς:
συρματοπλέγμα, οπτική επαφή, κλειδωμένη είσοδος,
απαγόρευση πρόσβασης

το μέτωπο από την πλευρά των κτηρίων που βρίσκονται
εντός της περιοχής:
λαμαρίνες, απαγόρευση πρόσβασης

το μέτωπο από την πλευρά του πάρκινγκ:
υψομετρική διαφορά, απότομο έδαφος
τελικά το σημείο από το οποίο προσεγγίσαμε το οικόπεδο

Βγαίνοντας από το χώρο αυτόν, πάλι από το πάρκινγκ, καταλήξαμε μέσα από έναν μακρύ “λαβύρινθο” στο θέατρο Πέτρας. Είχαμε ξαναβρεθεί στο θέατρο Πέτρας, ποτέ όμως μεσημέρι. Εκείνη τη μέρα συναντήσαμε ένα αδειο χώρο, κενό που υψωνόταν τεράστιος μπροστα μας, δημιουργώντας μια έντονη αμηχανία. Το ίδιο συμβαίνει σε όλη την περιοχή γύρω από το θέατρο παρόλο που δίπλα υπήρχε ένα σχολείο που θα μπορούσε να δίνει κάποια ζωή. Ώρα που οι μαθητές σχολούσαν μα κανένας δεν κινήθηκε προς την περιοχή του θεάτρου. Όλοι βγήκαν από την είσοδο που βρίσκεται από την πλευρά της γειτονιάς, αφού η άλλη είσοδος καταλήγει σε ένα δρόμο που λειτουργεί μόνο σαν εκτόνωση του πάρκινγκ. Κατεβαίνοντας από αυτό το δρόμο καταλάβαμε αμέσως το γιατί αφού η ορατότητα για έναν πεζό ήταν πολύ περιορισμένη αυξάνοντας την επικινδυνότητά του. Τα στοιχεία που συλλέξαμε μας έδωσαν την εντύπωση πως πρόκειται για μια περιοχή που συμπυκνώνει έντονες αντιθέσεις, που συνθέτουν μια έντονη οριακότητα.”

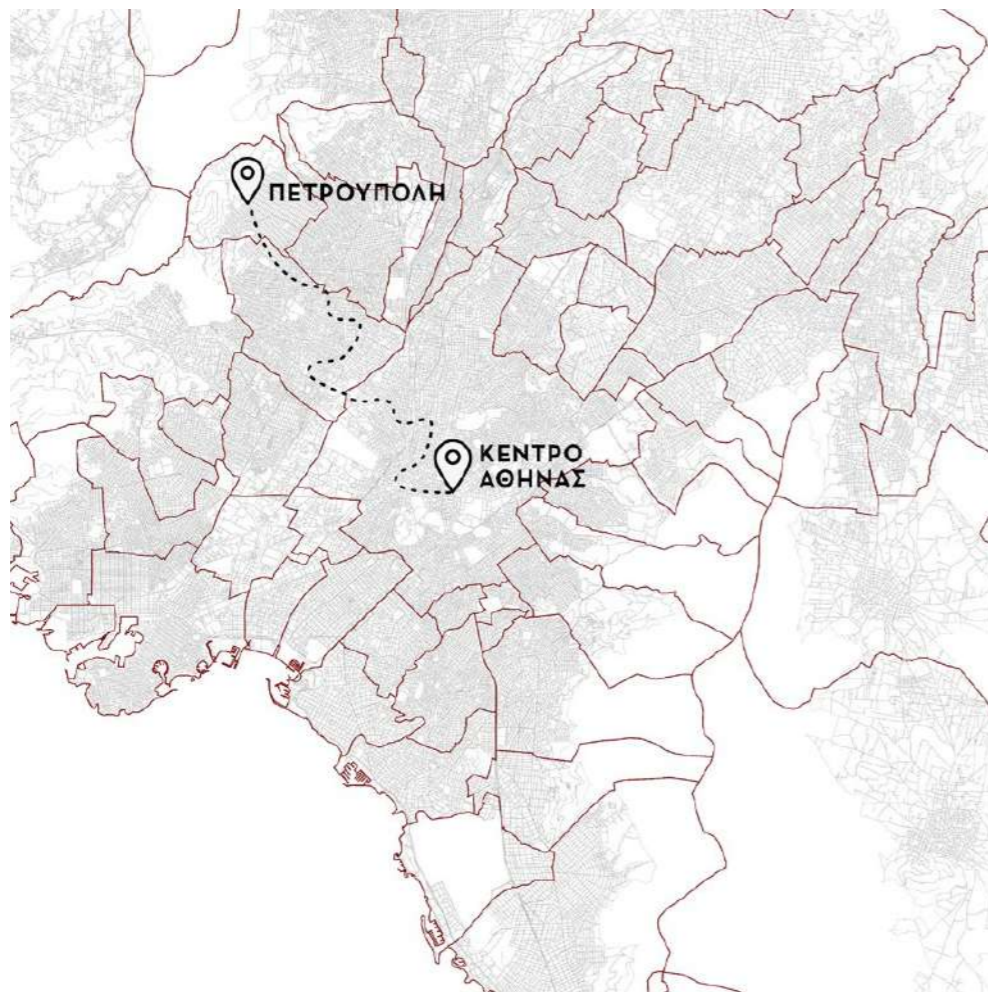
μέρος Β/

όριο σε III πράξεις

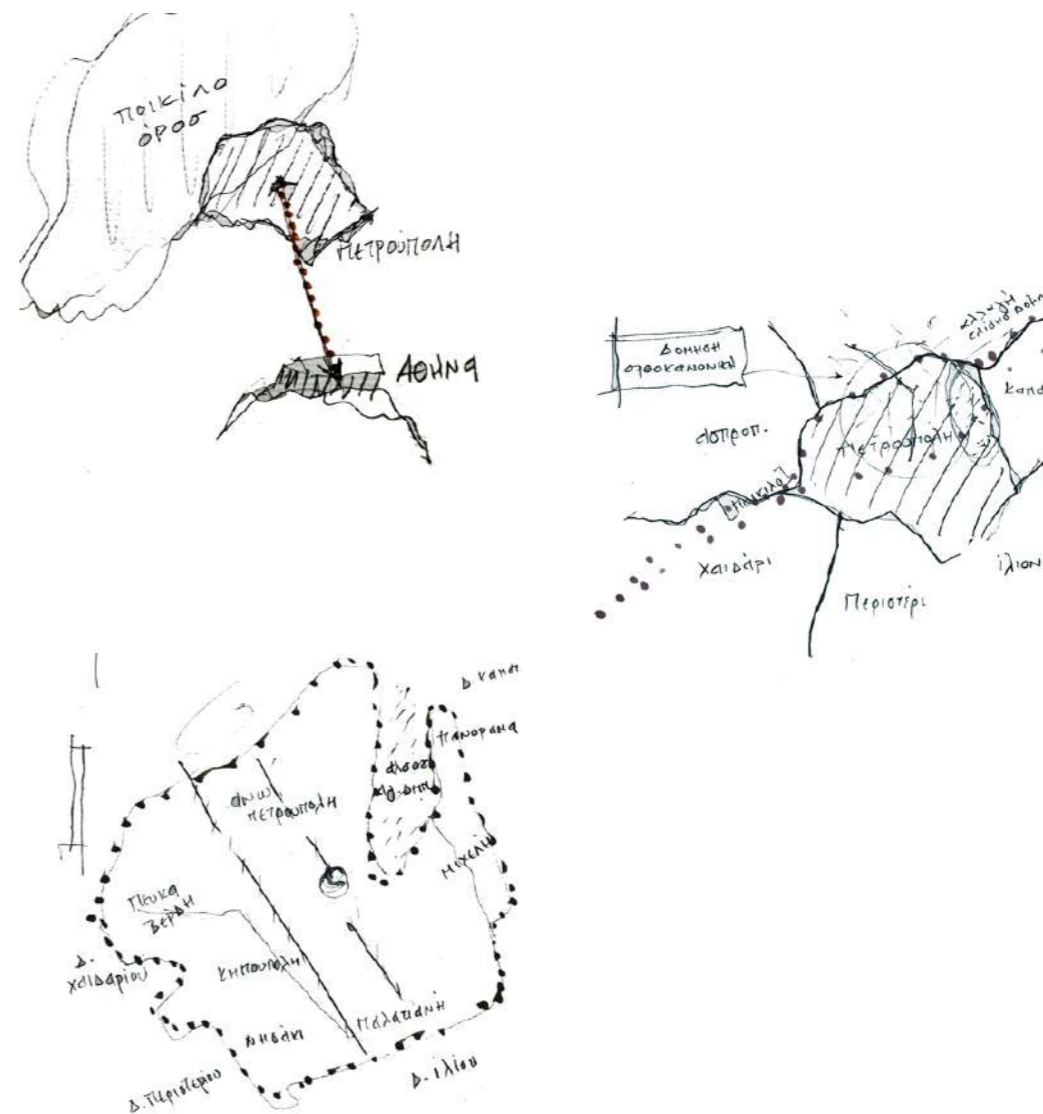

26. / όριο σε III πράξεις

27. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Περούπολης

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1912

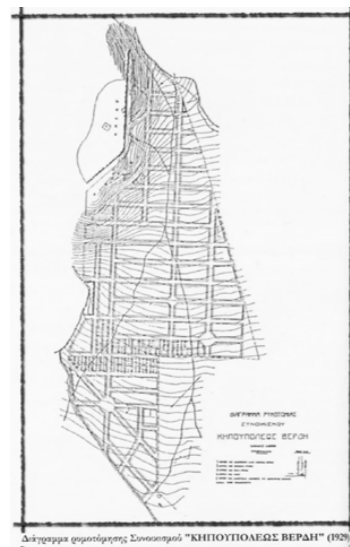
Η αφετηρία της κατοίκησης /

Με το νόμο “Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων”, στην Αττική δημιουργούνται τρεις δήμοι: Αθηναίων, Πειραιώς και Λαυρεωτικής. Στον Δήμο Αθηναίων ανήκει η κοινότητα των Νέων Λιοσίων **στην οποία ανήκε και η σημερινή Πετρούπολη**

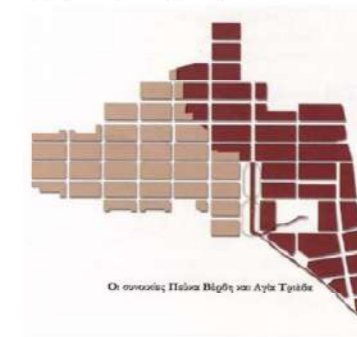
1927-1929

Ίδρυση Κηπούπολης - Πεύκων Βέρδη /

Το 1927 η “Ανώνυμη Εταιρεία Κηπουπόλεων” οικοπεδοποιεί 300 στρέμματα στο κτήμα Βέρδη και σε τμήμα του δήμου Περιστερίου (πρώην δασική έκταση) ιδρύοντας την Κηπούπολη. Δύο χρόνια αργότερα εγκρίνεται η ρυμοτόμηση του συνοικισμού Πεύκα Βέρδη.

διάγραμμα ρυμοτόμησης συνοικισμού “Κηπουπόλεως Βέρδη”

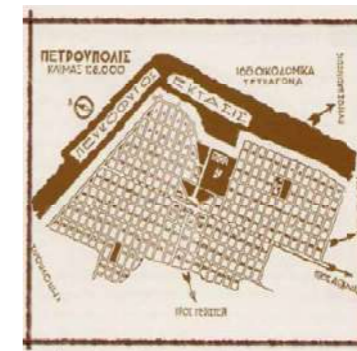

οι συνοικίες Πεύκα Βέρδη και Αγία Τριάδα

1933

η πόλη της Εσπερινής, Πετρούπολη /

Ο Αλέξανδρος Πέτρου Γιάνναρος, ιδιοκτήτης της εφημερίδας Εσπερινή, αγοράζει μεγάλη έκταση στην σημερινή κεντρική και άνω Πετρούπολη. Μέσω της εφημερίδας προσφέρει οικοπέδα στην “πόλη της εσπερινής” μέσω κουπονιών και καταβολής 50 δραχμ το μήνα. Στην μνήμη του πατέρα του Πέτρου, ονομάζει την πόλη Πετρούπολη.

το πρώτο σχέδιο πόλης της Πετρούπολης 1934 - 168 οικοδομικά τετράγωνα

1934-1935

Το 1934 γίνεται η χάραξη του σχεδίου πόλης στην έκταση της εσπερινής σε σχέδιο του αρχιτέκτονα-πολεοδόμου Αλέξανδρου Μεταξά. Αποτελείται από 210 οικοδομικά τετράγωνα των 10-20 οικοπέδων το καθένα. Το 1935 χτίζονται τα πρώτα σπίτια γύρω από το κέντρο της πόλης.

1955

Άνω Πετρούπολη, Παναγίτσα, Νησάκι /

Εντάσσονται στο σχέδιο πόλης οι περιοχές Παναγίτσα και Νησάκι, αλλά και τμήμα της Άνω Πετρούπολης. Οικόπεδα στις περιοχές αυτές πωλούνται στο συνεταιρισμό “Αγία Τριάς” και μοιράζονται στα μέλη του με κλήρωση.

1957-1960

Πανόραμα, Μιχελής, Κάτω Πετρούπολη /

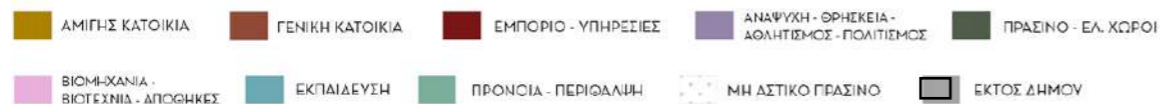
Ως αποτέλεσμα της πύκνωσης του αστικού ιστού και της επέκτασής του εκτός του σχεδίου πόλης, κυρίως λόγω της εσωτερικής μεταπολεμικής μετανάστευσης, διαμορφώνονται συνοικίες όπως το Πανόραμα, η Κάτω Πετρούπολη και ο Μιχελής

1972

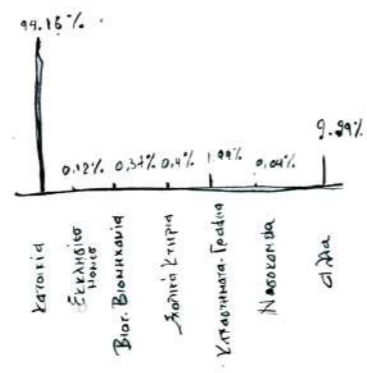
Η Πετρούπολη προάγεται σε Δήμο, ως αποτέλεσμα της πληθυσμιακής αύξησης και οικοδομικής δραστηριότητας στην περιοχή /

Ποσοστά Χρησιμευουσών Χρήσεων

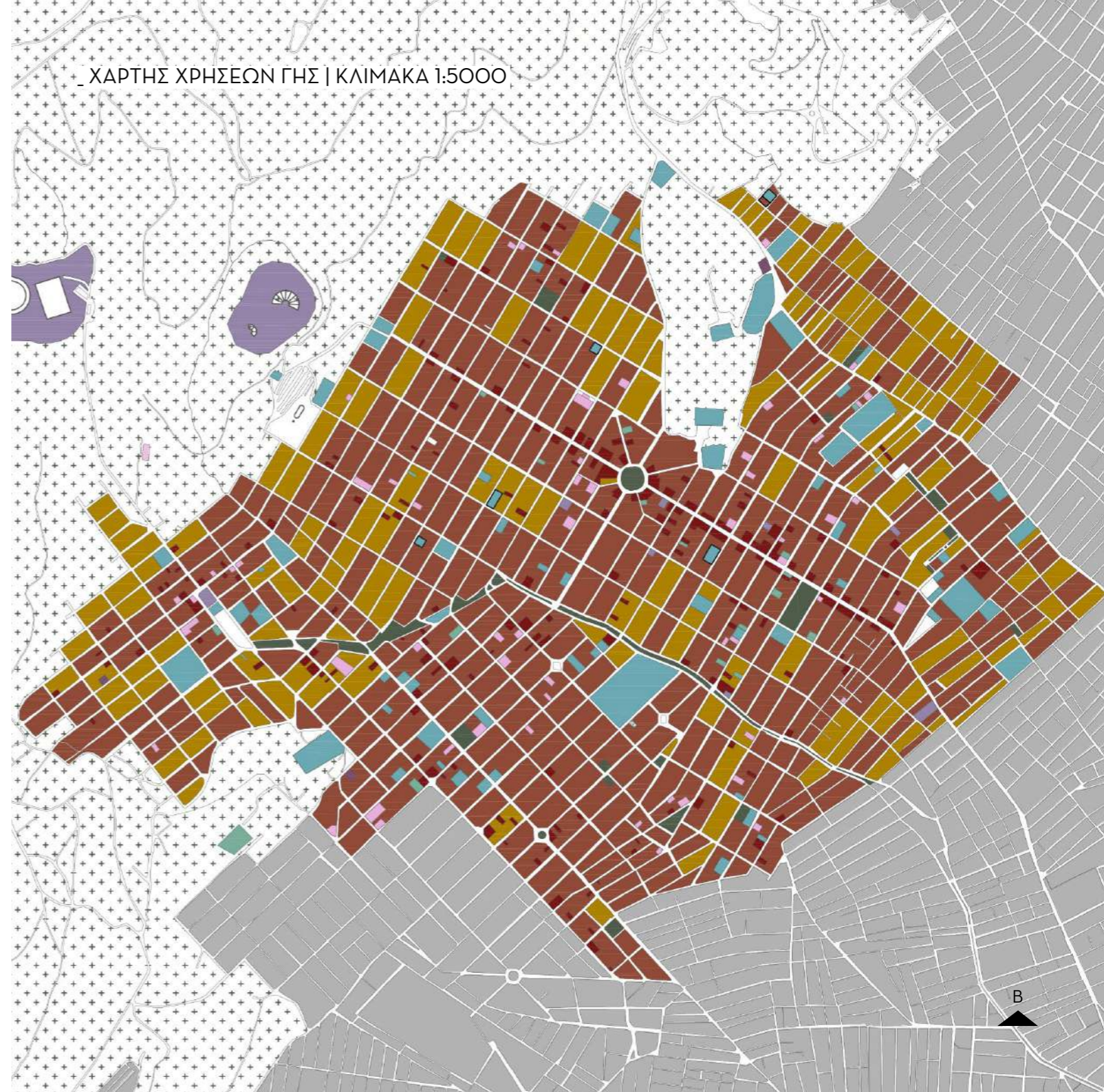

Το μεγαλύτερο τμήμα της Πετρούπολης έχει σχεδιαστεί στα πρότυπα των Ευρωπαϊκών κηπουπόλεων (Garden Cities), οικισμών δηλαδή σχεδιασμένων και ανεπτυγμένων από ιδιωτικές εταιρίες ή συνεταιρισμούς. Στην Αθήνα τις δεκαετίες 20 και 30 διαμορφώνονται παρόμοια κηποπροάστια, χωρίς όλα να έχουν τις ίδιες προδιαγραφές ή την ίδια κοινωνική απεύθυνση. Ορισμένα απευθύνονται σε μεγαλοαστούς, ή ανώτερες και μεσαίες κοινωνικές τάξεις, ενώ ορισμένα σε μεσαία -κατώτερα λαϊκά στρώματα και ακτήμονες. Οι συνοικίες της Πετρούπολης για παράδειγμα δεν διαθέτουν σχέδιο περίτεχνο (π.χ. Φιλοθέη) ή μεγάλες πλατείες (π.χ. Ηλιοπούλη, Γλυφάδα) και έχουν μικρά οικόπεδα σε σχέση με τις μεγαλοαστικές κηπουπόλεις, κάτι που είχε και σαν συνέπεια να προσελκύσουν κυρίως λαϊκά στρώματα και ακτήμονες.

Η πόλη είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου σχεδιασμένη με Ιπποδάμειο σύστημα και συμμετρικό σχεδιασμό, ο οποίος θα ευνοούσε μια μελλοντική κατασκευαστική ανάπτυξη, αλλά και διαμόρφωση ελεύθερων δημόσιων χώρων. Φυσικά το δεύτερο δε συνέβη ποτέ, κυρίως αφού το όλο εγχείρημα δημιουργίας της πόλης είχε πρώτα και κύρια επιχειρηματικό και εισπρακτικό χαρακτήρα, αλλά και επειδή δεν υπήρχε εξαρχής πρόβλεψη και επαρκής σχεδιασμός των χώρων αυτών.

Τα στοιχεία αυτά συντελούν καθοριστικά στην σημερινή εικόνα της πόλης. Η "ζωή" της, αρθρώνεται γύρω από την "στρογγυλή" της πλατεία και την οδό Πετρούπολεως, η οποία διασχίζει την Πετρούπολη από τον δήμο Ιλίου φτάνοντας ως το βουνό. Όμορα της ζώνης αυτής συναντάμε και την μεγαλύτερη πύκνωση εμπορικών χρήσεων, χρήσεων αναψυχής και πολιτισμού. Όσο απομακρυνόμαστε από το κέντρο η χρήση της κατοικίας είναι συντριπτικά κυρίαρχη, με πολύ μικρές πυκνώσεις, κυρίως γύρω από σχολικές μονάδες ή χώρους αθλητισμού.

ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:5000

_ ΧΑΡΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΜΜΜ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

ΛΕΟΦΟΡΕΙΑΚΕΣ
ΓΡΑΜΜΕΣ:

- Α11
[ΠΛ. ΒΑΘΗ - ΙΛΙΟΝ - ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ]
- Β11
[ΠΛ. ΒΑΘΗ - ΙΛΙΟΝ - ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ]
- Α13
[ΟΜΟΝΟΙΑ - ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ]
- 700
[ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ (ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ) -
ΣΤ. ΑΝΘΟΥΠΟΛΗ]

ΤΕΡΜΑ
ΛΕΩΦΟ-
ΡΕΙΩΝ

Β

35. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

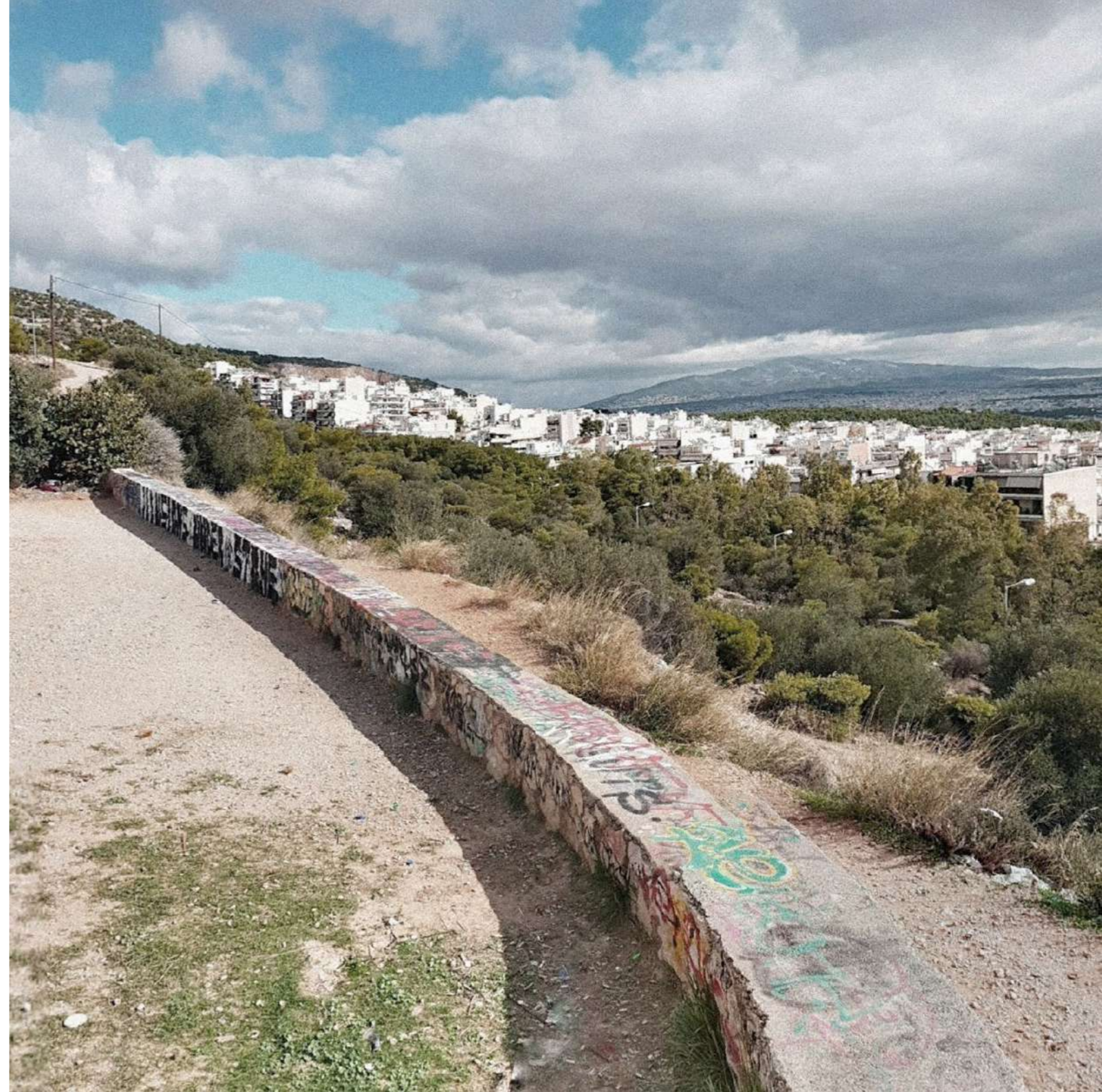
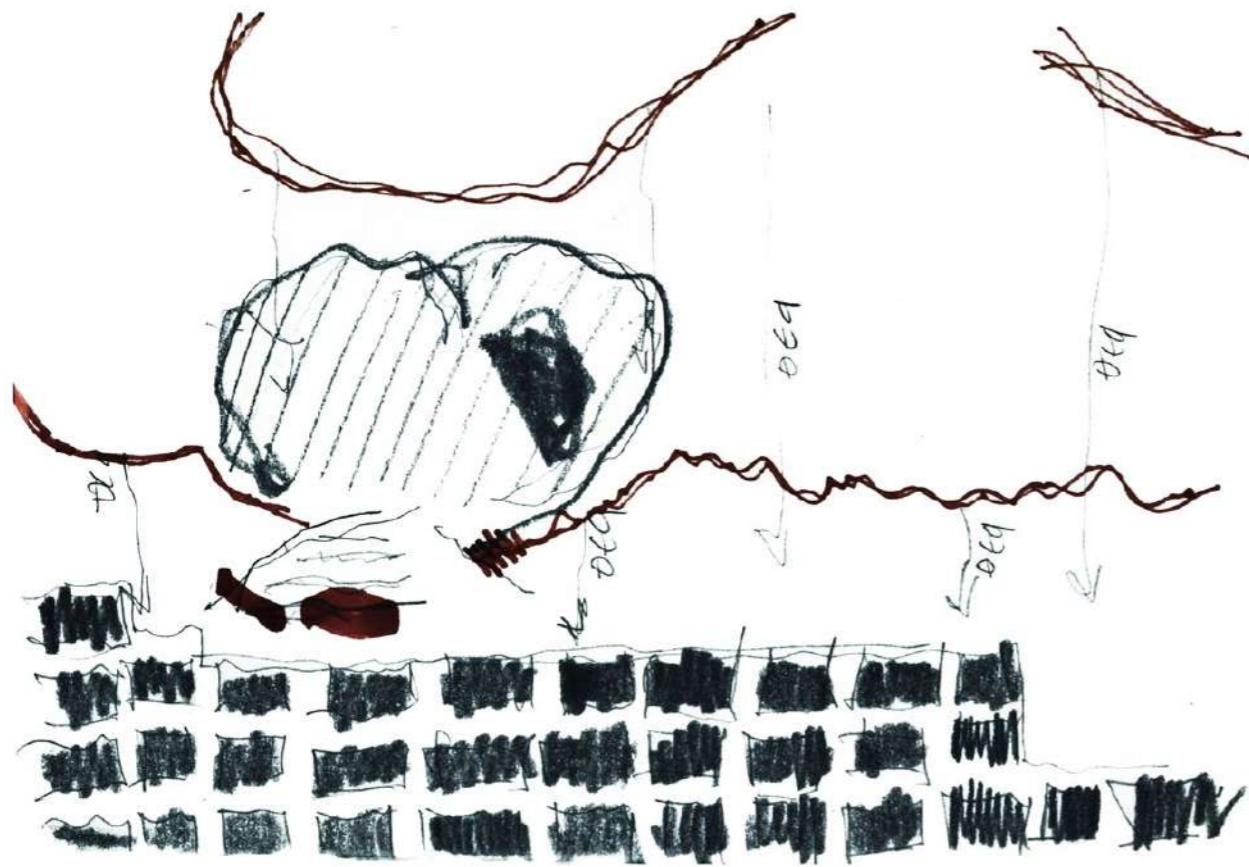

Η “συνοριακή” οδός Ολυμπίας

Το τέρμα της κυκλοφορίας, το τέρμα των λεοφορείων, το “τέρμα” της πόλης. Η οριακότητα της περιοχής είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων. Η Πετρούπολη σκαρφάλεται πάνω στο βουνό, για να κοπεί “με το μαχαίρι”. Οι οδικοί άξονες που την διατρέχουν παράλληλοι και ανεβάζουν προς το βουνό διακόπτονται απότομα, εκτός αν πρόκειται να συνεχίσουν προς το πάρκινγκ του Θεάτρου Πέτρας. Ο αυστηρός ορθοκανονικός σχεδιασμός, δίνει ακόμα μεγαλύτερη ένταση στη μαχαιριά, οι κάθετες ευθείες έρχονται να συναντήσουν την πλαστική τυχαιότητα των καμπύλων του βουνού. Ο αστικός ιστός δεν χαλαρώνει καθόλου στο ανέβασμα προς το βουνό, αποφεύγοντας να προϊκονομήσει το όριο του. Η αίσθηση αυτού του ορίου γίνεται ακόμα εντονότερη από την σχεδόν αποκλειστική χρήση της κατοικίας, με εξαιρέσεις τις αρκετές σχολικές μονάδες που βρίσκονται στην περιοχή και φυσικά το θέατρο και τις γύρω από αυτό χρήσεις.

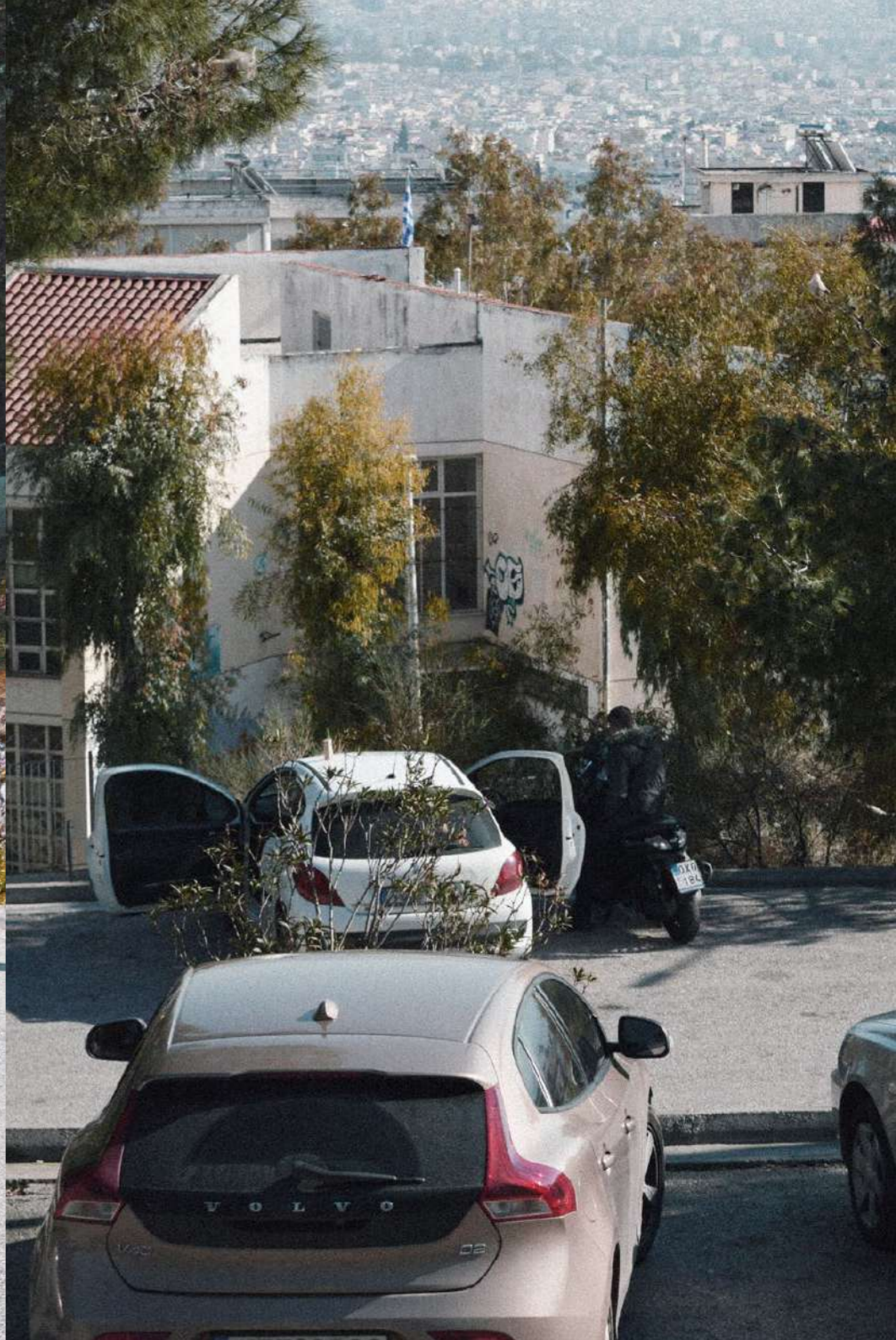

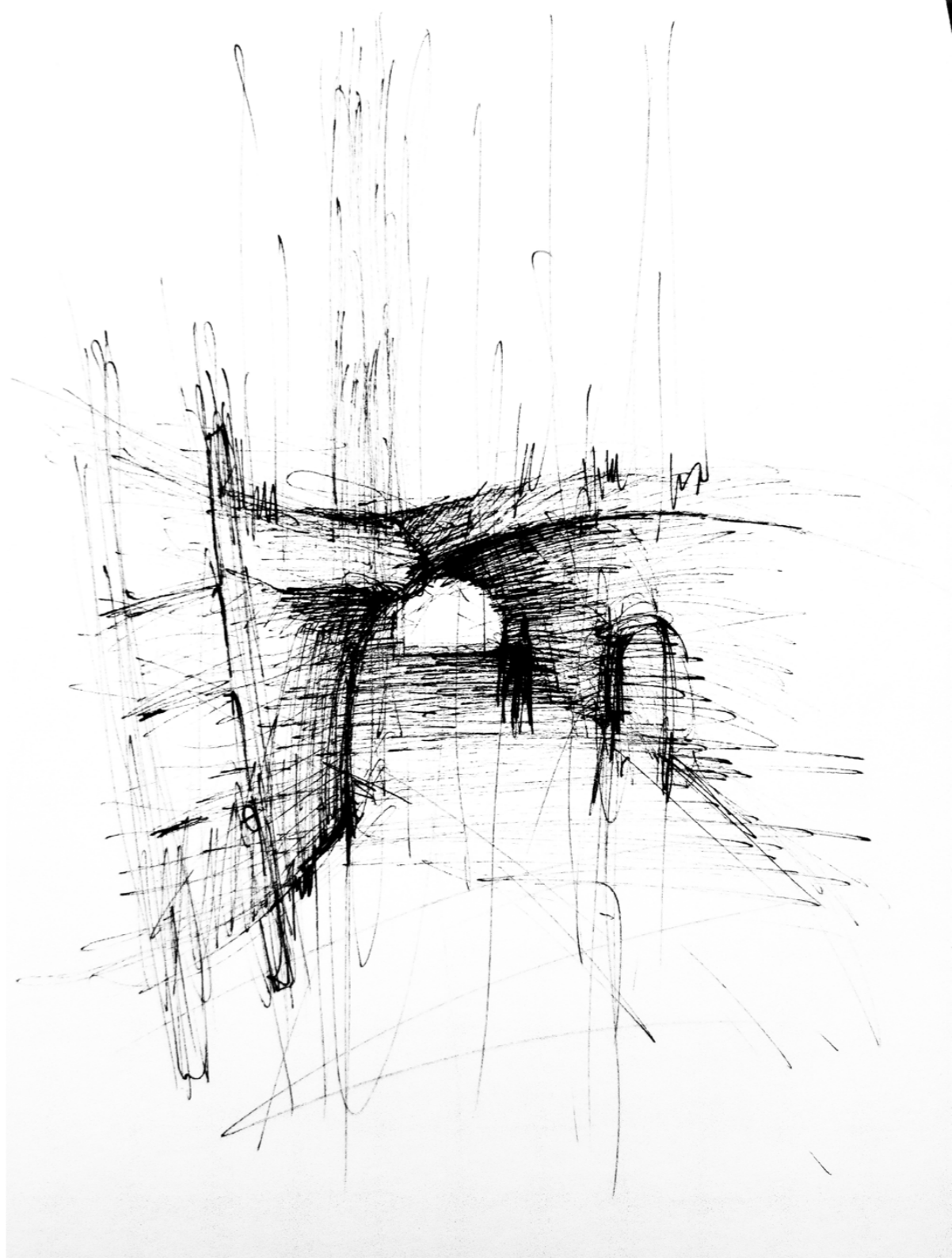
43. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

III

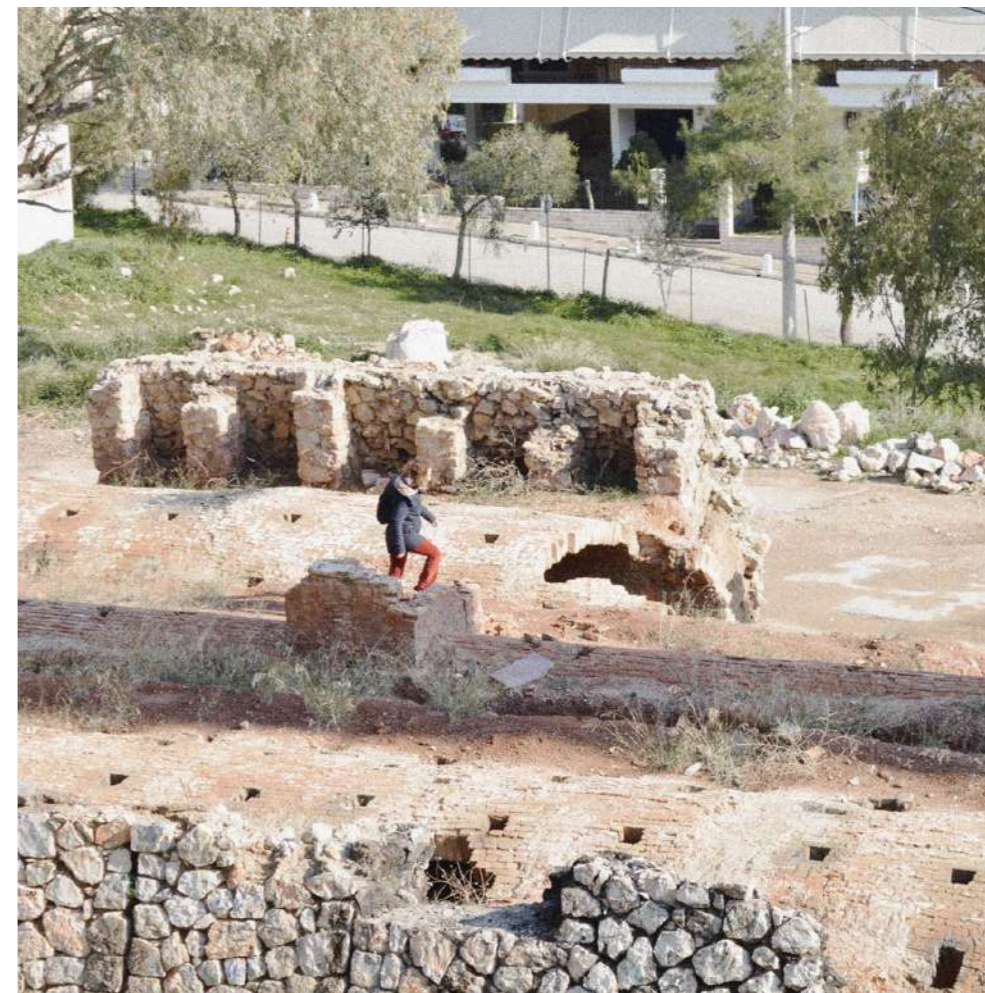
το καμίνι

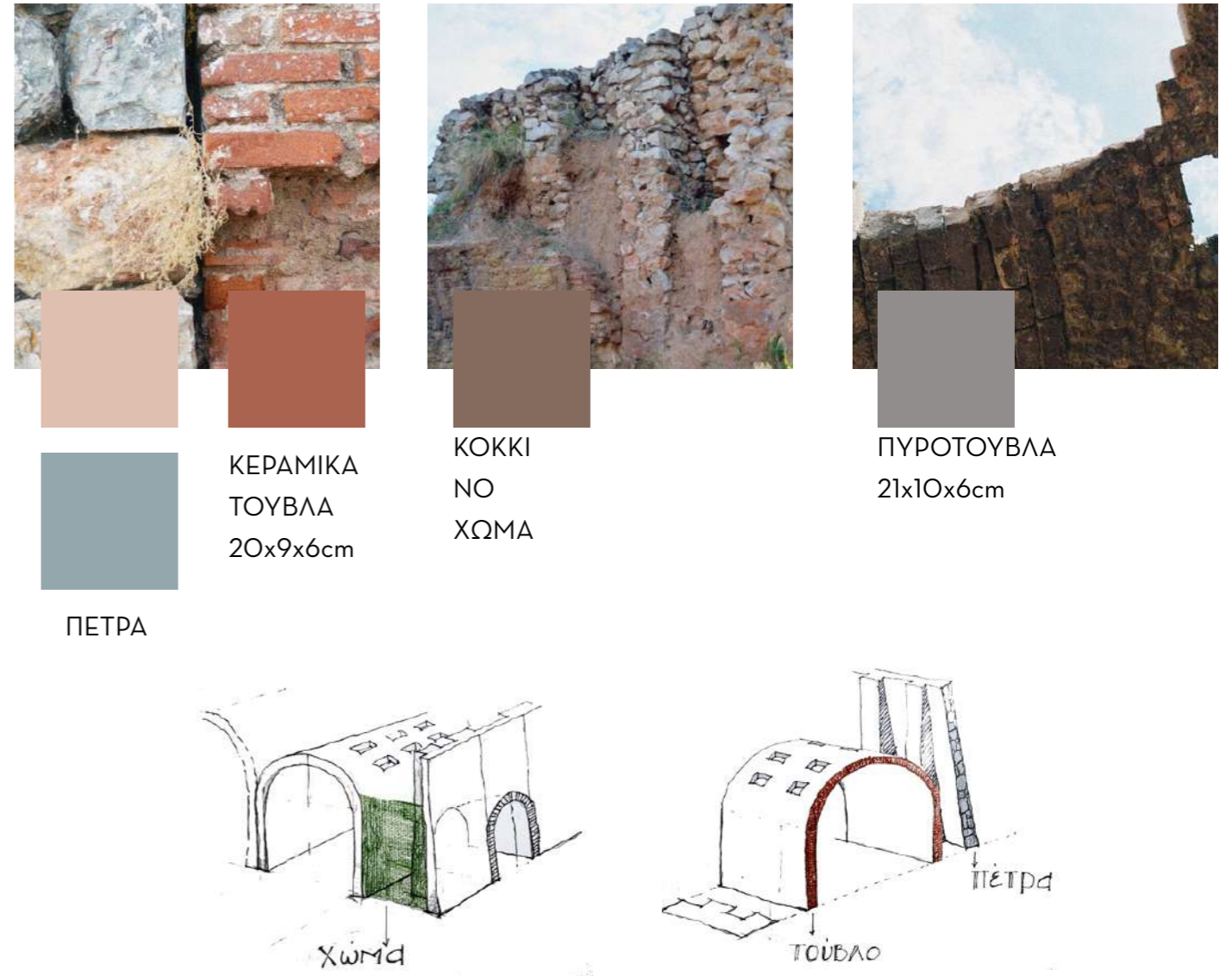

51. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

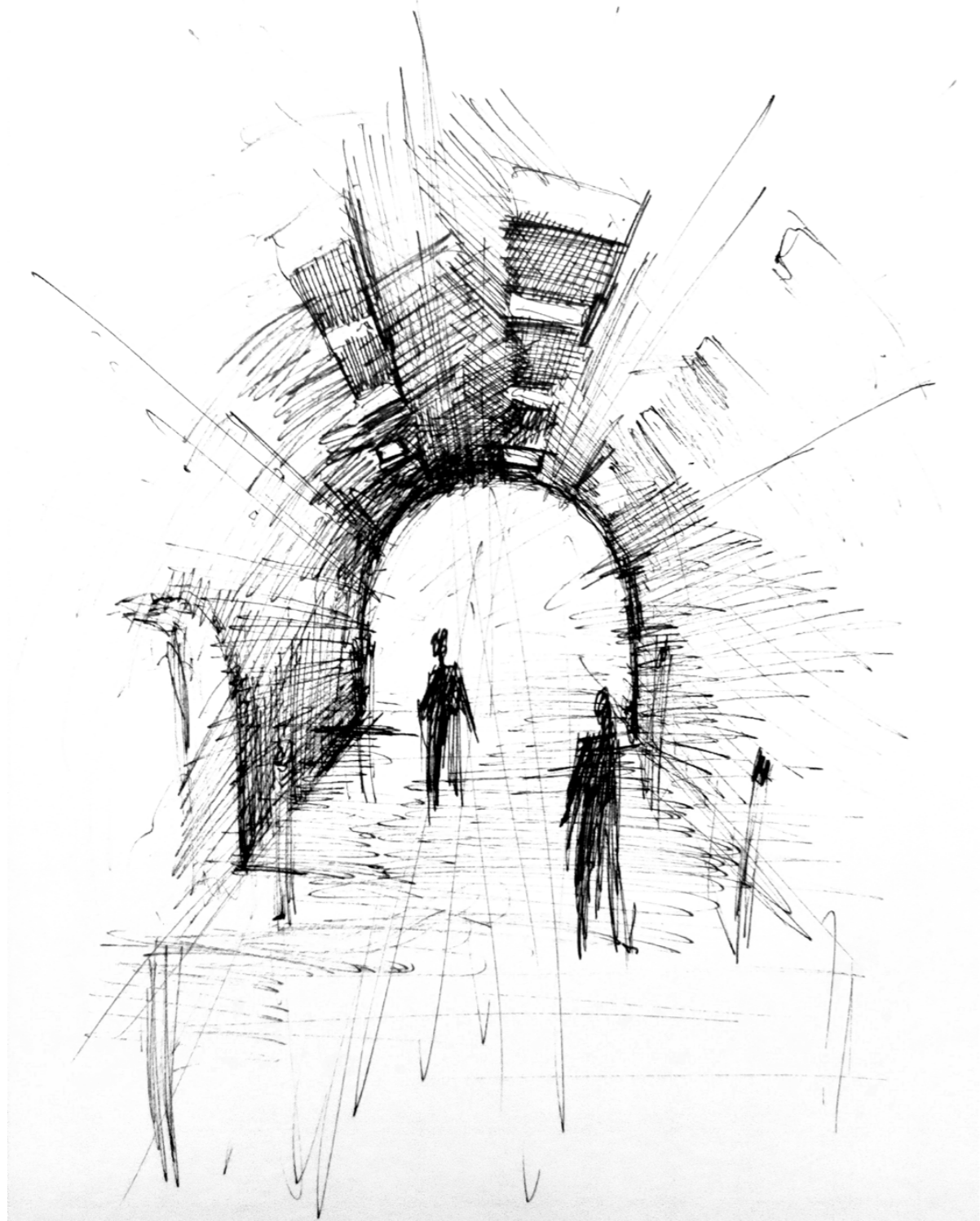

Το κτίσμα του καμινιού, είναι ελειψοειδούς σχήματος, αποτελούμενο από έναν θολωτό διάδρομο καθαρού ύψους 3 μέτρων που το διατρέχει περιμετρικά, και έναν εσωτερικό κλειστό γραμμικό, επίσης θολωτό χώρο, ο οποίος δεν είναι εσωτερικά προσβάσιμος. Οι εξωτερικοί του τοίχοι είναι κεκλιμένοι προς το εσωτερικό και φέρουν μικρά ανοίγματα - πόρτες. Οι μέγιστες διαστάσεις του είναι 41mx16.7m και το μέγιστο ύψος 4m.

Τα δομικά του υλικά είναι η πέτρα, το τούβλο και το χώμα. Οι εξωτερικοί κεκλιμένοι τοίχοι έχουν πάχους 0.30m και στηρίζονται από εσωτερικές αντιρρίδες ίδιου υλικού και ανοίγματος 0.50m, οι οποίες παραλαμβάνουν την κλίση από τη μία μεριά, ενώ από την άλλη υπακούν στον κατακόρυφο άξονα, έχουν δηλαδή τραπεζοειδές σχήμα. Στο εσωτερικό, οι καμάρες της οροφής και οι εσωτερικοί τοίχοι είναι από πυρότουβλο, ενώ στην οροφή υπάρχουν οπές διάστασης 20x20cm. Ο ενδιάμεσος χώρος μεταξύ των καμαρών και των πέτρινων τοίχων αλλά και ο κενός χώρος μεταξύ των αντιρρίδων πληρώνεται με κοκκινόχωμα, το οποίο είχε και μονωτική λειτουργία. Τα ανοίγματα των τοίχων είναι θολωτά, επενδύονται με κεραμικά τούβλα και η οροφή τους είναι κεκλιμένη, με μέγιστη διάσταση 1x2.20m (εξωτερικά). Στην οροφή του εσωτερικού χώρου υπάρχουν 3 καμινάδες επίσης από πυρότουβλο και υπόγειος αεραγωγός που συνδέεται με το φουγάρο. Το φουγάρο είναι τοποθετημένο αξονικά σε σχέση με το καμίνι και σε απόσταση 3 μέτρων από αυτό. Είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα και έχει ύψος 60 μέτρα. Τέλος, στην οροφή του καμινιού υπήρχε μια ελαφριά μεταλλική κατασκευή στέγασης, της οποίας όμως δεν είχε διατηρηθεί κανένα ίχνος την περίοδο που το επισκεφθήκαμε.

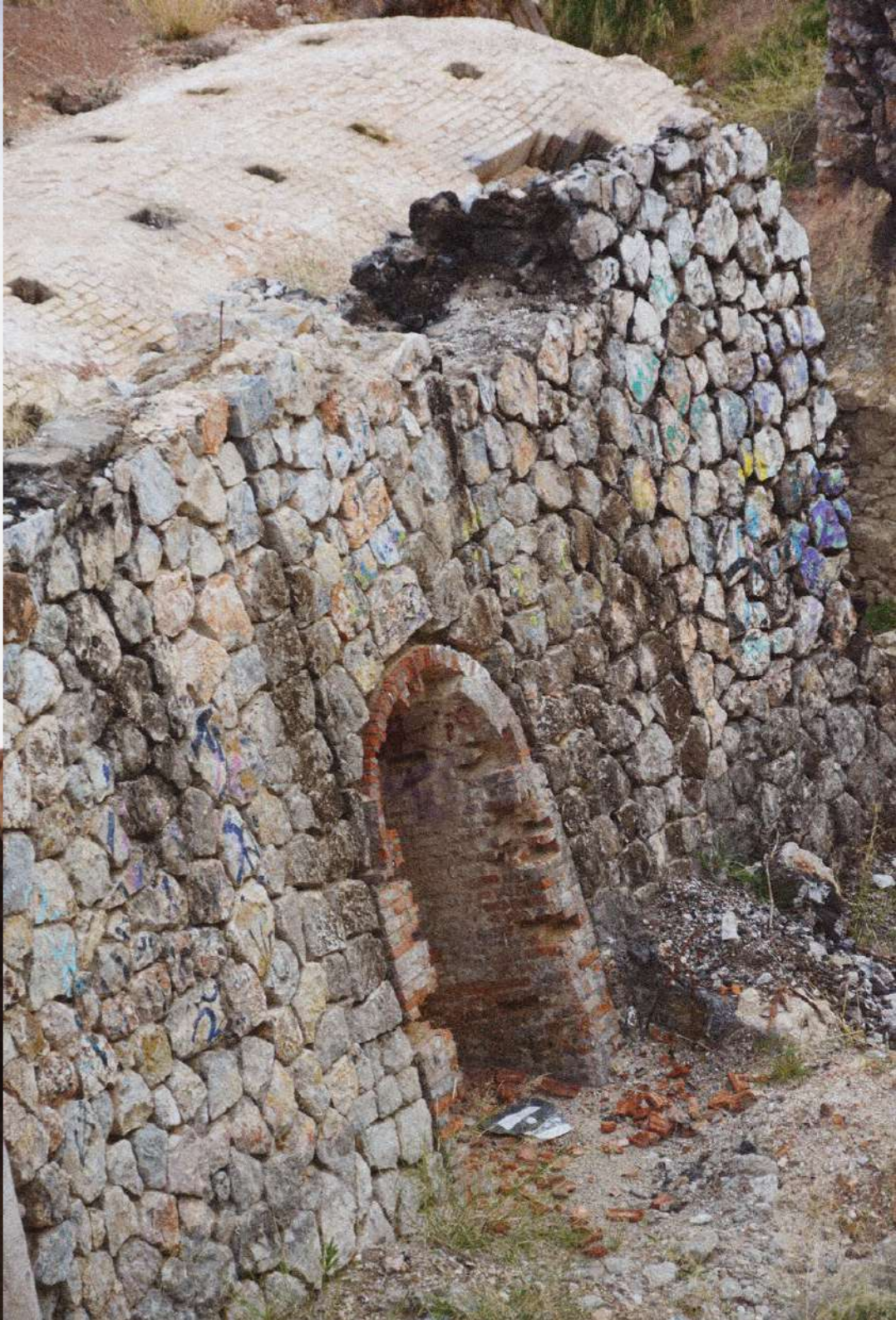

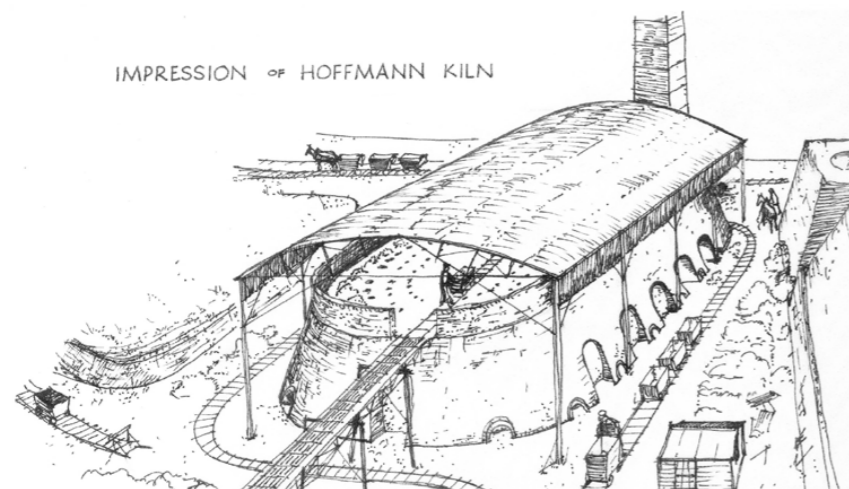
Σήμερα, το καμίνι βρίσκεται σε ερειπιώδη κατάσταση, μη επισκέψιμη.

Ο πέτρινος τοίχος έχει πέσει σε σημεία όπως και οι αντιρρίδες που βρίσκονται πέριξ του, με τις πέτρες να βρίσκονται διάσπαρτες στον γύρω χώρο. Στα αντίστοιχα σημεία έχει πέσει και ο τούβλινος τοίχος δημιουργώντας έτσι μεγάλα σπασίματα, διαμπερή ανοίγματα στον παλιό ενιαίο τοίχο.

Η στέγη έχει επίσης καταρρεύσει σε σημεία, τα τούβλα που συνέθεταν τον θόλο να έχουν πέσει, με αποτέλεσμα αρκετά κομμάτια του κτίσματος να είναι πιά εντελώς υπαίθρια. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα σπασίματα της στέγης συμπίπτουν με τα σπασίματα του τοίχου, διαμορφώνοντας μια ποικιλομορφία στα κλειστά και στα ανοιχτά. Με την αποσύνθεση των βασικών στοιχείων του καμινιού, το χώμα καταρρέει ανάμεσα στον τοίχο και στη στέγη, και "χύνεται" μέσα στο καμίνι.

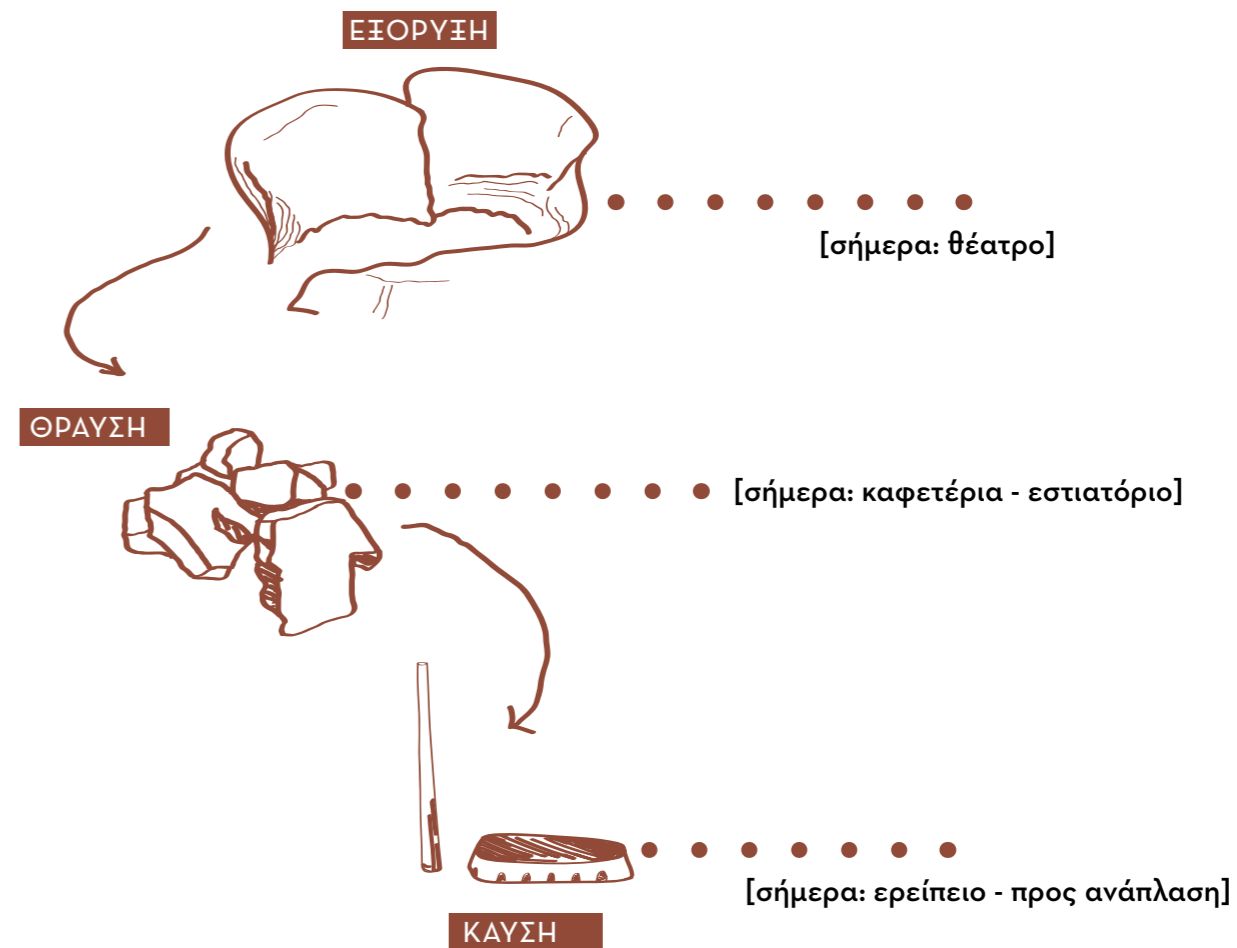

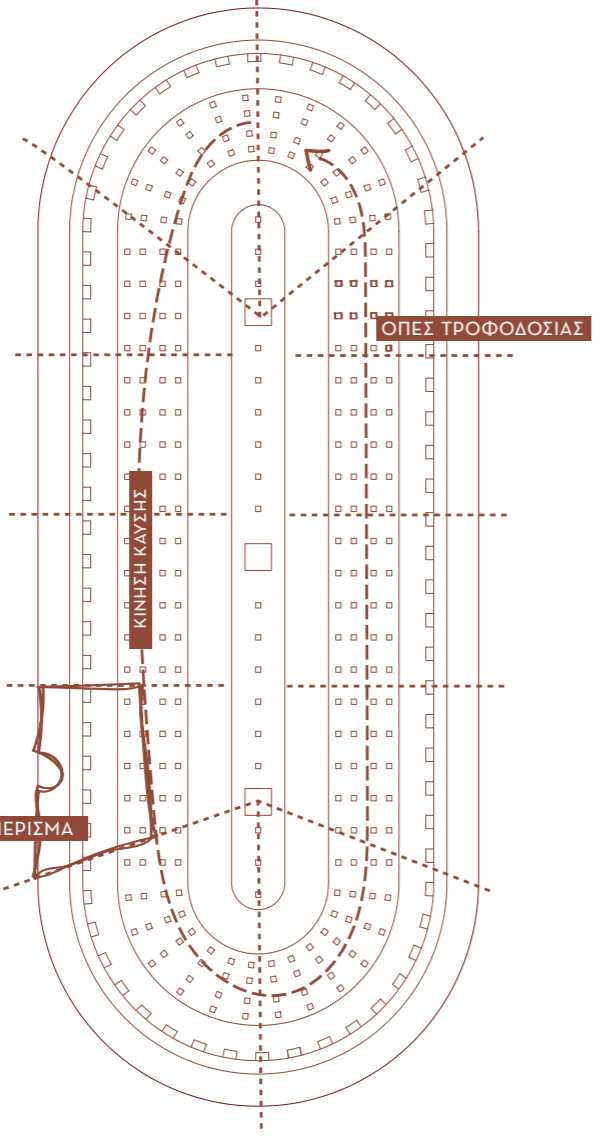
Από το τέλος της δεκαετίας του 40 μέχρι και το 80 στην περιαστική ζώνη της Πετρούπολης λειτουργούν 8 λατομεία. Το 1953 ξεκινά να λειτουργεί στο πρώην λατομείο “Μαρασλή”, στις παρυφές του ποικίλου όρους, η ασβεστοποιία Αίμος. Η λειτουργία του συνεχίζει μέχρι και το 1975, όπου σταδιακά τα λατομεία και της περιοχής και συνολικά της αθήνας κλείνουν, και σταδιακά μετατρέπονται σε χώρους άθλησης, πολιτισμού κλπ. Το λατομείο του περιλάμβανε τον χώρο του νταμαριού. απ’ όπου γινόταν και η εξόρυξη της πέτρας, το σπαστήρα, ένα κτίσμα κάτω από το λατομείο, όπου γινόταν η θραύση και τέλος το καμίνι όπου γινόταν η καύση και τελική επεξεργασία.

Το καμίνι, είναι καμίνι τύπου Hoffmann και είναι ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα καμίνια του τύπου αυτού, ενώ το φουγάρο του έχει ύψος 60m και αποτελεί τοπόσημο για την περιοχή. Η λειτουργία του καμινιού χωρίζεται πρακτικά σε δύο περιόδους, σχετικά με το είδος της πρώτης ύλης της καύσης. Στην πρώτη περίοδο χρησιμοποιούταν το κάρβουνο, ενώ στην δεύτερη, μετά το 1958, αυτό αντικαταστάθηκε από το πετρέλαιο

Το Τεξίδι της Πέτρας

ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΥΣΗΣ

ΦΑΣΗ Α' τοποθέτηση νοπών προϊόντων

ΦΑΣΗ Β' σφράγιση των εξόδων

ΦΑΣΗ Γ' τροφοδότηση της φωτιάς

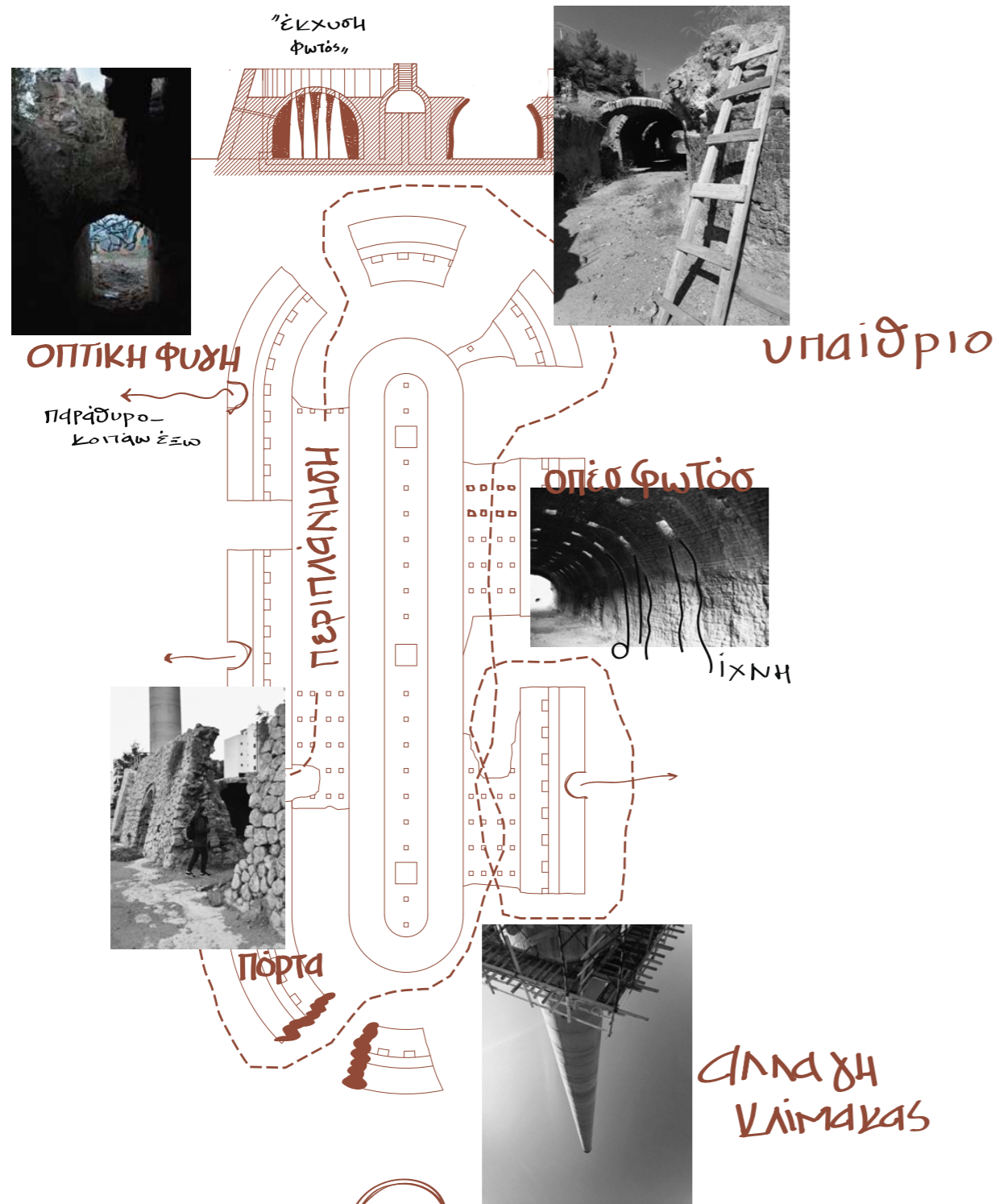

Ο θάλαμος της καύσης, δηλαδή ο περιμετρικός διάδρομος, χωριζόταν σε 12 διαμερίσματα με απλό δρομικό τούβλινο τοίχο, στα οποία μέσω των ανοιγμάτων τοποθετούνταν το υλικό προς καύση, στην προκειμένη περίπτωση η πέτρα. Η διαδικασία αυτή χρειαζόταν ειδικές γνώσεις από τον τεχνίτη, ώστε να ληφθούν υπόψη η κυκλοφορία των καυσαερίων την ώρα της καύσης, αλλά και η σωστή τροφοδοσία με καυστική ύλη από την οροφή

Τα ανοίγματα απ' όπου τοποθετούνταν τα υλικά χιζόνταν κάθε φορά με τούβλα, ενώ ύστερα σοβατίζονταν για να μειωθούν οι θερμικές απώλειες. Μετά την ολοκλήρωση του κύκλου ψησίματος, ανοίγονταν οι εισοδοί για να απομακρυνθούν τα ψημένα προϊόντα.

Απο τις οπές της οροφής εκχυνόταν ο εύφλεκτο υλικό για την συνεχή τροφοδότηση της φωτιάς. Στην πρώτη φάση ο θερμαστής έριχνε κάρβουνο με τη σέσουλα, ενώ αργότερα όπου εκχυνόταν κάρβουνο με τη σέσουλα και μεταγενέστερα πετρέλαιο. Ο εσωτερικός διάδρομος εξυπηρετούσε το σύστημα αερισμού ώστε να συντηρείται η φωτιά, και συνδεόταν τόσο με τον περιμετρικό διάδρομο, όσο και με το φουγάρο, απ' όπου γινόταν η εξαγωγή των αερίων της καύσης.

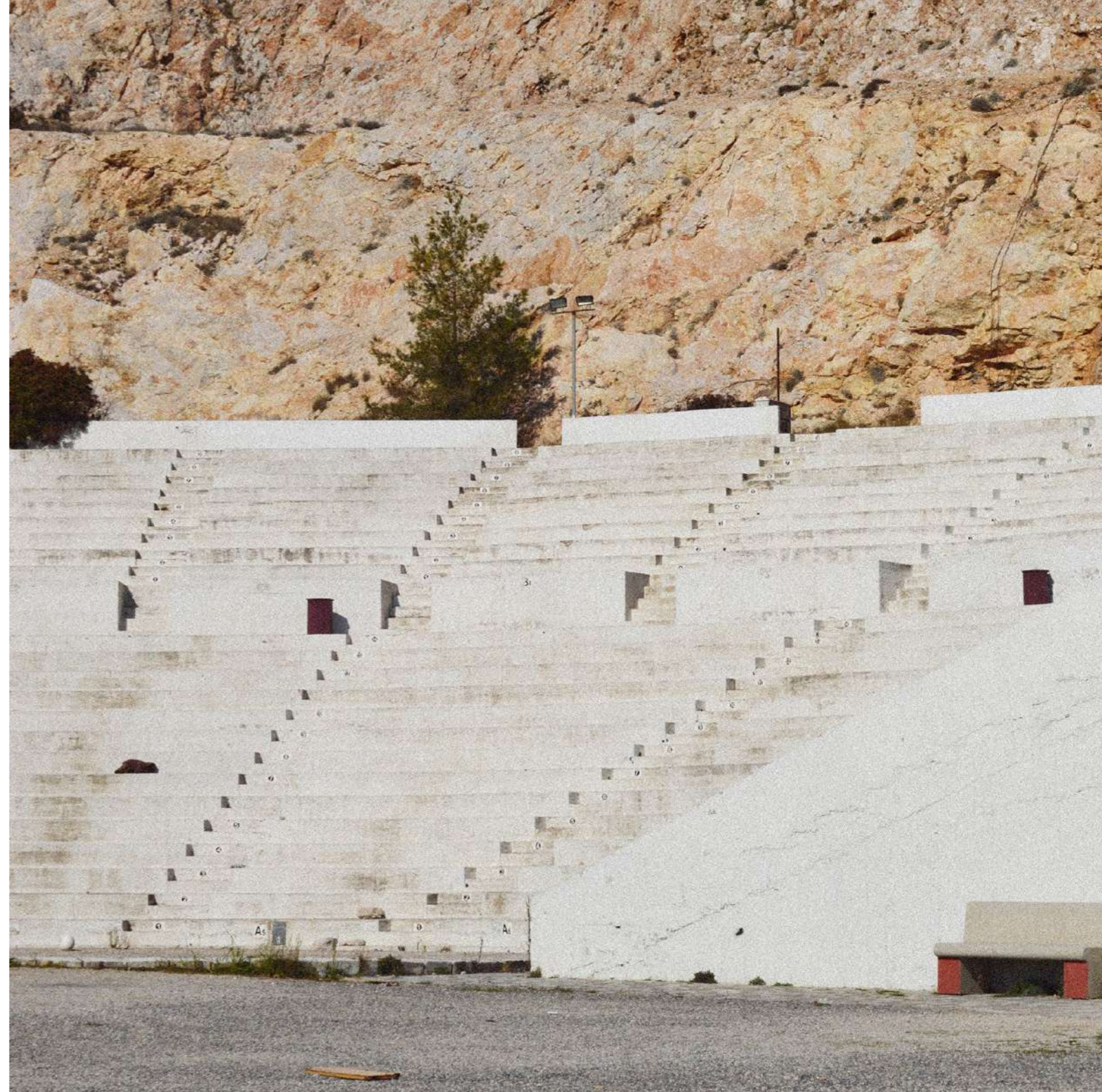
Η περιπλάνηση στο καμίνι, στην τωρινή του ερειπιώδη κατάσταση, δημιουργεί μία αίσθηση εντελώς διαφορετική από αυτή που θα περίμενε ο επισκέπτης ενός βιομηχανικού κτηρίου. Στην πρώτη μας επίσκεψη, αντικρύσαμε ένα χώρο πολύ ιδιαίτερο, με έντονη θεατρικότητα αλλά και πολλές αντιθέσεις. Η εμπειρία αυτή γίνεται πολύ εντονότερη, στη σκέψη ότι βρεθήκαμε στο εσωτερικό μιάς “μηχανής”, που ποτέ δεν σχεδιάστηκε, η χρησιμοποιήθηκε για να φιλοξενήσει τον άνθρωπο ή κάποια χρήση που αφορά αυτόν. Ωστόσο οι ποιότητες χώρου, πολλές από αυτές ιδιαίτερα αντιφατικές μεταξύ τους συνέθεταν έναν χώρο που κινεί το συναίσθημα, δημιουργεί έμπνευση.

Το δικό μας βίωμα στον ερειπωμένο αυτό χώρο, ακύρωνε τη μορφή και τη λειτουργία που εξυπηρετούσε την πρότερή του χρήση. Καθώς περιπλανιόμασταν στο διάδρομο με τις καμάρες, οι πόρτες δε μας καλούσαν να βγούμε, γιατί τα μεγάλα σπασίματα στους τοίχους ουσιαστικά ανέλαβαν αυτή τη λειτουργία. Η δυνατότητα αυτή να κοιτάξουμε έξω αλλά και πάνω μας διατάρασε τη συνεχή κυκλική πορεία και μας “τραβούσε” προς τα έξω. Οι πόρτες αποκτούσαν τη λειτουργία του παραθύρου, μιας οπτικής φυγής και πηγής φωτός, όχι όμως τόσο ισχυρή ώστε να διακόψει την πορεία της κίνησης στον θολωτό διάδρομο. Από τις τρύπες της οροφής έμπαινε φως το οποίο αντανακλούσε και στο έδαφος προκαλώντας μια απόκοσμη και αλλόκοτη εμπειρία. Καθώς περπατούσαμε κάτω από τις καμάρες ξαφνικά βρισκόμασταν σε υπαίθριο χώρο, λόγω του σπασίματος στη στέγη, όπου μπορούσαμε να κοιτάξουμε και προς τα πάνω και να δούμε το φουγάρο, ένα στοιχείο που αν το έβλεπες ολόκληρο τυφλώνοσουν σίγουρα από τον ήλιο.

Στους τοίχους υπήρχαν ίχνη από το εύφλεκτο υλικό, λεκέδες από το πετρέλαιο, μια υφή λεία δίπλα στα αδρά τούβλα και τις πέτρες. Ένα μαύρο δίπλα στα καφέ και στα κόκκινα. Το ερείπιο του καμινιού λοιπόν, μπορεί να ειδωθεί ως ένα διαρκές παιχνίδι αισθήσεων που κατευθύνει το βλέμμα, μπερδεύει, συγχέει τα βήματα και τις κινήσεις. Ένας χώρος που επιβάλλεται στον περιπατητή, αλλά ταυτόχρονα τον γεμίζει απορία, τον προκαλεί να το εξερευνήσει και να το εξηγήσει.

III

το θέατρο πέτρας

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1983

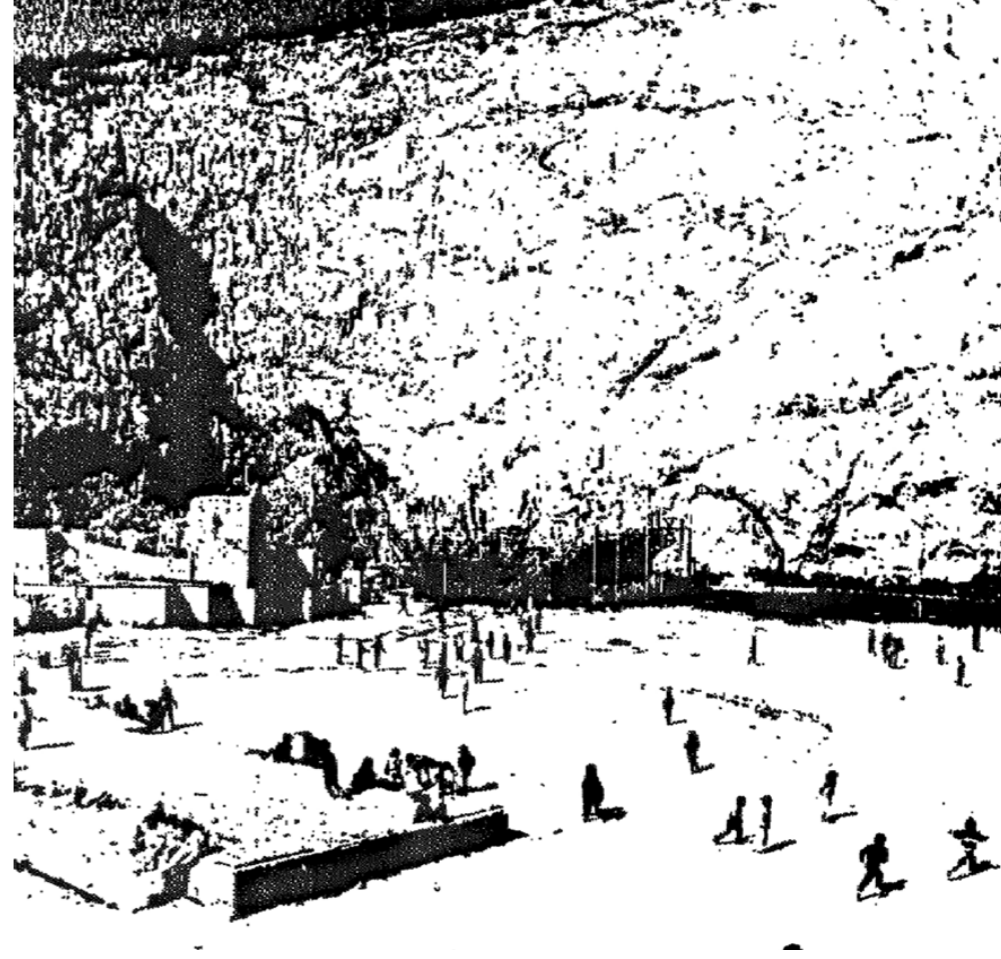
Μετά από πρόταση του Μίνωα Βολανάκη το παλιό νταμάρι “Αίμος” χρησιμοποιείται για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Η λειτουργία του ξεκινάει με τις **“Γιορτές των Βράχων”** οι οποίες συνδιοργανώνονται από τους δήμους Πετρούπολης, Περιστερίου, Ιλίου, Αγ. Αναργύρων και Καματερού. Μεταξύ άλλων την χρονιά εκείνη φιλοξενούνται παραστάσεις του Καρόλου Κουν, συναυλίες της Σωτηρίας Μπέλλου και του Γιάννη Μαρκόπουλου

1985

Παράλληλα με το πρόγραμμα του θεάτρου, πραγματοποιούνται εκδηλώσεις μεγάλης κλίμακας για την διοργάνωση **“Αθήνα - Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης”**, με πρωτοβουλία τότε υπουργού πολιτισμού Μελίνας Μερκούρη. **Στα πλαίσια της διοργάνωσης στη χοάνη του λατομείου λειτουργούν τρεις σκηνές** στις οποίες παρουσιάζονται θεατρικές παραγωγές, εκδηλώσεις και συναυλίες.

1986

Μια από τις σκηνές που κατασκευάστηκαν για την πολιτιστική πρωτεύουσα **μεταφέρεται στο θέατρο Βράχων του Βύρωνα**, όπου και βρίσκεται ακόμα. **Η δεύτερη μεταλλική σκηνή, έχει ονομαστεί “ διατηρείται μέχρι και σήμερα και έχει χωρητικότητα 1000 θέσεων.**

1987

Οι εκδηλώσεις του Θεάτρου εντάσσονται στο **“Πολιτιστικό καλοκαίρι Δυτικής Αθήνας”**, στα πλαίσια του οποίου περιλαμβάνονται εκδηλώσεις στις δυτικές συνοικίες, οργανωμένο από τους δήμους που συμμετείχαν στις γιορτές των βράχων. Η συνεργασία αυτή διατηρείται μέχρι το 1989.

1995

Κατασκευάζεται η μεγάλη σκηνή του Θεάτρου, με την μορφή που έχει σήμερα. Ονομάζεται “Μίνως Βολανάκης” και έχει χωρητικότητα 4000 θέσεων.

2003

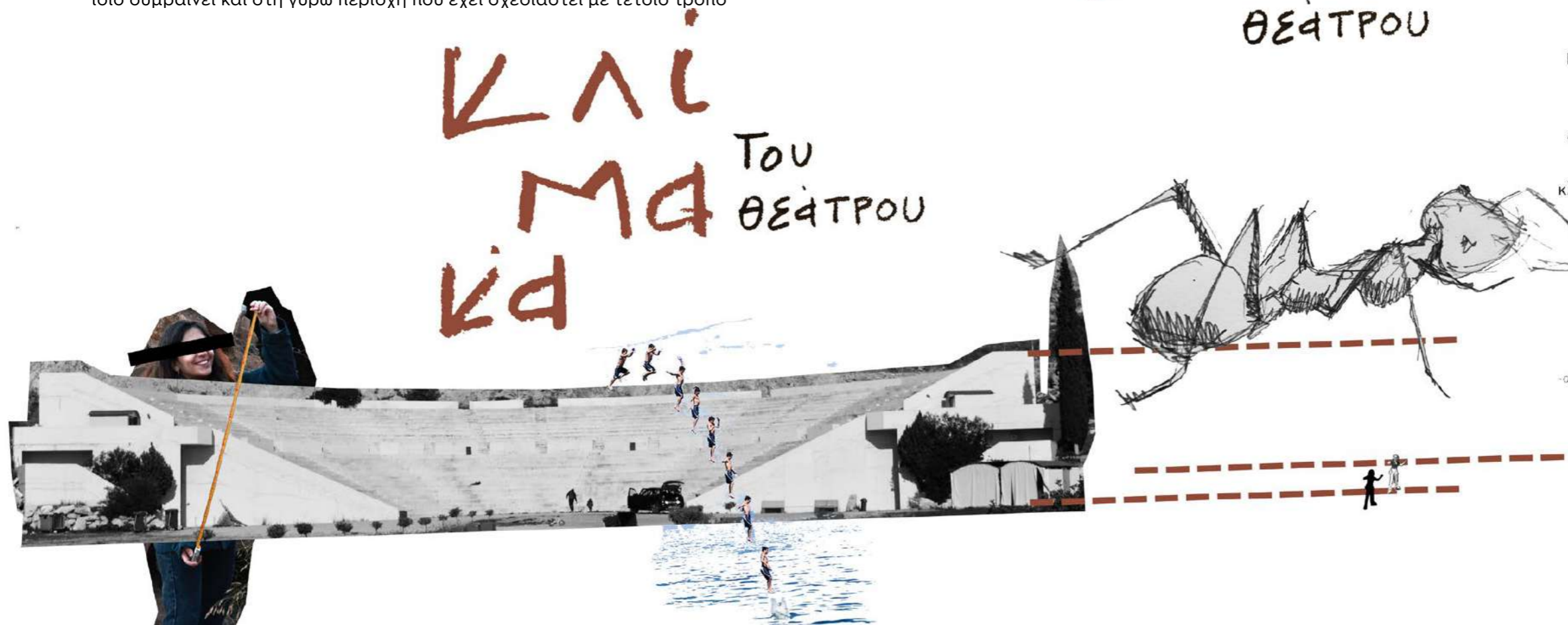
Το πρόγραμμα του Θεάτρου έχει πλέον καθιερώσει την διεθνή καλλιτεχνική παρουσία στο πρόγραμμά του, και μετονομάζεται σε “Διεθνές Φεστιβάλ Πέτρας”.

75. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

Το θέατρο Πέτρας αποτελεί ένα μεγάλο υπερτοπικό τοπόσημο πολιτισμού που απευθύνεται σε όλη την Αθήνα ξεπερνώντας τα σύνορα της πόλης της Πετρούπολης. Κάθε χρόνο φιλοξενεί πολυαριθμες παραστάσεις και συναυλίες μεγάλης κλίμακας. Το τεράστιο μέγεθος του καθώς και η τοποθέτηση του στο νταμάρι ενισχύει τον υπερτοπικό του χαρακτήρα χρωματίζοντας ιδιαίτερα και τη γύρω περιοχή.

Η χρήση του θεάτρου καθορίζει ιδιαίτερα το χαρακτήρα του χώρου αφού ο χώρος χρησιμοποιείται μόνο όταν υπάρχει κάποια παράσταση ή συναυλία στο θέατρο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο χώρος του θεάτρου να είναι κενός και αμήχανος όταν δεν τελείται κάποιο δρώμενο εκεί. Το ίδιο συμβαίνει και στη γύρω περιοχή που έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο

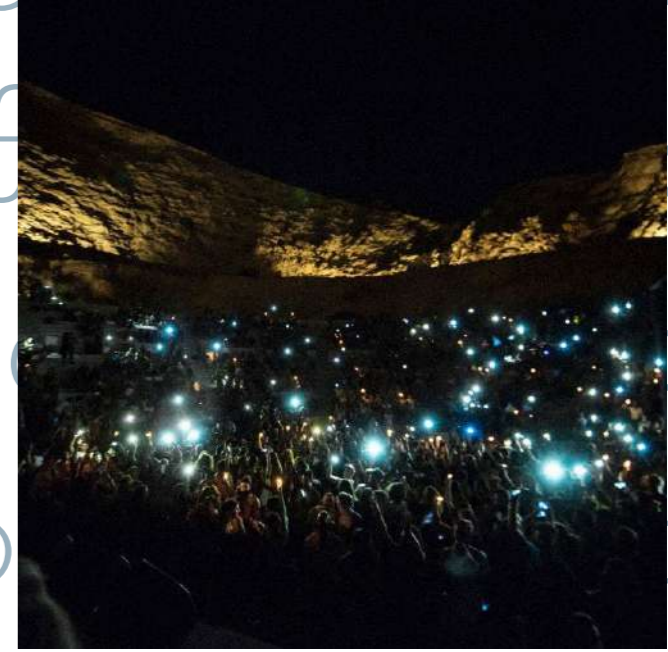
Κλίμα του θεάτρου

ο επισκέπτης αμέσως μετά την είσοδό του στον κοίλο αυτό χώρο, υποβάλλεται από την φύση και τη μορφή και τη συντριπτική διαφορά κλίμακας (σε σχέση με τον άνθρωπο) και όλου του χώρου, αισθάνεται εκθειμένος και θεωμένος, περιεχόμενο μιας μεγαλειώδους κατεστημένης έκφρασης -απόσπασμα από την μελέτη για την μετατροπή του λατομείου ΣΤ (Μαρασλή)

θέατρο ούδειο θέατρο ούδειο

γευάτο θέατρο γευάτο θέατρο

άδειο θέατρο άδειο θέατρο

ρονειάτο θέατρο ρονειάτο

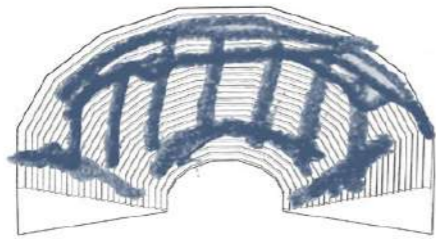
απο άδειο θέατρο άδειο θέατρο

θέατρο ρονειάτο θέατρο ρονειάτο

θεατής

Η αυστηρή χρήση του θεάτρου καθορίζει τους ρόλους με τους οποίους μπορεί κανείς να επισκεφθεί το βουνό. Οι ρόλοι περιορίζονται σε αυτό του θεατή και σε αυτόν του performer περιορίζοντας κατ' επέκταση και τις δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν εκεί

στατικότητα

θέση

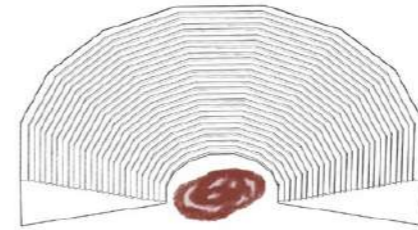
ησυχία

χειροκρότημα

περφόρμερ

Έτσι, τελικά ένας κάτοικος της Πετρούπολης φτάνει στην περιοχή σαν επισκέπτης στην ίδια του τη γειτονιά προκειμένου να παρακολουθήσει μια παράσταση ή να θαυμάσει τη θέα.

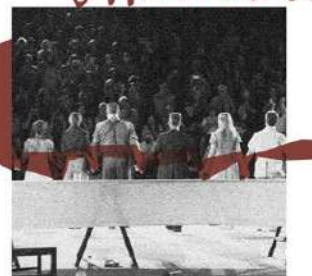

κίνηση

δυναμική

φωνή

υπόκλιση

μέρος Γ/

σενάριο-πρόταση

Το σύνολο της παραπάνω ανάλυσης, αποτυπώνει την χροιά ενός χώρου που όχι απλά είναι ενδιάμεσος μεταξύ δύο πόλων, αλλά είναι ένας χώρος στον οποίο συνίσταται μια ενεργή διαπάλη. Πρέπει να σημειωθεί, ότι αναφερόμαστε σε μια περιοχή στην οποία την στιγμή αυτή υλοποιείται μια ανάπλαση η οποία αφορά την ευρύτερη περιοχή από το θέατρο πέτρας έως και την περιοχή του καμινιού στην οποία εμείς παρεμβαίνουμε, Μιλάμε λοιπόν για έναν χώρο χωρίς σαφές χρώμα και σαφές χαρακτήρα, στοιχεία τα οποία αντιλαμβανόμαστε πως βρίσκονται υπο ένα σαφές διακύβευμα

ΠΡΑΞΗ I

σύνδεση με τη γειτονιά

Αναγνωρίζουμε τον χώρο στον οποίο παρεμβαίνουμε, ως έναν ενδιάμεσο χώρο, που δεν μπορεί ούτε να αποτελέσει κομμάτι του αστικού ιστού, ούτε όμως και τμήμα του Ποικίλου όρους. Κατ' επέκταση δεν μπορεί και να αποτελέσει χώρο αξιοποιήσιμο από τη γειτονιά.

Βασική πρόθεση του σχεδιασμού μας είναι ο ενδιάμεσος αυτός χώρος να στραφεί προς τη γειτονιά και να αποτελέσει μέσο ενίσχυσης της συλλογικής κοινωνικής της ζωής. Ταυτόχρονα, επιδιώκουμε η περιοχή να αποτελέσει ένα φίλτρο, μια συρραφή, μεταξύ της γειτονιάς και του φυσικού τοπίου, άροντας το όριο που θέτει η έλειψη χρήσης αλλά και η περίφραξή του.

ΠΡΑΞΗ II πολυπυρηνικότητα

Η περιοχή παρέμβασής μας χρωματίζεται έντονα από την ύπαρξη του πόλου του Θεάτρου Πέτρας. Η αντίθεση που δημιουργείται μεταξύ της υπερτοπικής χρήσης και κλίμακας του θεάτρου και της “τοπικής” της γειτονιάς, όσο και η φύση της χρήσης του θεάτρου, παράγουν τελικά έναν χώρο δύσκολα οικειοποιήσιμο.

Αντιλαμβανόμενες το στοιχείο αυτό, θεωρούμε πως η περιοχή δεν έχει ανάγκη από άλλο ένα “κέντρο” που θα ενισχύσει περαιτέρω την υπερτοπικότητα της περιοχής, αλλά έναν χώρο πολυπυρηνικό, που μπορεί να ευνοεί την συνύπαρξη διαφορετικών δραστηριοτήτων, παράλληλων καθημερινών πρακτικών που τελικά μπορούν να αλληλεπιδρούν και να συντίθενται με οργανικότερο τρόπο.

ΠΡΑΞΗ III

επανακατοίκηση του ερειπίου

Το καμίνι έγινε αντιληπτό από εμάς ως το ίχνος της βιομηχανικής χρήσης που φιλοξενούσε παλαιότερα η περιοχή, αλλά και ως ένας ιδιαίτερος χωρικά, ερειπώδης χώρος κενός χρήσης, ο οποίος βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από τις κατοικίες της γειτονιάς, αλλά ταυτόχρονα και στο όριο της πόλης, συνορεύοντας με το βουνό.

Προσεγγίζοντας τα στοιχεία που συνθέτουν το χαρακτήρα αυτό, θέτουμε σαν πρόθεση της παρέμβασής μας την επανακατοίκηση του ερειπίου από την γειτονιά. Χρησιμοποιούμε την έννοια της “κατοίκησης”, επειδή δεν θέλουμε απλά να καταστήσουμε το καμίνι επισκέψιμο, ή έκθεμα, αλλά οργανικό κομμάτι της γειτονιάς, με δυνατότητα φιλοξενίας χρήσεων ενίσχυσης της εσωτερικής της ζωής και καθημερινότητας

μεταβλητότητα
ανθρώπινη κλίμακα
μπλέξιμο στάσης-κίνησης
τοπική κλίμακα
πάγωμα στο χρόνο
επίπεδα

Με βάση τις βασικές προθέσεις που θέσαμε, παρεμβαίνουμε στο τοπίο της ευρύτερη περιοχής του καμινιού, διαμορφώνοντας έναν δημόσιο, κυρίαρχα υπαίθριο χώρο, ο οποίος φιλοξενεί πυρήνες καθημερινών δραστηριοτήτων, προσπαθώντας - αφορμώμενος και από την ύπαρξη του θεάτρου- να ενισχύσει την αυτενέργεια σε σχέση με την τέχνη και τον πολιτισμό. Επιδιώκουμε την διαμόρφωση ενός χώρου, στα πλαίσια του οποίου ο χρήστης μπορεί να περιπλανηθεί, να παρατηρήσει ή/και να εμπλακεί σε μικρές “παραστάσεις” οι οποίες τελικά συνθέτουν ένα μόνιμο, πολύμορφο, καθημερινό φεστιβάλ. Αυτό μας καθόρισε και τις βασικές αρχές με τις οποίες προσεγγίσαμε τον σχεδιασμό.

Με την επιδίωξη ο χώρος να είναι οικειοποιήσιμος από το χρήστη στο μέγιστο δυνατό βαθμό, επιλέγουμε τόσο οι κλειστοί πυρήνες όσο και οι υπαίθριοι χώροι να μπορούν να μεταβάλλονται και να πλάθονται. Ταυτόχρονα, διατηρούμε την κλίμακα όλων των παρεμβάσεων κοντά στην ανθρώπινη κλίμακα, και με σαφή αναφορά στην κλίμακα της γειτονιάς.

Η πρόθεση ενίσχυση της αυτενέργειας, αλλά και η θέση ότι η τέχνη μπορεί να αφορά και σε μια πρακτική καθημερινότητας και συνύπαρξης, μας οδήγησε σε έναν σχεδιασμό ο οποίος προσπαθεί να πλέξει τους ρόλους του πομπού και του παραλήπτη της “καλλιτεχνικής” δραστηριότητας, μέσω του πλεξίματος των χώρων στάσης και κίνησης, την κατασκευή θεάσεων αξιοποιώντας τόσο τα επίπεδα του χώρου αλλά και την επιλογή των υλικών.

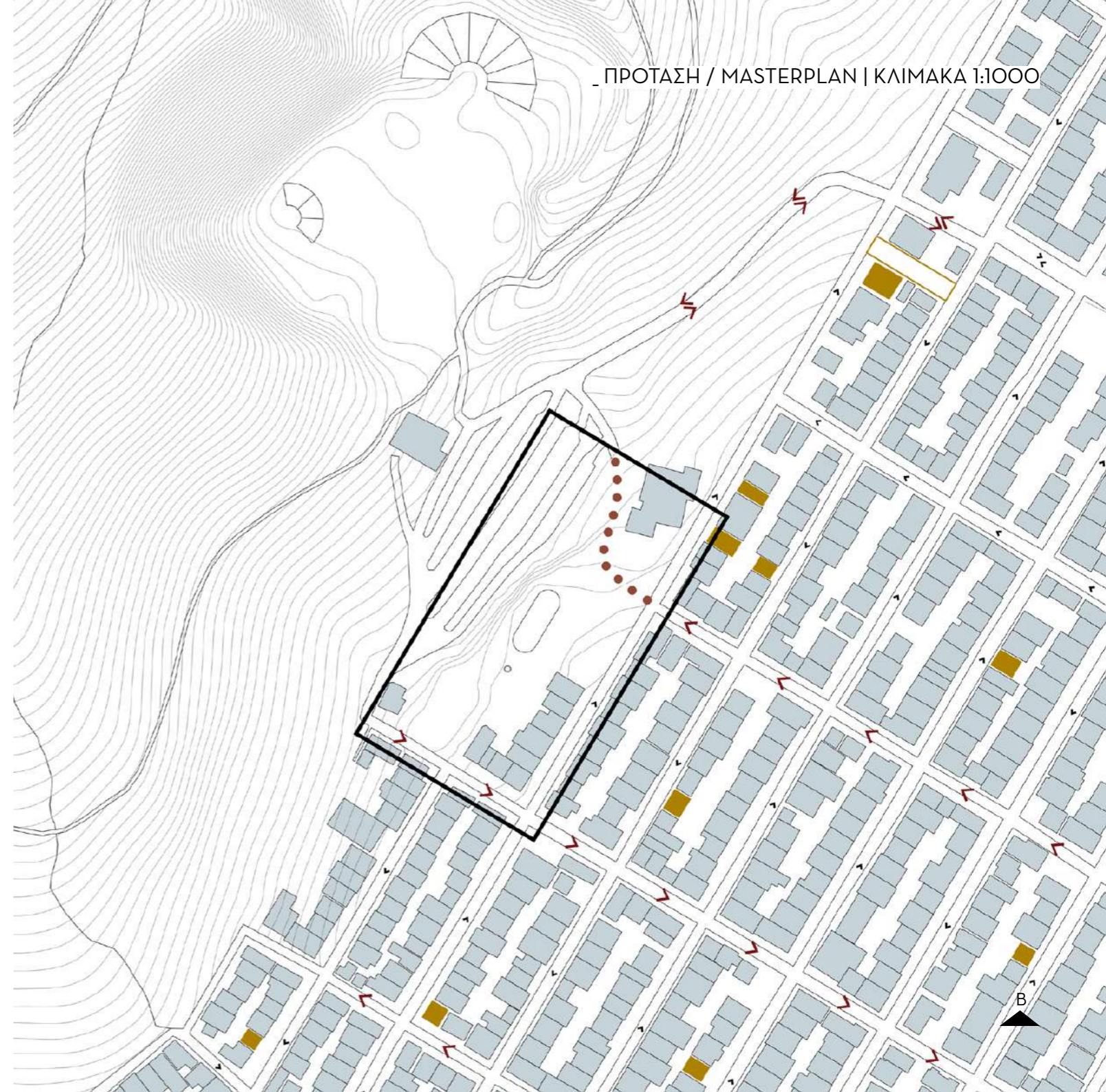
Τέλος, ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στον τρόπο διαχείρισης του ερειπίου του καμινιού. Αντιμετωπίζουμε τα ίχνη του χρόνου στο κτίσμα όχι μόνο σαν υλική φθορά, αλλά σαν μια επόμενη σελίδα στην ιστορία του, η οποία του δίνει νέα μορφή και διαφορετική χωρική ποιότητα. Επιλέγουμε να διατηρήσουμε αυτή την ποιότητα, αλλά και την εμπειρία της περιπλάνησης εντός του, παγώνοντάς το στον χρόνο στην σημερινή του κατάσταση - με τις απαραίτητες διαδικασίες στερέωσης-. Με σεβασμό στην μορφολογία όσο και στα στοιχεία του, το καμίνι αποτελεί βασικό πυρήνα του σχεδιασμού του συνολικού τοπίου, τόσο λειτουργικά, όσο και μορφολογικά, με την έννοια ότι επιδιώκουμε οι υφές και η γεωμετρία του να διασκορπίζονται στον χώρο, δημιουργώντας προοικονομίες στους χρήστες.

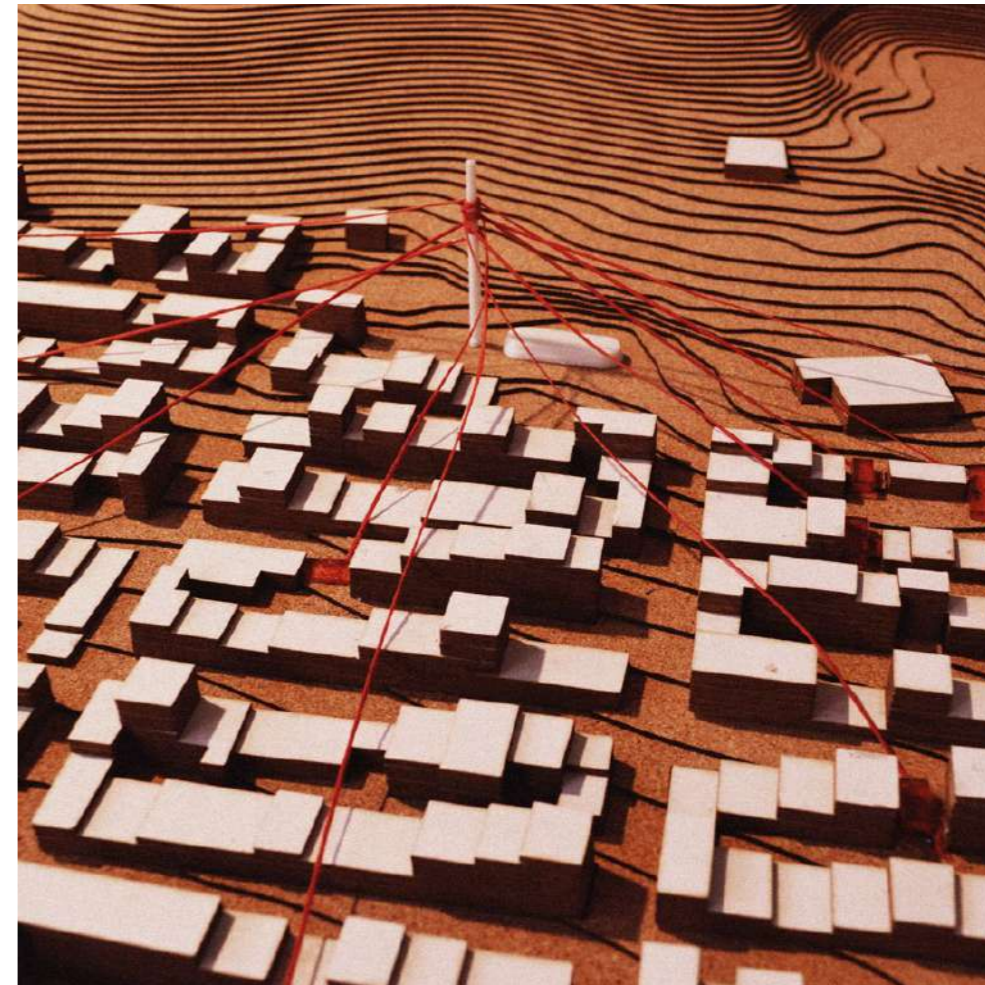
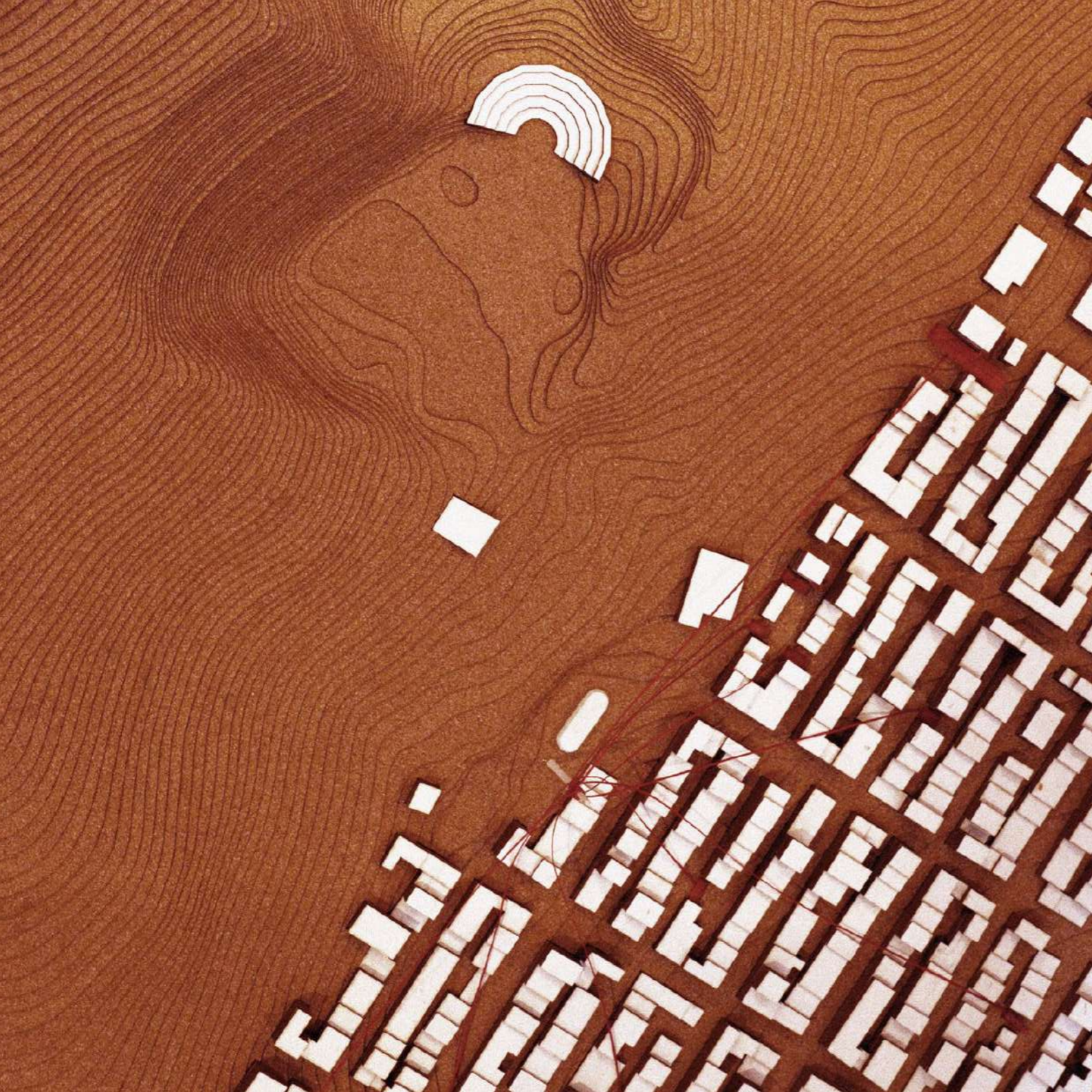
Η περιοχή στην οποία τελικά παρεμβαίνουμε είναι ο ενδιάμεσος χώρος μεταξύ του δομημένου περιβάλλοντος και του βουνού στην περιοχή γύρω από το καμίνι. Στόχος μας είναι ο χώρος αυτός να στραφεί και να συνομιλήσει με τη γειτονιά, να γίνει οικειοποιήσιμος από τους κατοίκους μέσω των ποικίλων χρήσεων που θα μπορούν εν δυνάμει να αναπτυχθούν σε αυτόν. Στην περιοχή παρέμβασης μας βρίσκεται και το φουγάρο (ύψους 60μ.), που αποτελεί όπως αναφέρθηκε και παραπάνω ασυναγώνιστο στοιχείο σε σχέση με την κλίμακα του ανθρώπου και του καμινιού.

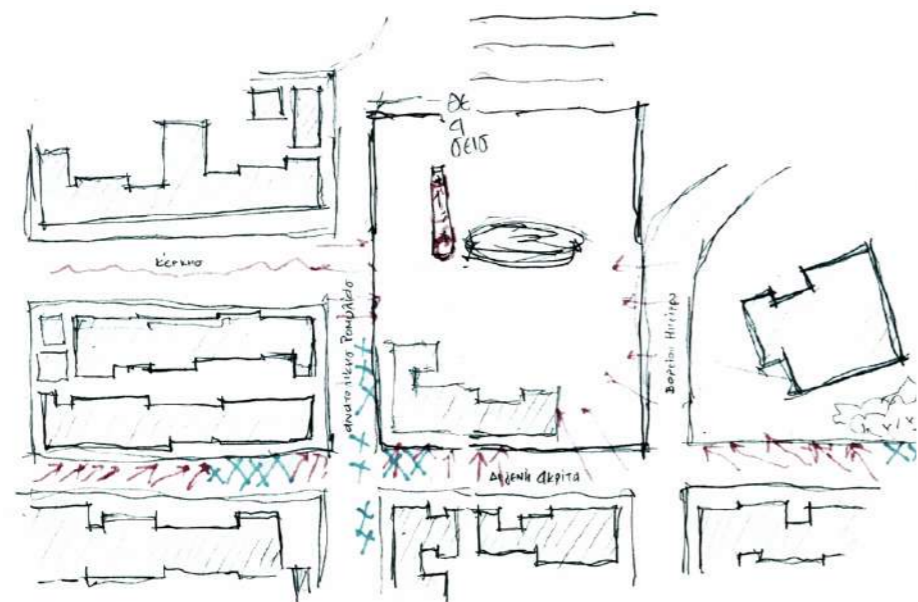
Στόχος μας ήταν άρα και η γειτονιά να στρέψει το βλέμμα της προς την περιοχή μας, αφήνοντας το φουγάρο να λειτουργήσει ως τοπικό τοπόσημο και σήμα κατατεθέν για τη γειτονιά. Με σημείο αναφοράς το φουγάρο, εντοπίζουμε τα κενά οικοπέδα της ευρύτερης περιοχής με οπτική επαφή προς αυτό, ώστε να προοικονομήσουμε την εμπειρία που βιώνει κανείς στην περιοχή μας. Έτσι, τοποθετούμε μικρής κλίμακας μεταλλικές κατασκευές αντίστοιχες με αυτές που τοποθετούμε γύρω από το καμίνι, διασπείροντας ψύγματα της σύνθετικής μας λογικής στα κενά οικοπέδα.

Επίσης, στόχος μας είναι να αγκαλιάσουμε το σχολείο που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από την περιοχή μας και να συνομιλήσουμε μαζί του. Καταργούμε τον ενδιάμεσο δρόμο απορροής από το υπερτοπικό parking μετατρέποντας τον σε πεζόδρομο. Μικρές αλλαγές γίνονται οπότε και στην κυκλοφορία, ώστε να εξυπηρετηθεί ο μεγάλος όγκος των αυτοκινήτων που φεύγουν από το parking.

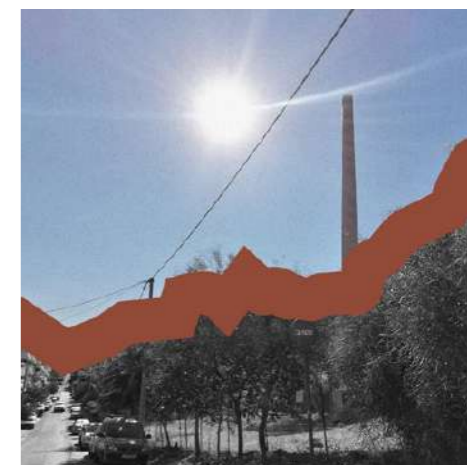

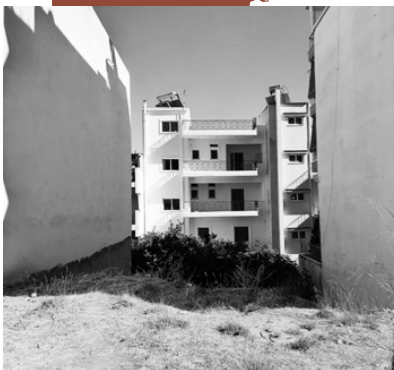

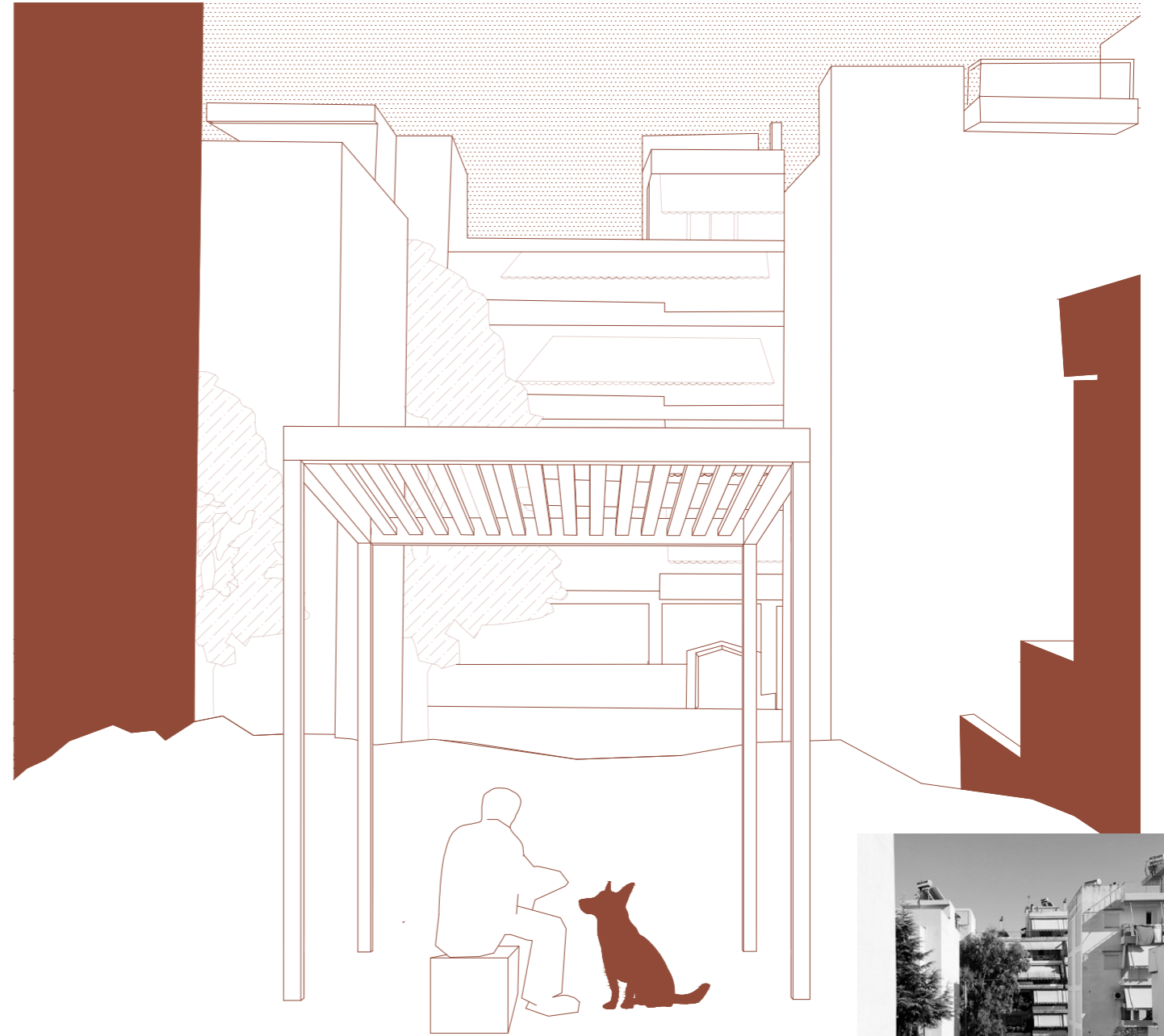
Ενδεικτική διερεύνηση των θεάσεων προς το φουγάρο από τους όμορους δρόμους της περιοχής και τα κενά οικόπεδα στα οποία επιλέγουμε να παρέμβουμε

α

Ενδεικτική τοποθέτηση στοιχείων παρέμβασης σε κενά οικόπεδα

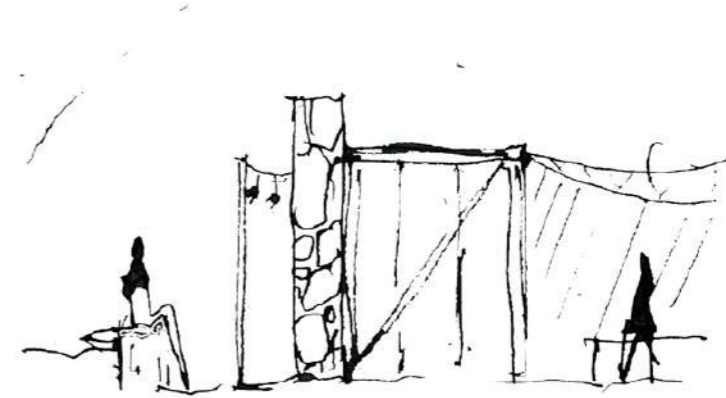

β

Ενδεικτική τοποθέτηση στοιχείων παρέμβασης σε κενά οικόπεδα

μέρος Δ/

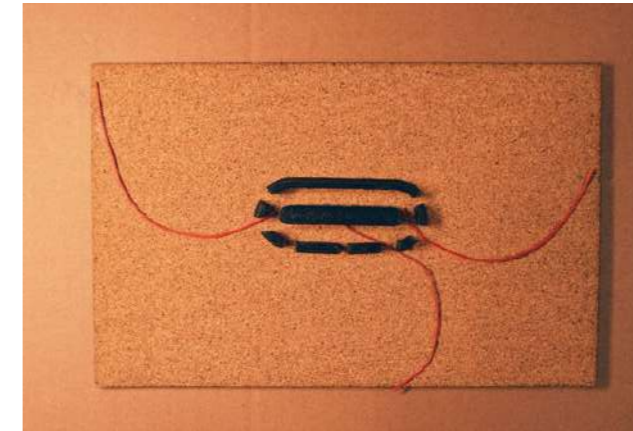
αρχές σχεδιασμού

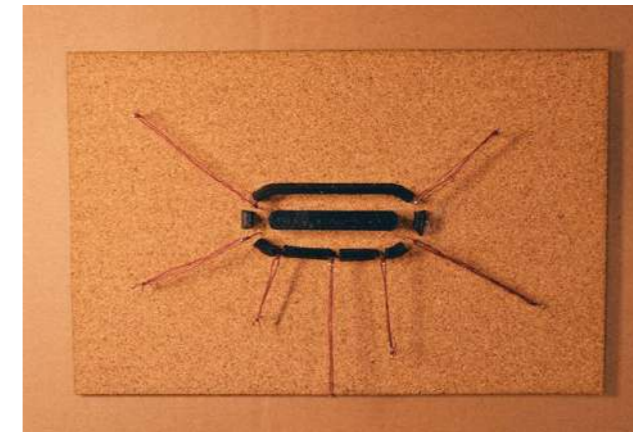
Εστιάζοντας περισσότερο στην περιοχή, προσπαθήσαμε αρχικά να αναγνώσουμε τα ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά του καμινιού σε συνάρτηση με τον ενδιάμεσο χώρο στον οποίο είναι τοποθετημένο. Βασική μας πρόθεση είναι το βλέμμα αλλά και η κίνηση από τη γειτονιά προς τα μέσα να περνάει πρώτα από το ερειπωμένο καμίνι κι από εκεί να διαχέεται στον υπόλοιπο χώρο.

Οι διαφορετικές ποιότητες ανοιγμάτων αξιοποιούνται στην κατεύθυνση διαφοροποίησης της εισόδου και της εξόδου σαν ενέργειες. Τα μεγάλα σπασίματα καλούν τον επισκέπτη να εισέλθει στο καμίνι, ενώ από κάθε μικρότερο άνοιγμα-πόρτα μπορεί να διαφύγει. Το καμίνι δηλαδή λειτουργεί ως πυκνωτής των κινήσεων, όπου καθαρές χαράξεις εισόδων από τη γειτονιά εισέρχονται μέσω των σπασιμάτων στο καμίνι, ενώ πολλές μικρές διαφυγές δημιουργούνται προς όλες τις κατευθύνσεις.

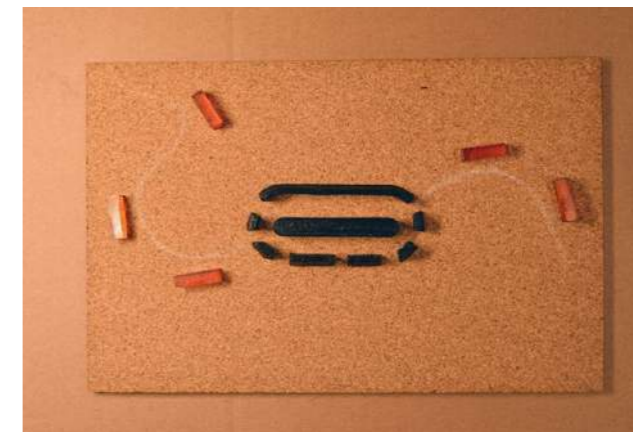
Με βάση αυτή τη μελέτη κινήσεων σχηματίζονται οι διαδρομές, οι πυκνώσεις και οι αραιώσεις και τοποθετούνται οι μονάδες, χώροι όπου μπορούν να φιλοξενήσουν πιο συγκεντρωμένες δραστηριότητες.

Α. [κλ. 1:500]
διάγραμμα
κινήσεων
εισόδου
στο καμίνι

Β. [κλ. 1:500]
διάγραμμα
οπτικών φυγών
από
τα ανοίγματα
του καμινιού

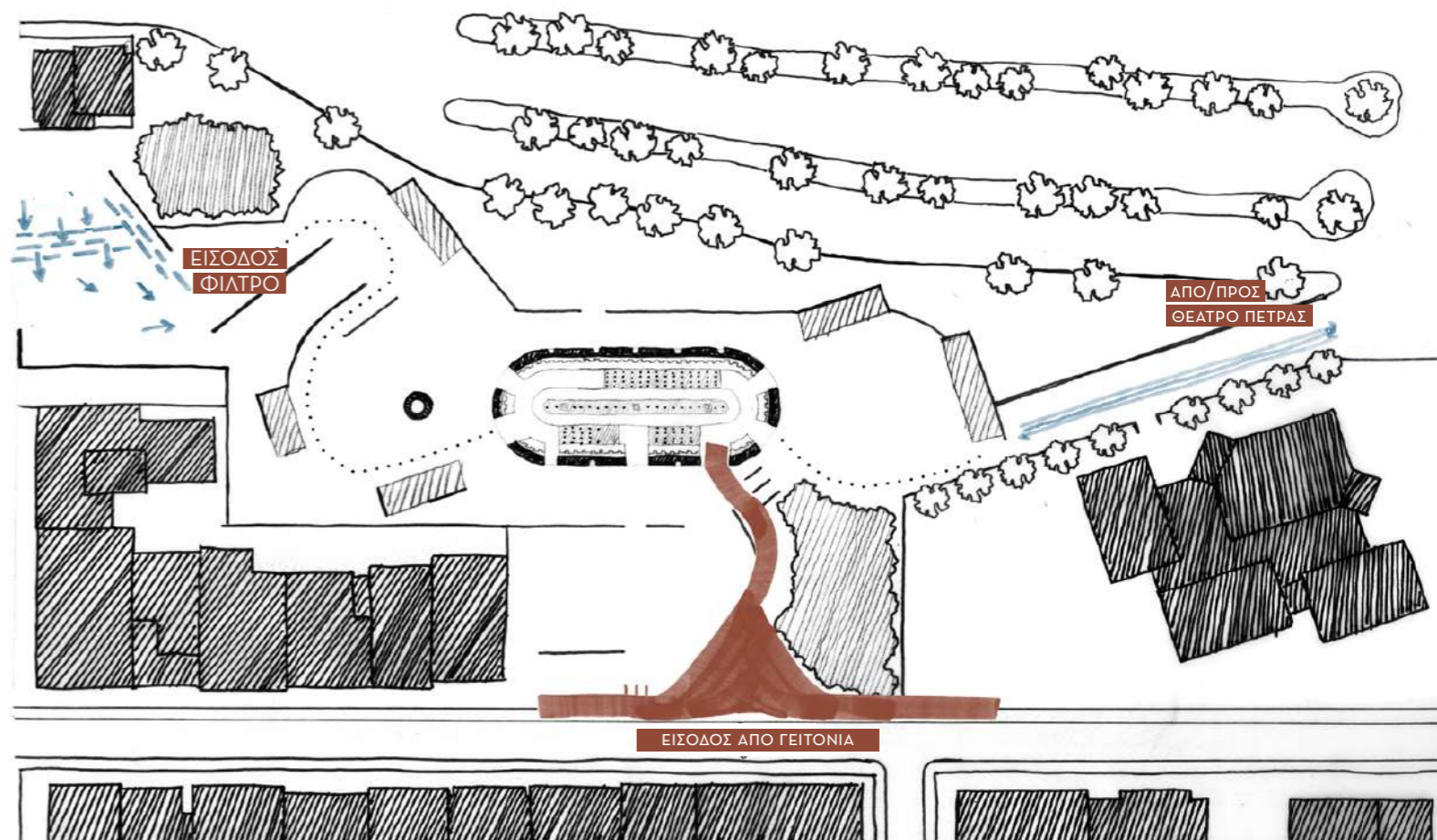
Γ. [κλ. 1:500]
διάγραμμα
σχηματισμού
βασικών
κινήσεων και
πυρήνων

Στην περιοχή παρέμβασής μας, η είσοδος γίνεται μέσω 3 σημείων εισόδου, -οι οποίες προϋπήρχαν ήδη. Οι ποιότητες των εισόδων παρόλ' αυτά διαφέρουν μεταξύ τους, στοιχείο που λαμβάνουμε υπόψιν στο σχεδιασμό του τοπίου με στόχο να σκηνοθετήσουμε μια διαδρομή, κατευθύνοντας το βλέμμα προς το καμίνι, αλλά και να δημιουργήσουμε ενδιαφέρουσες "βόλτες" στον αρνητικό χώρο.

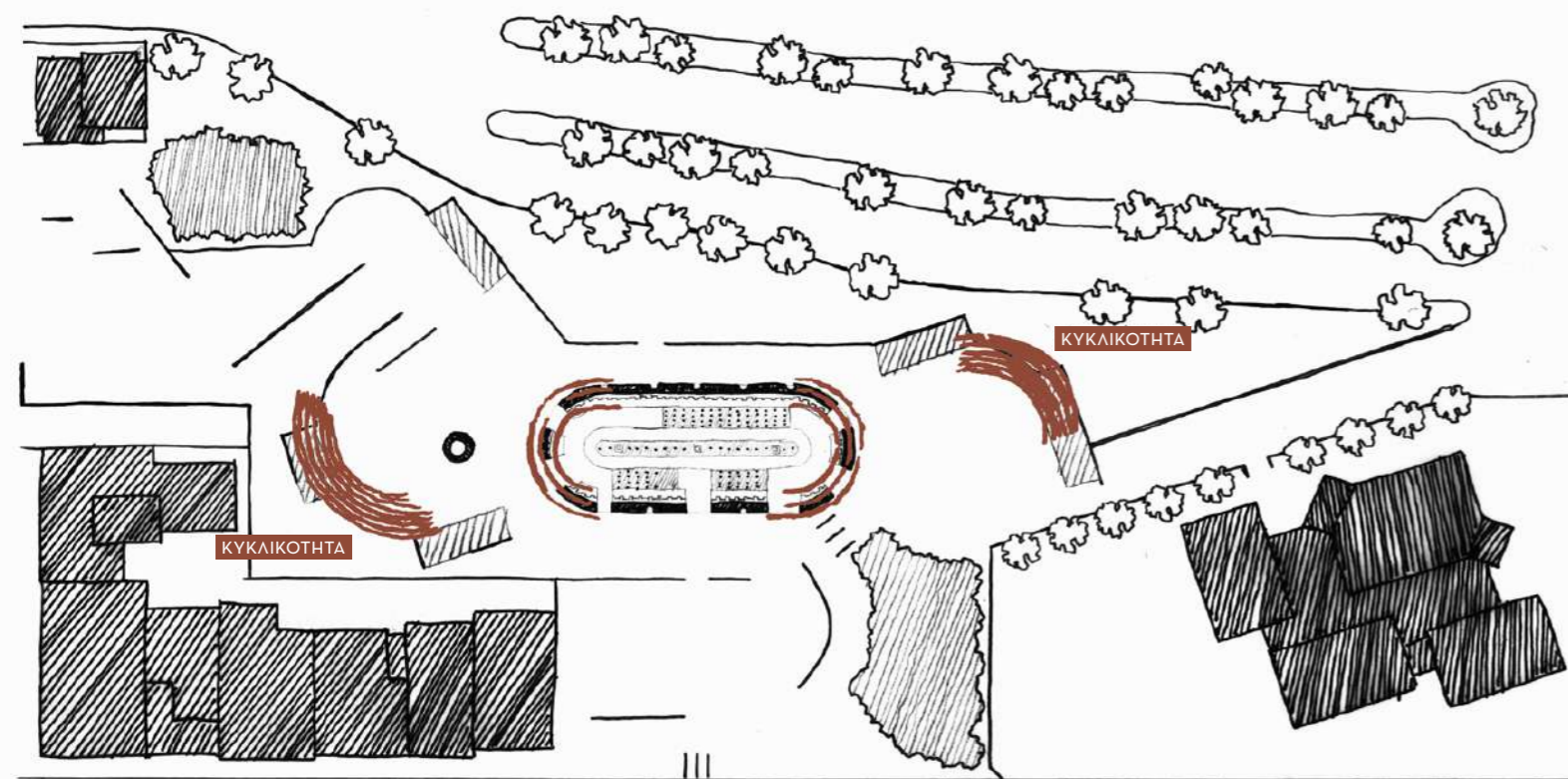
Η πρώτη, που είναι και η μεγαλύτερη και πιο άμεση είσοδος από τη γειτονιά, γίνεται από την οδό Ολυμπίας και ακολουθεί μια μεγάλη χάραξη που καθώς βαδίζει κανείς και ανεβαίνει, έρχεται σε επαφή σχεδόν αμέσως με τη θέα του καμινιού και του γύρω χώρου.

Η δεύτερη είσοδος, είναι αυτή από την οδό Ανατολικής Ρωμυλίας και τη χαρακτηρίζουμε ως είσοδο-φίλτρο. Πρόκειται για μια μικρότερης κλίμακας πρόσβαση από την πόλη, η οποία απέχει ταυτόχρονα και μεγαλύτερη απόσταση, οπτική και πραγματική από τα σημεία ενδιαφέροντος. Με αφορμή αυτή την ιδιαιτερότητα, θελήσαμε να δημιουργήσουμε μια πορεία σταδιακής αποκάλυψης της παρέμβασής μας, όπου κανείς θα έχει τη δυνατότητα να σταθεί και να παρατηρήσει με έναν εποπτικό τρόπο τί συμβαίνει γύρω και να σταθεί σε ενδιάμεσα σημεία πριν φτάσει στον κεντρικό χώρο και το καμίνι.

Τέλος, η τρίτη είσοδος είναι αυτή από το Parking, και κατ' επέκταση το θέατρο Πέτρας. Αυτή η πρόσβαση είναι ίσως η μόνη που απευθύνεται και σε χρήστες από πιο μακρινές περιοχές αλλά και αυτή που συνδέει την περιοχή μας με τους χώρους του θεάτρου. Δημιουργούμε λοιπόν, μία γραμμική πορεία κατάβασης προς το καμίνι και παράλληλα μία μεγάλη φυγή προς το θέατρο. Σε αυτή τη διαδρομή εντάσσεται και η είσοδος του σχολείου, με στόχο τη συνομιλία των δύο στοιχείων και την εμπλοκή των χρηστών του σχολείου στην περιοχή παρέμβασής μας, πρόθεση που είχαμε ήδη θέσει και στη σεναριακή προσέγγιση.

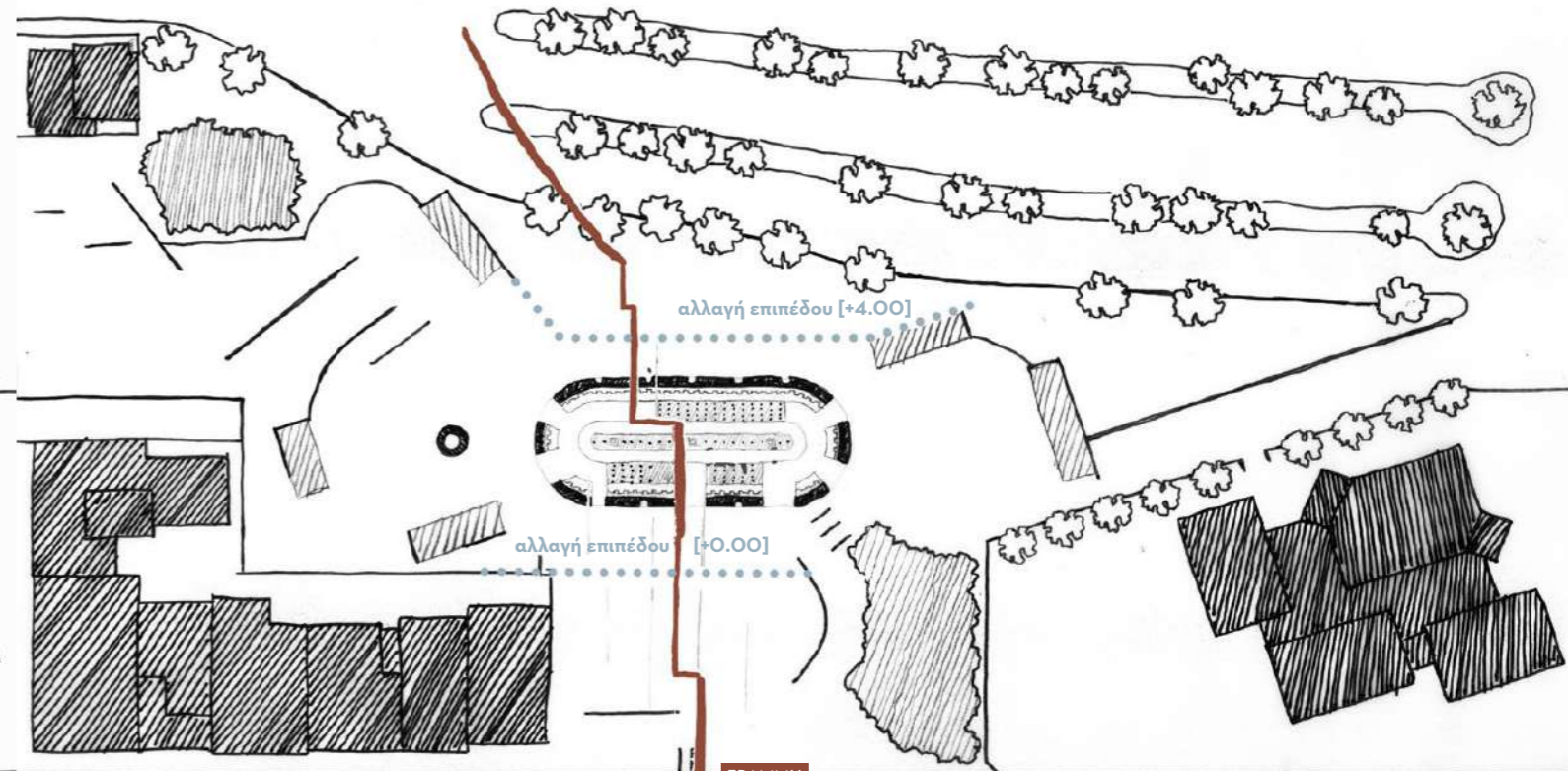
Σε ότι αφορά τη μορφή, αφορμώμαστε από την κυκλικότητα του καμινιού και την εντάσσουμε στις χαράξεις του υπαίθριου χώρου. Με άξονα σκέψης την επιρροή του καμινιού στο χώρο γύρω του, αλλά και τη στροφή του βλέμματος προς αυτό, αναζητούμε σχέσεις έφαψης κύκλων με τις υπάρχουσες χαράξεις που ορίζει η μορφολογία της περιοχής. Χρησιμοποιούμε την κυκλικότητα τόσο για τη δημιουργία πλατωμάτων (συγκέντρωσης), όσο και για την κίνηση και την παιγνιώδη διαδρομή που θέλουμε να βιώνει ο περιπατητής.

ΚΥΚΛΙΚΕΣ ΧΑΡΑΞΕΙΣ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

B

Σε αυτή την κλίμακα επίλυσης, ασχολούμαστε επίσης με τον τρόπο μετάβασης στα διαφορετικά υψομετρικά επίπεδα της περιοχής. Καθώς βρισκόμαστε στις παρυφές του βουνού, οι υψομετρικές διαφορές είναι αρκετά μεγάλες (το ανώτερο με το κατώτερο επίπεδο απέχουν μεταξύ τους 15μ.), αλλά τα σημεία που αυτές αποκτούν τις μέγιστες αποκλίσεις τους διαπερνώνται από ένα ορθοκανονικό σύστημα κανάβου, το οποίο ταυτίζεται με αυτό του δομημένου περιβάλλοντος της πόλης από κάτω. Εμείς, ακολουθώντας τη λογική των πολλαπλών θεάσεων, επιδιώκουμε την αμεσότερη μετάβαση από το ένα επίπεδο στο άλλο κι έτσι ενισχύουμε την έντονη αντίθεση των επιπέδων. Καθώς το καμίνι διατρέχεται εγκάρσια από τον κάνναβο αυτό, εξυπηρετεί την κατακόρυφη κίνηση και εντάσσεται έτσι στο σύστημα αυτό παράλληλα και με τη γεωμετρική του ιδιότητα (την καθετότητα δηλαδή) στο σημείο της υψομετρικής διαφοράς.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΠΕΔΩΝ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

B

ΜΕΤΑΛΛΟ

ΠΥΡΗΝΑΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

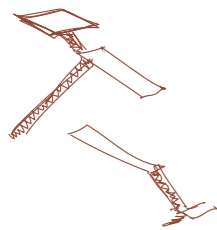
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΟΠΤΙΚΩΝ ΦΥΓΩΝ

ΣΚΙΑΣΗ / ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΣΗΣ

ΑΠΟΣΥΝΘΕΣΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΠΡΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΕΠΙΠΕΔΩΝ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΘΕΑΣΕΙΣ

II. / όριο σε III πράξεις

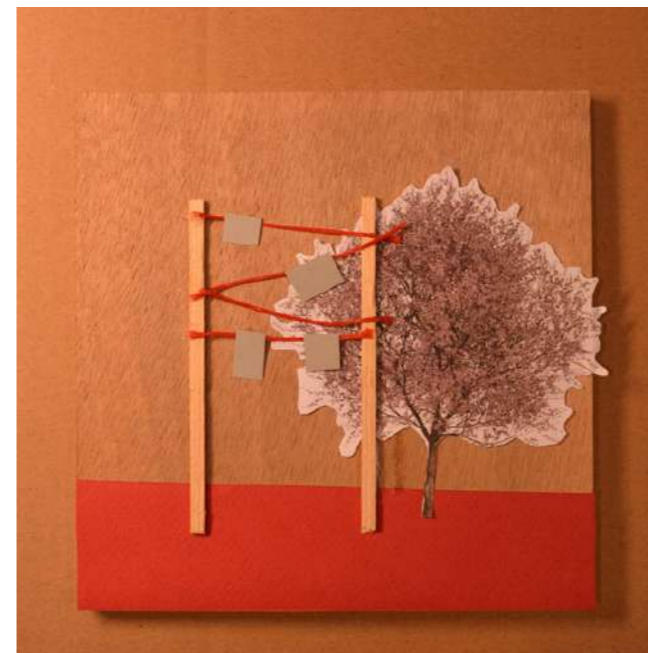
Η επιλογή του μετάλλου ως υλικό προέκυψε από την ύπαρξη του στη στέγαση του καμινιού κατά την κατάσταση λειτουργίας του.

Με αυτή την αφορμή αποτέλεσε και βασικό υλικό με το οποίο γίνονται οι παρεμβάσεις που έρχονται σε επαφή με το καμίνι. Η κατακόρυφη μετάβαση στα επίπεδα γίνεται με μεταλλικές κατασκευές που επιτρέπουν την κίνηση αλλά και τη σημειακή παρατήρηση σε επαφή με τον ορθοκανονικό κάναβο των πλευρών του καμινιού. Οριακό σημείο η κατασκευή που τοποθετείται στην ψηλότερη στάθμη και επιτρέπει την παρατήρηση του συνόλου των δραστηριοτήτων στον χώρο.

Το μέταλλο επίσης εμφανίζεται στο σχεδιασμό με τη μορφή της πέργκολας ένα στοιχείο που χρησιμοποιείται κυρίως για στέγαση, όμως λόγω της γεωμετρίας του μπορεί να χρησιμοποιηθεί με διαφορετικούς τρόπους. Εκμεταλλευόμενες αυτή τη γεωμετρία, αποσυνθέτουμε το στοιχείο της πέργκολας στα επιμέρους της στοιχεία και τα τοποθετούμε στο χώρο. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιούμε πέργκολα χωρίς διαδοκίωση, διπλά υποστηλώματα με ένα δοκάρι και μονά υποστηλώματα. Στόχος μας είναι καθένα απ' αυτά τα στοιχεία να παραπέμπουν το ένα στο άλλο προκειμένου να διεγείρουμε από τη μία τη μνήμη του χρήστη δίνοντας του έναν πρότυπο τρόπο χρήσης και από την άλλη τη φαντασία του δίνοντας του την ελευθερία να τα χρησιμοποιήσει με ποικίλους τρόπους.

Πιο αναλυτικά, από το στοιχείο της πέργκολας οδηγηθήκαμε στην πέργκολα χωρίς διαδοκίδωση, η οποία δίνει την ελευθερία στο χρήστη σε σχέση με τη στέγαση του, από αυτήν οδηγηθήκαμε στο διπλό υποστήλωμα με δοκάρι που επιτρέπει μια σειρά από δραστηριότητες στον κατακόρυφο άξονα και τέλος στο μονά υποστηλώματα που επιτρέπουν δραστηριότητες κυρίως στον οριζόντιο άξονα.

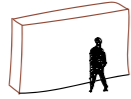
III. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

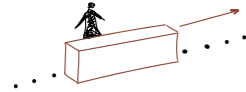

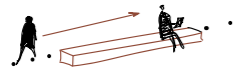
ΠΕΤΡΑ

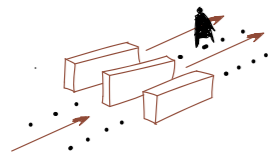
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ
ΟΠΤΙΚΩΝ ΦΥΓΩΝ
ΠΥΡΗΝΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΟΠΤΙΚΩΝ ΦΥΓΩΝ
ΧΑΡΑΣΗ ΚΙΝΗΣΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΟΠΤΙΚΩΝ ΦΥΓΩΝ
ΣΤΑΣΗ
ΧΑΡΑΣΗ ΚΙΝΗΣΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΟΠΤΙΚΩΝ ΦΥΓΩΝ
ΦΙΛΤΡΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Η πέτρα είναι το βασικό υλικό από το οποίο αποτελείται το καμίνι και το οποίο διασκορπίζουμε στην περιοχή με τη μορφή τοιχίων εμπνευσμένες από θραύσματα του ερειπίου που βρήκαμε κατά την πρώτη μας επίσκεψη στην περιοχή.

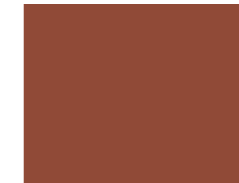
Τα πέτρινα τοιχία που τοποθετούνται εμφανίζονται σε διαφορετικά ύψη προκειμένου να σκηνοθετήσουν μια διαδρομή. Συγκεκριμένα, τοποθετούμε πέτρινα τοιχία σε ύψος 45 εκατοστών, 90 εκατοστών και 2 μέτρων, καθεμία από τις επιλογές χρησιμοποιούνται προκειμένου να κατευθύνουν το βλέμμα και να ορίσουν κίνηση. Τα τοιχία 45 και 90 εκατοστών εμποδίζουν την κίνηση επιτρέποντας όμως, συγχρόνως, την οπτική επαφή. Τα χαμηλότερα τοιχία μπορούν να χρησιμοποιηθούν επίσης και ως καθίσματα ορίζοντας στάση. Τα τοιχία 2 μέτρων εμποδίζουν την κίνηση και το βλέμμα προκειμένου να αποκαλύπτουν σταδιακά τι υπάρχει πίσω και να διεγείρουν την περιέργεια του χρήστη.

ΔΑΠΕΔΑ

ΧΑΛΙΚΙ

ΦΙΛΤΡΟ ΕΙΣΟΔΟΥ
ΚΑΝΝΑΒΟΣ ΠΟΛΗΣ

ΠΑΘΗΜΕΝΟ ΧΩΜΑ

ΚΙΝΗΣΕΙΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΔΑΠΕΔΟ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΣΗΣ

Τα υλικά των δαπέδων διαφοροποιούνται σηματοδοτώντας το διαφορετικό χαρακτήρα του εκάστοτε χώρου αλλά και τη χρήση του.

ΦΥΤΕΥΣΗ ΧΑΜΗΛΗ

ΘΥΜΑΡΙ

ΦΑΣΚΟΜΗΛΟ

ΡΙΓΑΝΗ

ΔΕΝΤΟΛΙΒΑΝΟ

ΦΥΤΕΥΣΗ ΨΗΛΗ

ΛΕΥΚΑ

ΟΡΙΟ- ΦΙΛΤΡΟ
ΣΥΝΟΡΟ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΑΓΡΙΕΛΙΑ

ΚΙΝΗΣΗ

ΜΟΥΡΙΑ

ΔΕΝΤΡΟ ΣΚΙΑΣΗΣ

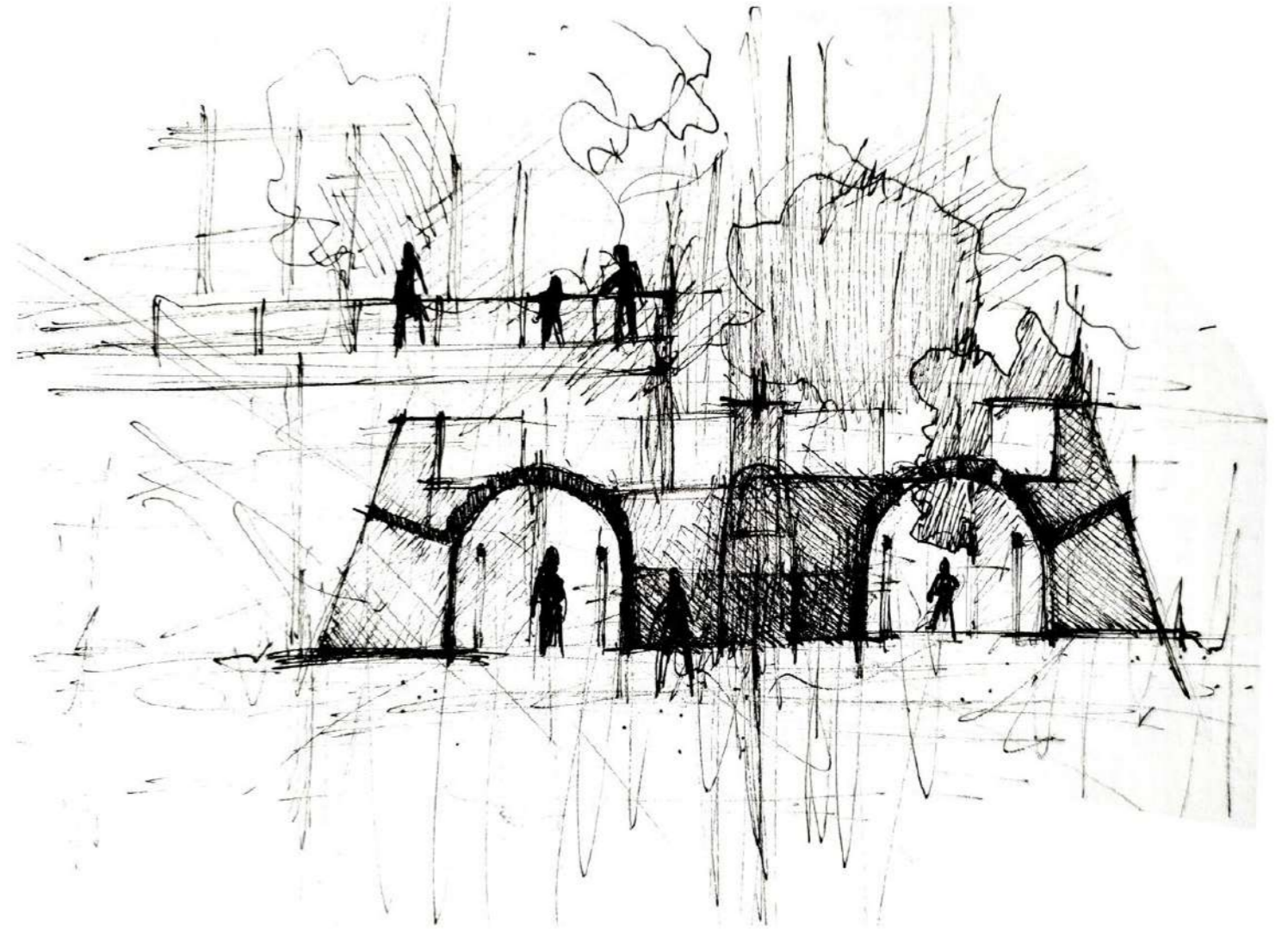
ΑΓΡΙΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

ΤΟΠΟΣΗΜΟ

Η χαμηλή φύτευση αποτελείται από θάμνους που συναντάμε στο Ποικίλο Όρος.

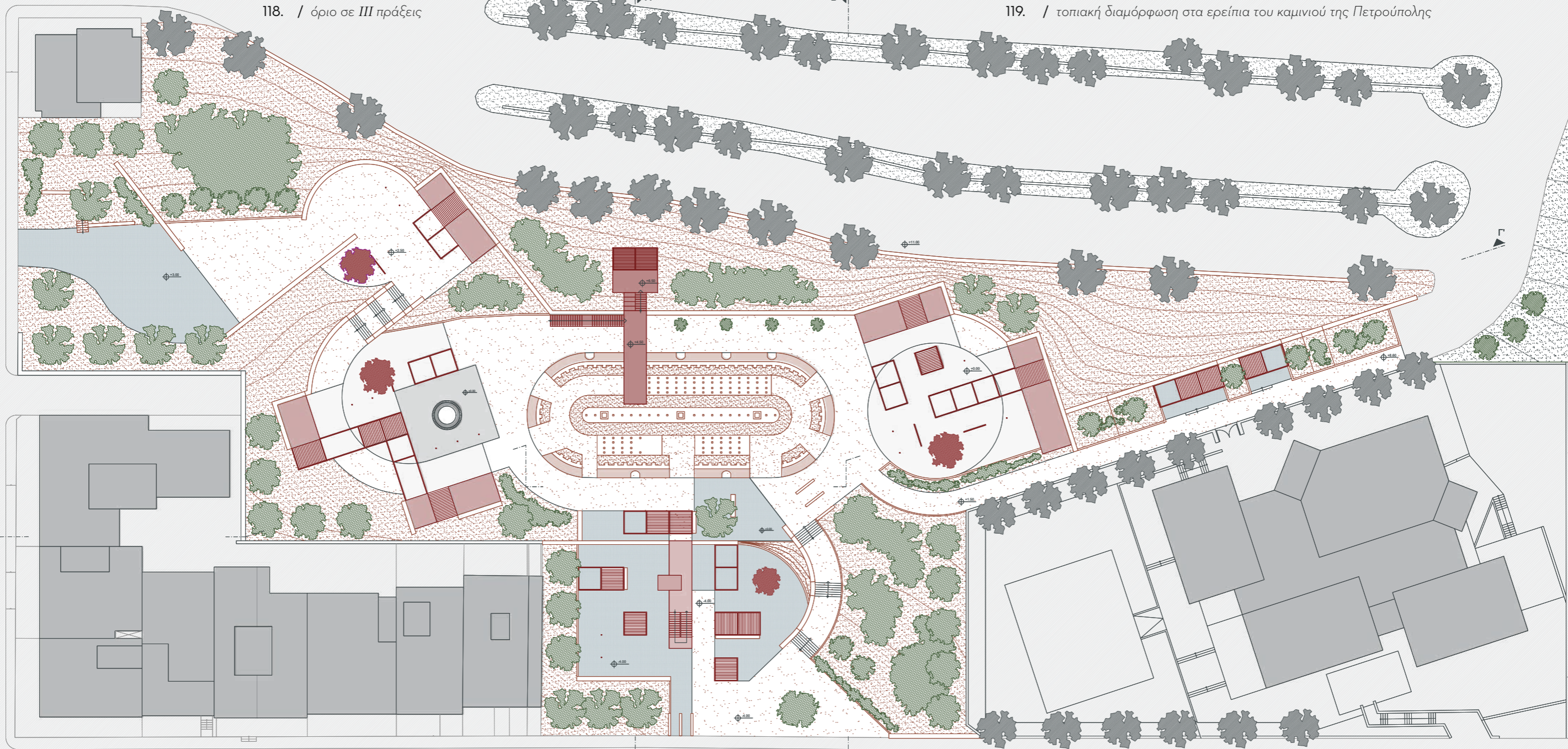
Η ψηλή φύτευση αποτελείται κυρίως από δέντρα τα οποία επιλέχθηκαν με κριτήριο την πυκνότητα του φυλλώματος και το ύψος τους, προκειμένου άλλοτε να λειτουργήσουν ως όριο/φίλτρο με την πόλη, άλλοτε να ορίσουν κίνηση από την πόλη προς την περιοχή αλλά και εντός της. Επίσης, χρησιμοποιούνται δέντρα για σκίαση και δροσιά, και δέντρα με χρώμα στο φύλλωμα τους ως τοπόσημα.

μέρος Ε/
σχέδια

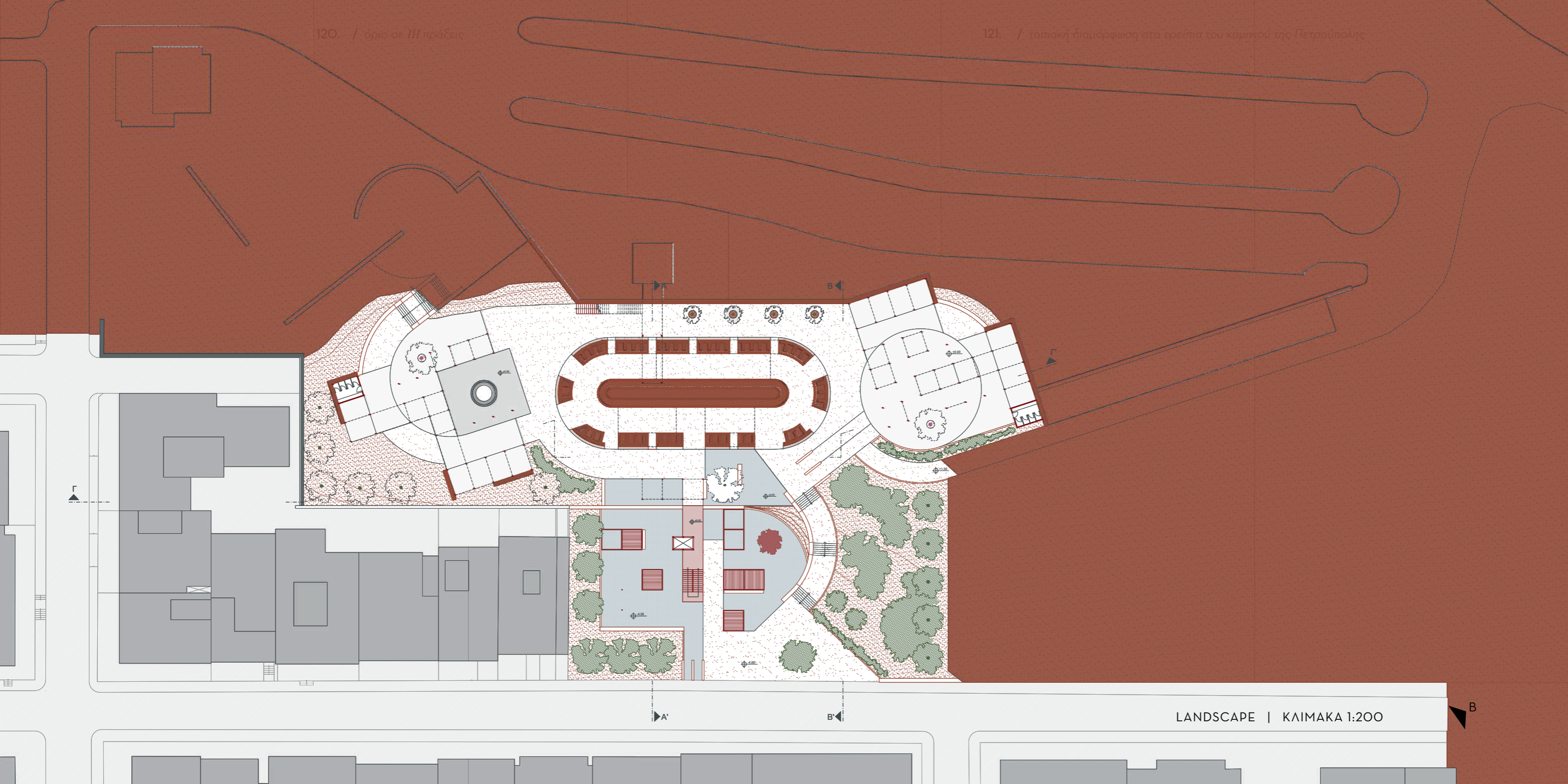
118. / όριο σε III πράξεις

119. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

120. / όριο σε III πράξεις

121. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινού της Πετρούπολης

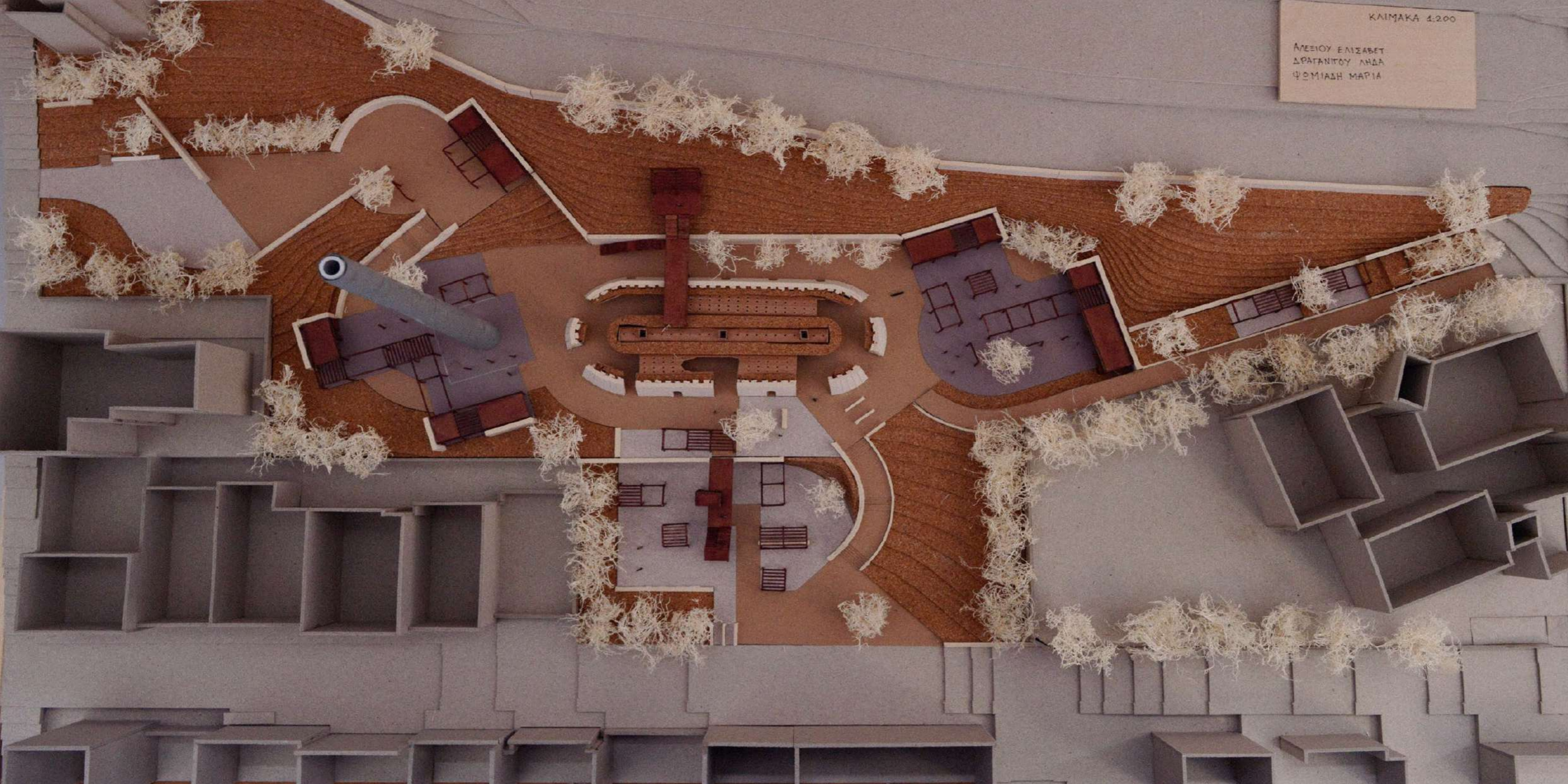

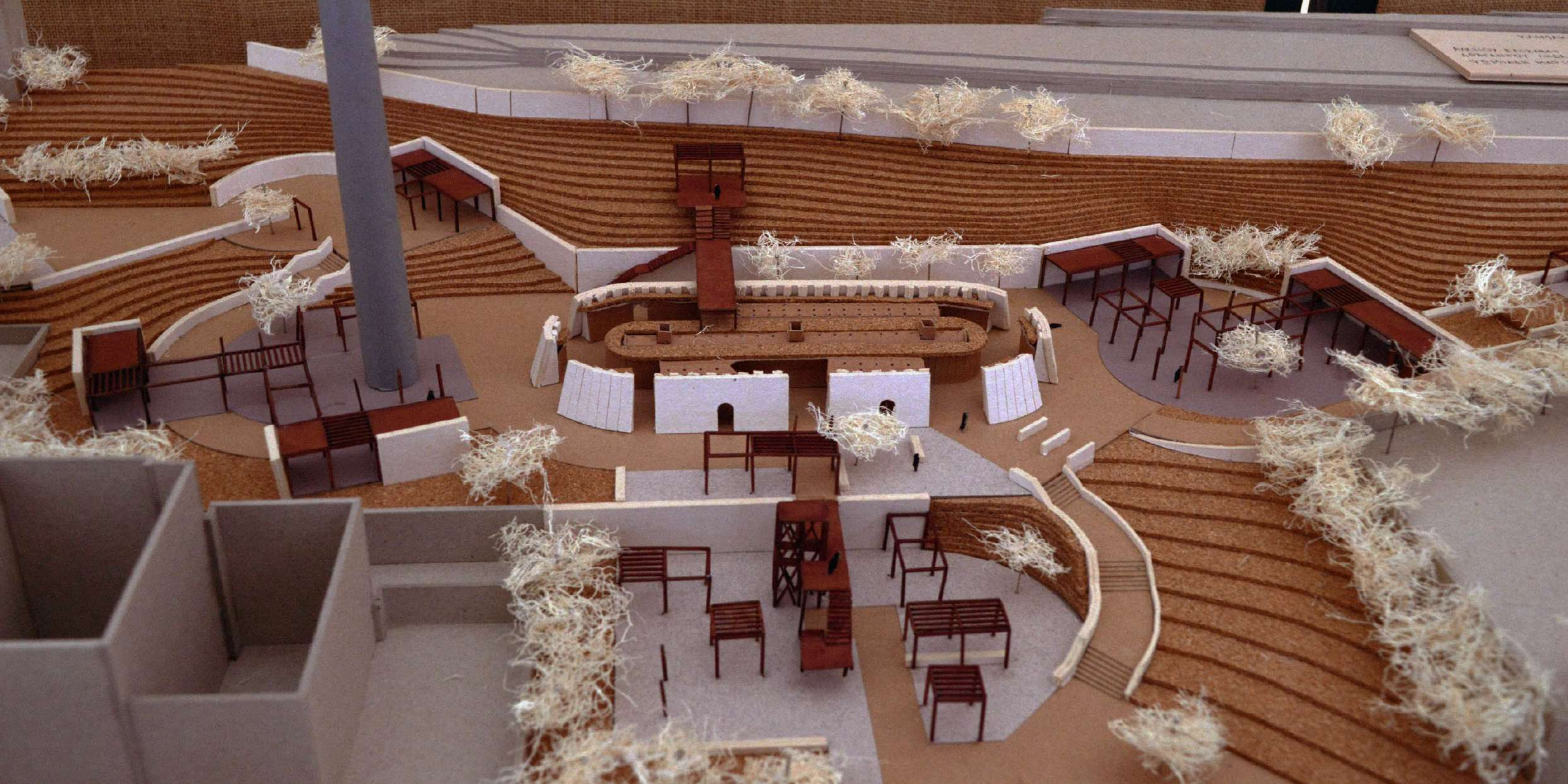
LANDSCAPE | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

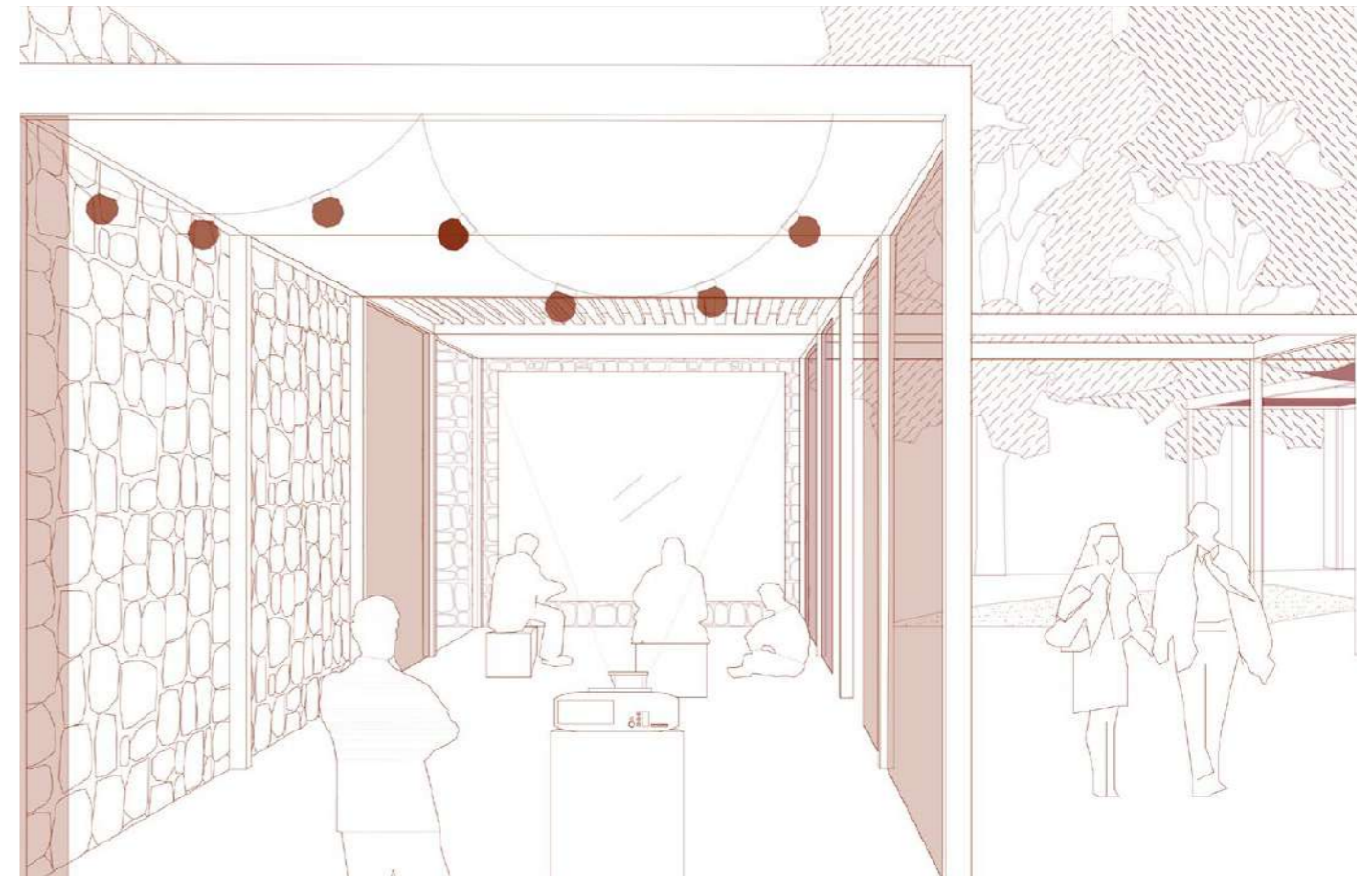
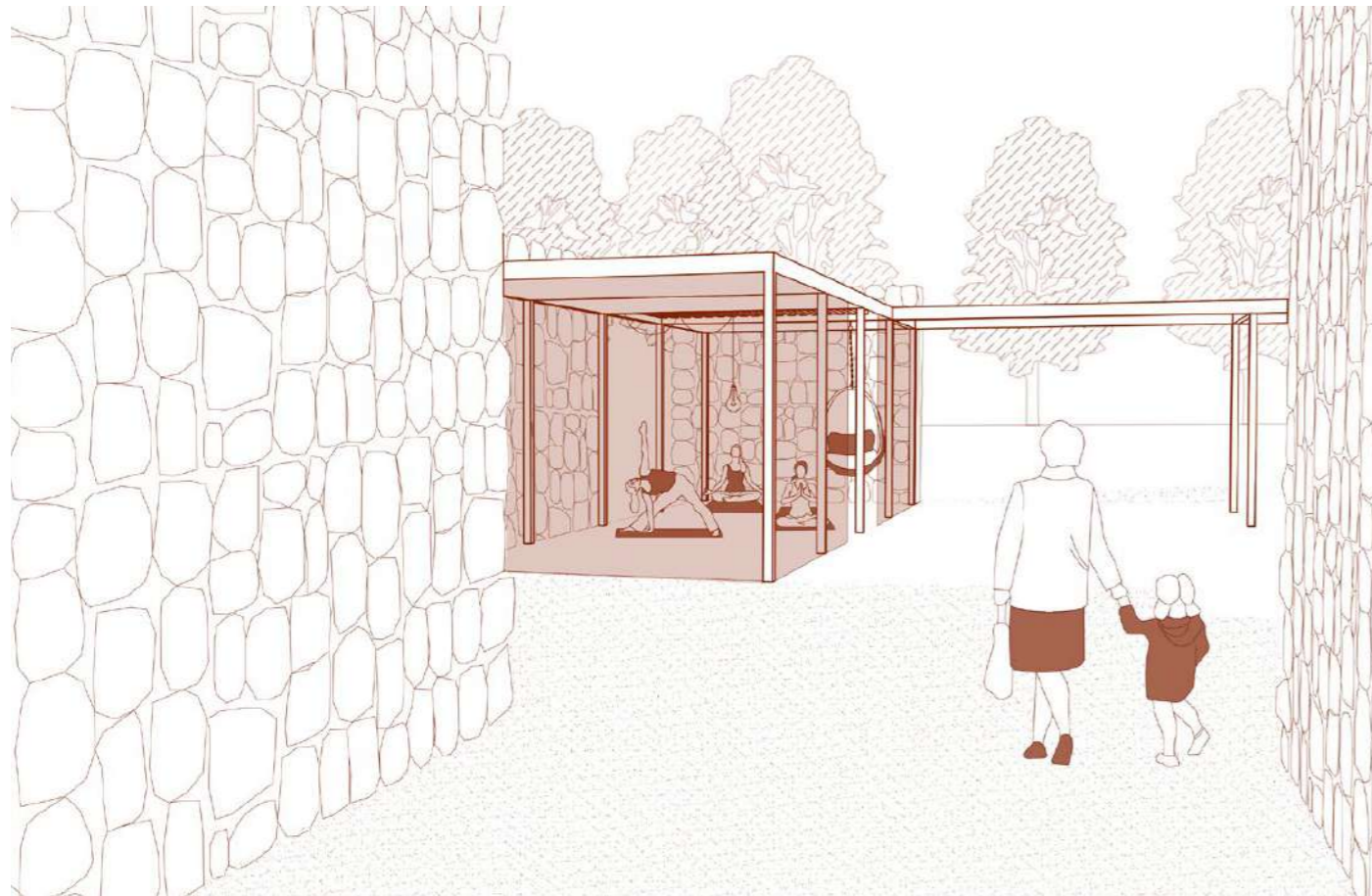
B

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

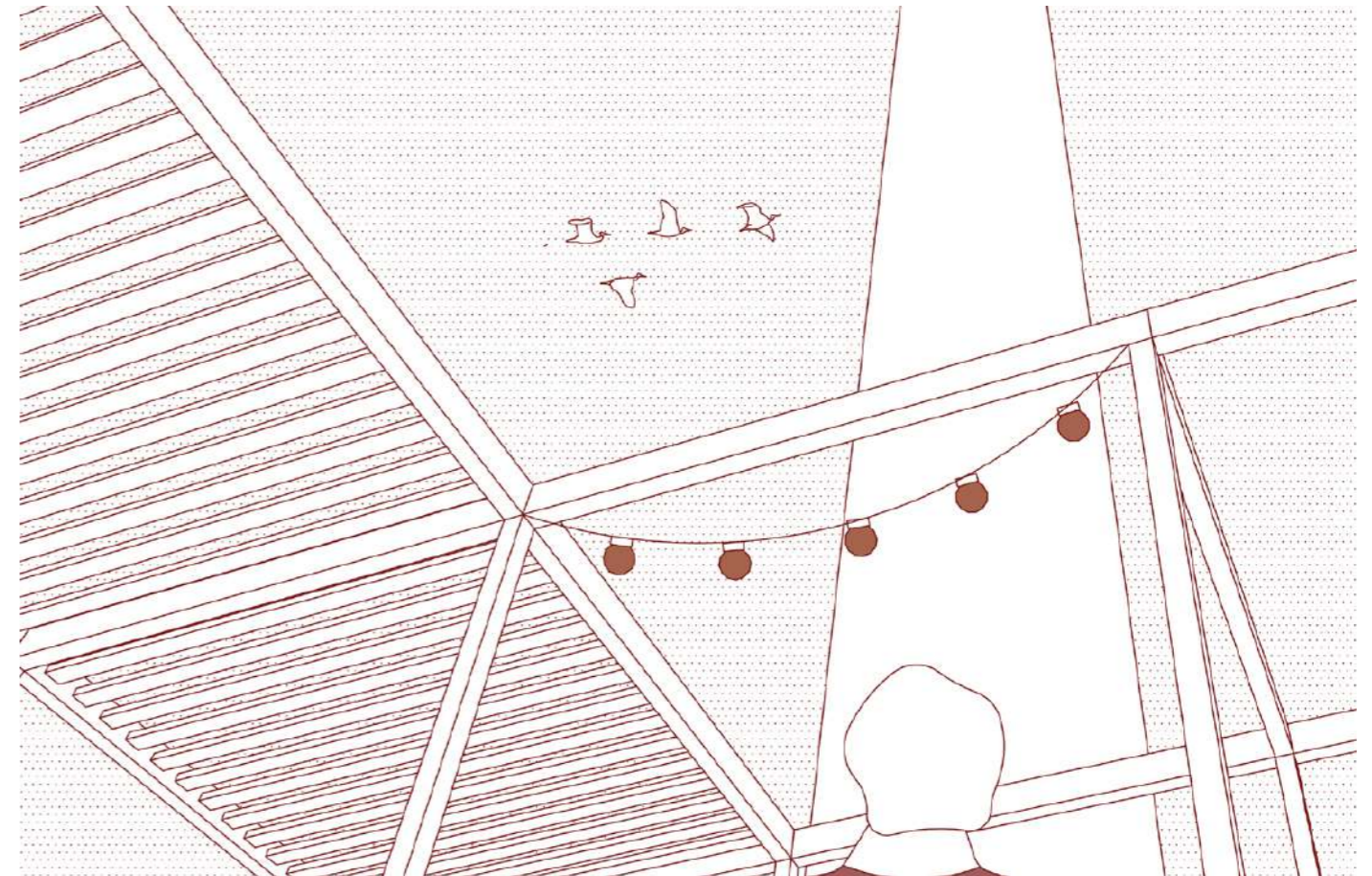
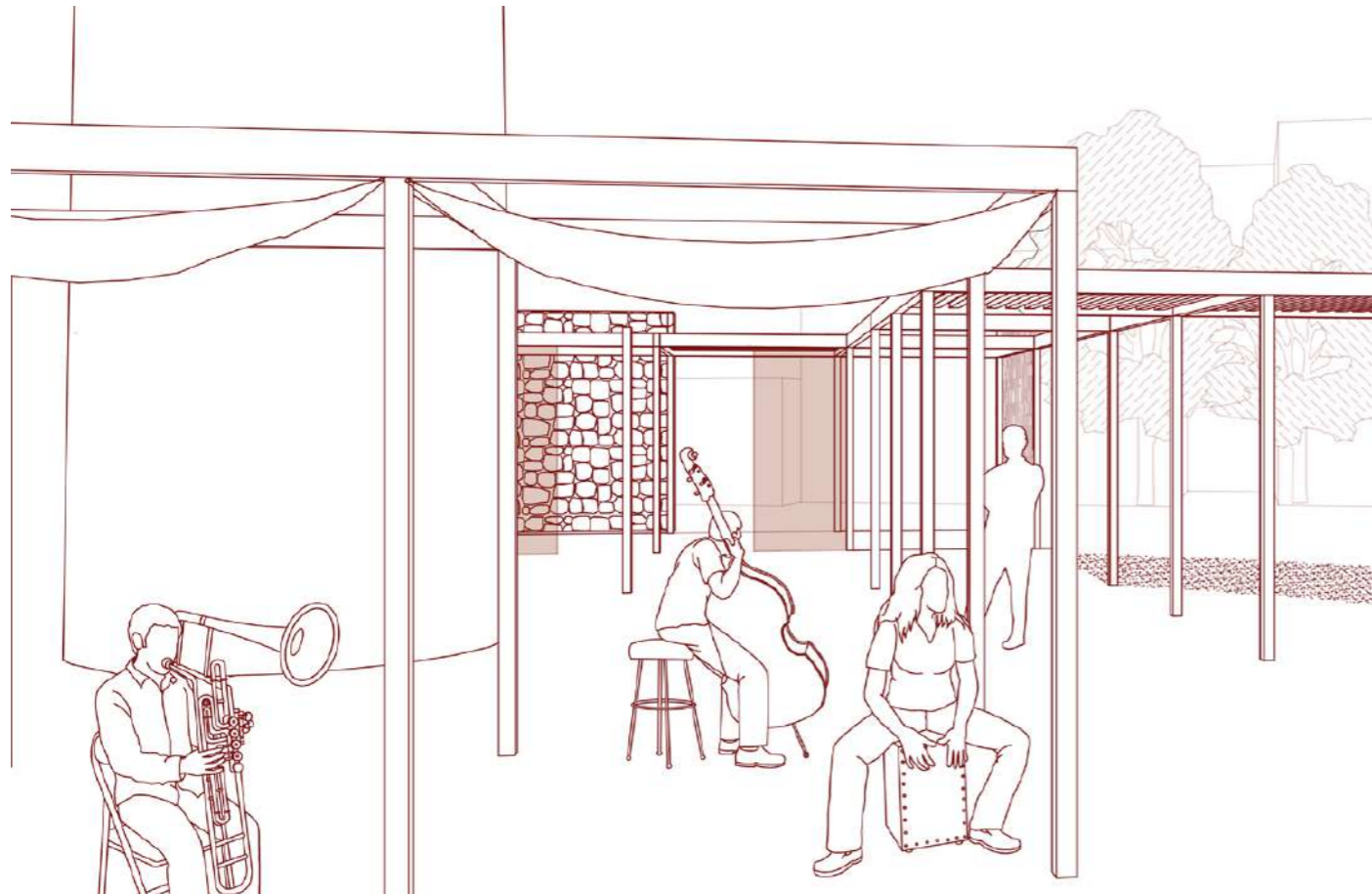
ΑΓΕΙΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
ΔΡΑΓΑΝΙΤΟΥ ΛΗΔΑ
ΦΟΜΙΑΣΗ ΜΑΡΙΑ

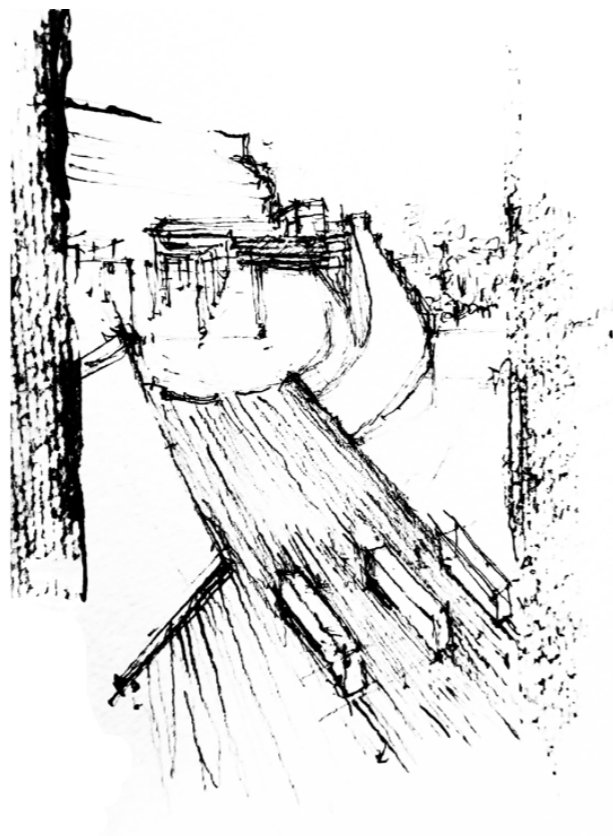
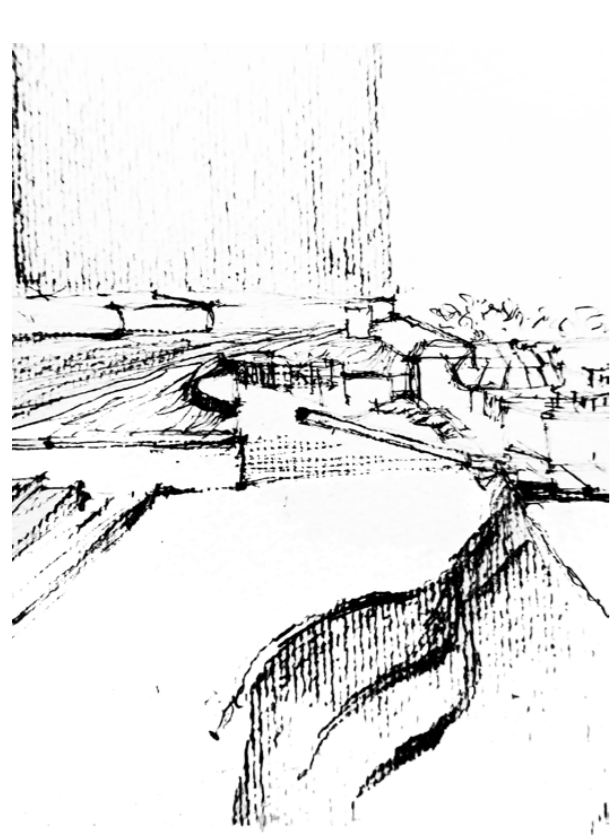

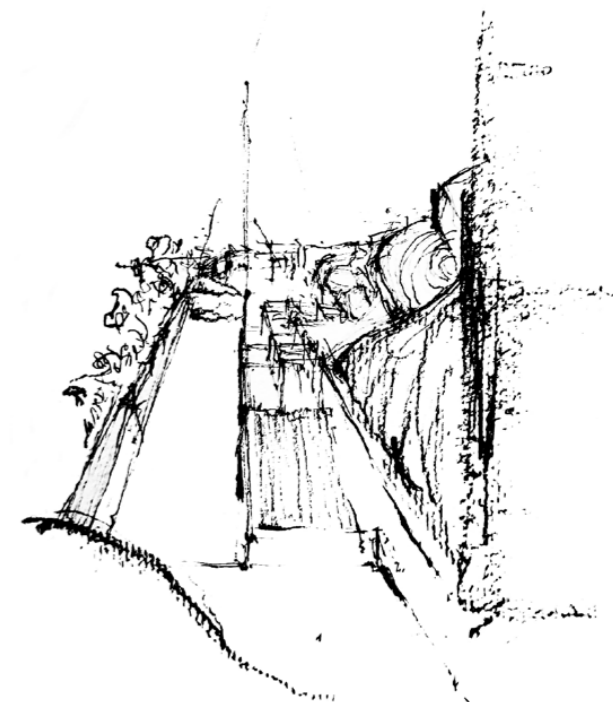
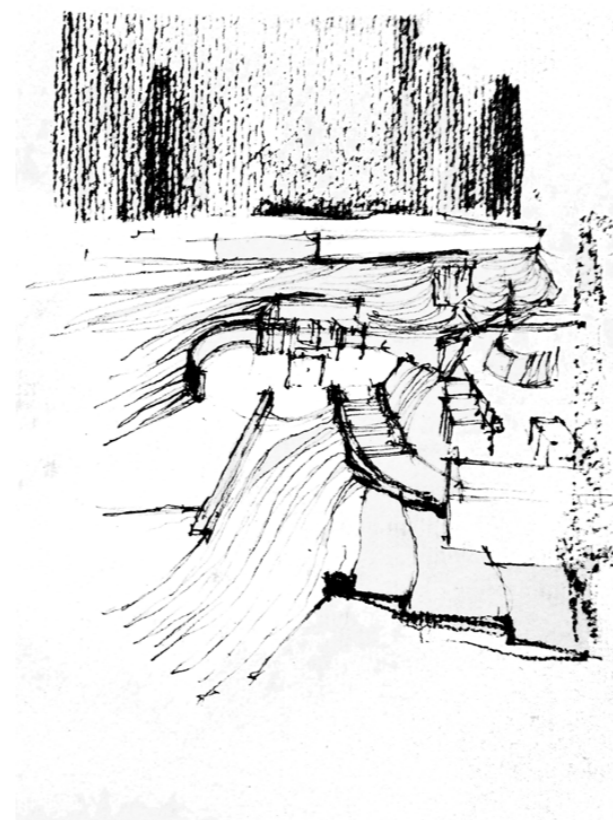

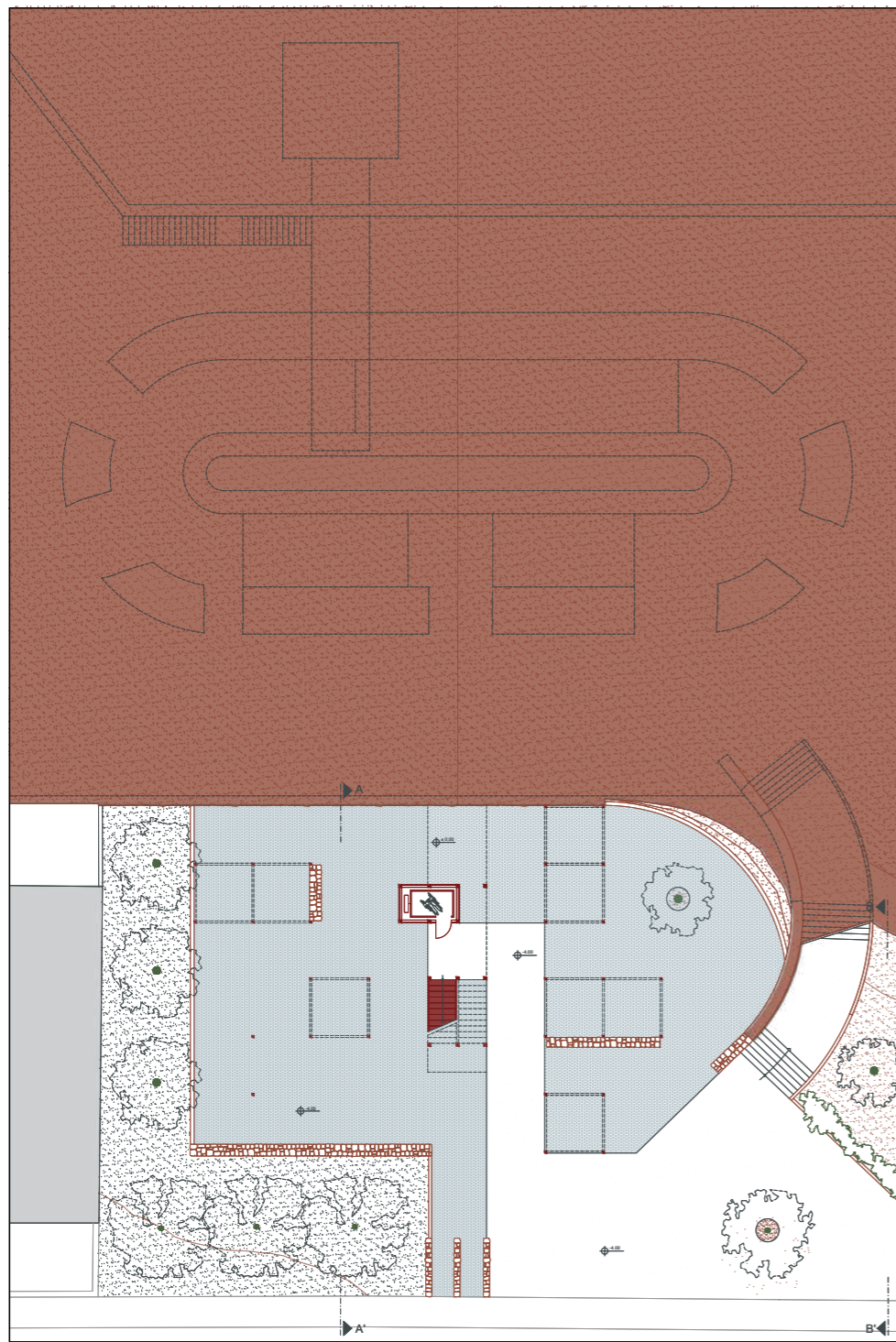
130. / όριο σε III πράξεις

131. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

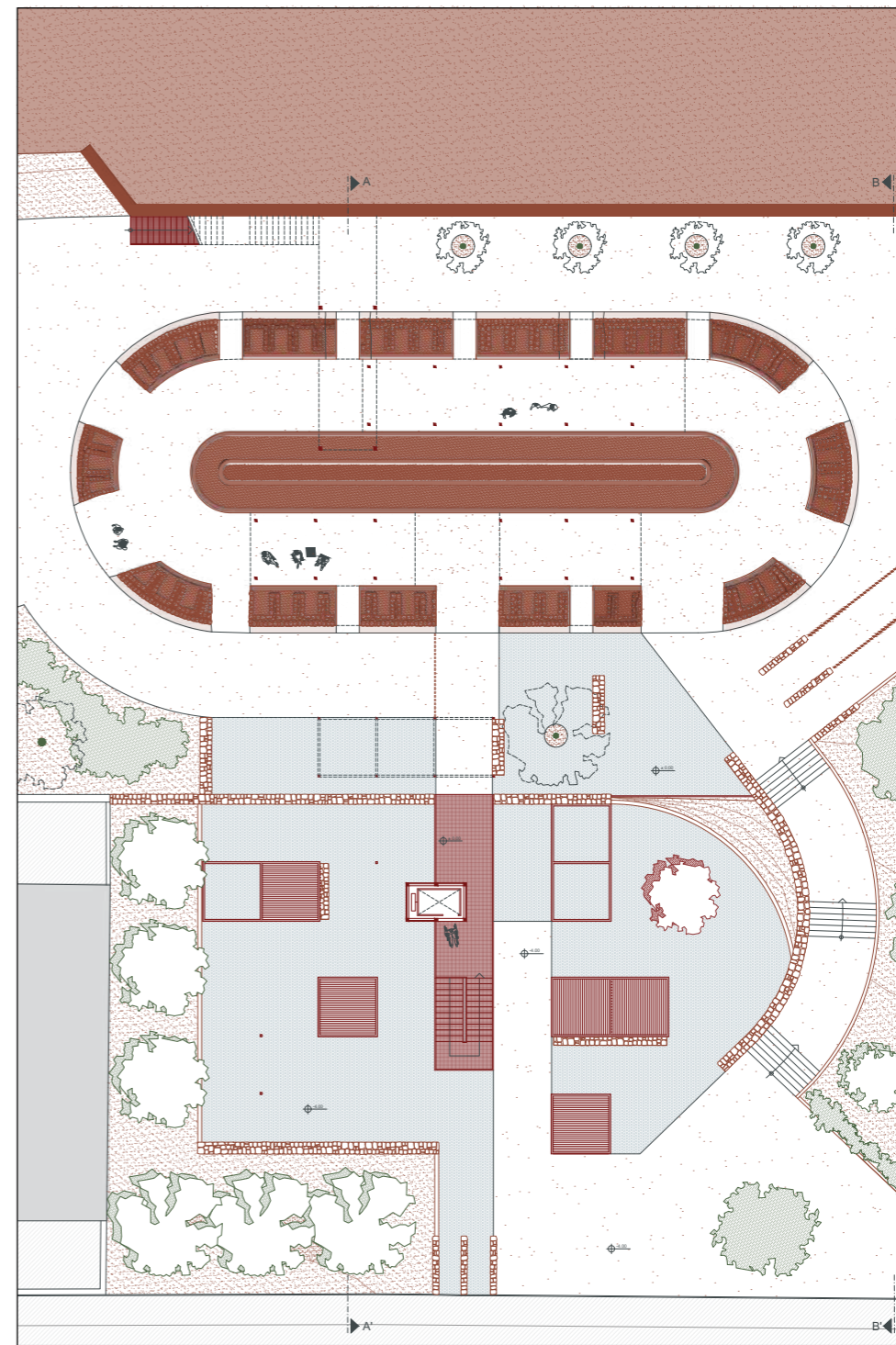

132. / όριο σε III πράξεις

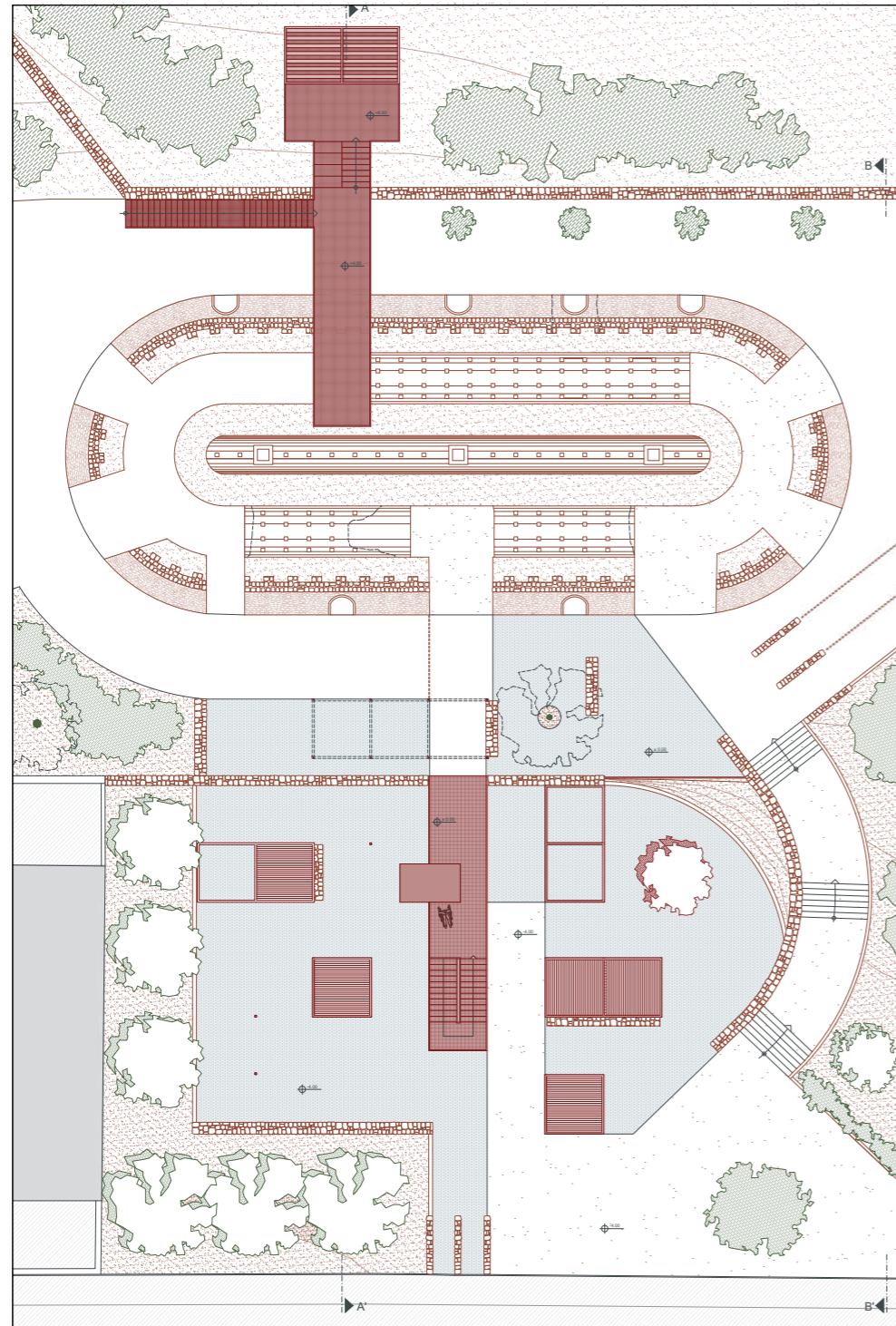
Β
ΚΑΤΟΨΗ
ΣΤΑΘΜΗΣ
-4.00m
ΚΛΙΜΑΚΑ
1:100

133. / τοπική διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

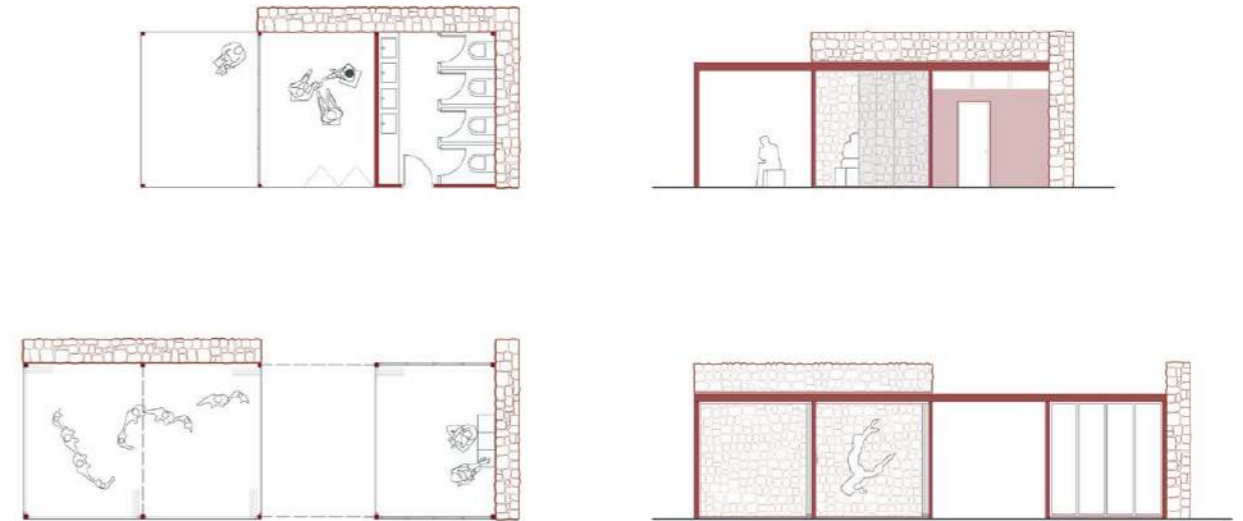
Β
ΚΑΤΟΨΗ
ΣΤΑΘΜΗΣ
+0.00m
ΚΛΙΜΑΚΑ
1:100

134. / όριο σε III πράξεις

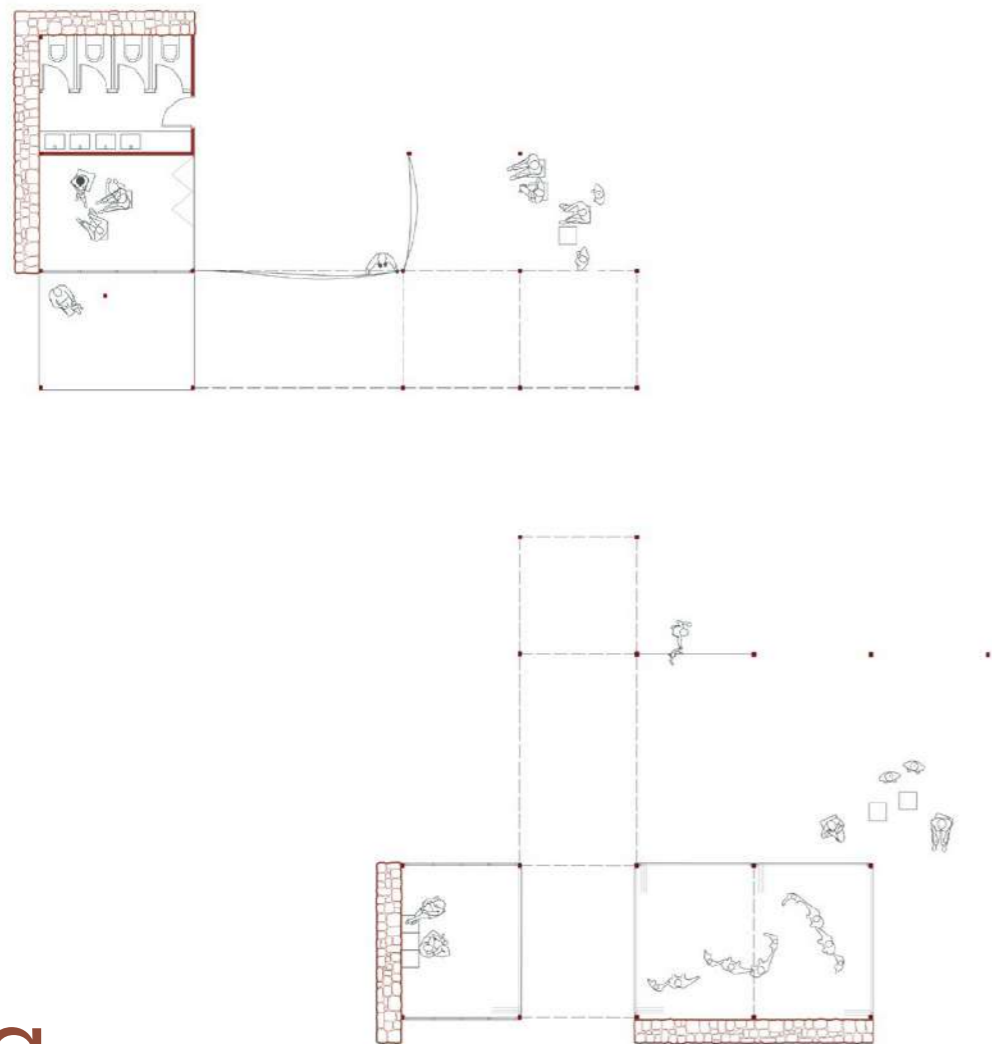
 B
 ΑΝΩ ΟΨΗ
 ΚΛΙΜΑΚΑ
 1:100

135. / τοπιακή διαμόρφωση στα ερείπια του καμινιού της Πετρούπολης

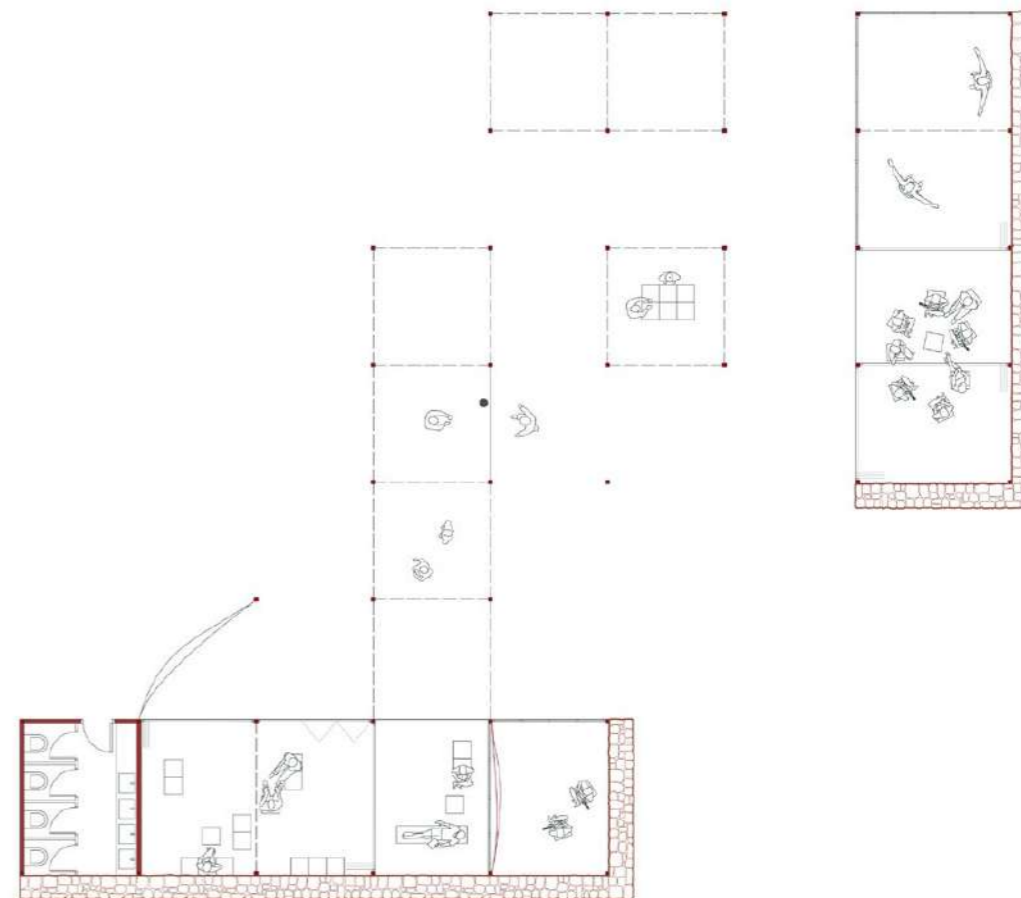
ΚΑΤΟΨΗ & ΟΨΕΙΣ ΜΟΝΑΔΩΝ - ΠΥΡΗΝΩΝ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

Οι κλειστοί χώροι αποτελούνται από τον πολλαπλασιασμό μιας ελάχιστης μονάδας διαστάσεων 3 επί 4 μέτρα. Τα 12 τετραγωνικά της μονάδας που προκύπτουν είναι ο ελάχιστος χώρος που δίνει τη δυνατότητα για διεξαγωγή μιας σειράς δραστηριοτήτων τέχνης. Με τον πολλαπλασιασμό αυτόν διαμορφώνονται μεγαλύτεροι χώροι που επιτρέπουν μεγαλύτερη συγκέντρωση. Οι κλειστοί χώροι είναι μεταλλικές κατασκευές που “κουμπώνουν” σε πέτρινα τοιχία ύψους 4 μέτρων. Στεγάζονται με μέταλλο, ενώ η πλήρωση γίνεται με τζάμι προκειμένου να μπορούν οι χώροι να χρησιμοποιούνται και τους χειμερινούς μήνες. Το τζάμι επιλέχθηκε προκειμένου να επιτρέπει στον επισκέπτη τη θέαση εντός. Οι κλειστοί χώροι ανοίγουν σε όλες τις πλευρές τους και μετατρέπονται σε ημιυπαίθριους με στόχο να ενισχυθεί η επαφή με τα υπαίθρια μεταλλικά στοιχεία που έχουν τοποθετηθεί. Οι χώροι αυτοί με τη χρήση ενός απλού προτεινόμενου εξοπλισμού που απεικονίζεται στις παρακάτω ενδεικτικές κατόψεις μπορούν να μεταβληθούν διαμορφώνοντας νέους στους οποίους δίνονται διαφορετικές χρήσεις.

α.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ "ΠΛΑΤΕΙΑΣ" ΜΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΧΡΗΣΗ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

β.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ "ΠΛΑΤΕΙΑΣ" ΜΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΧΡΗΣΗ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

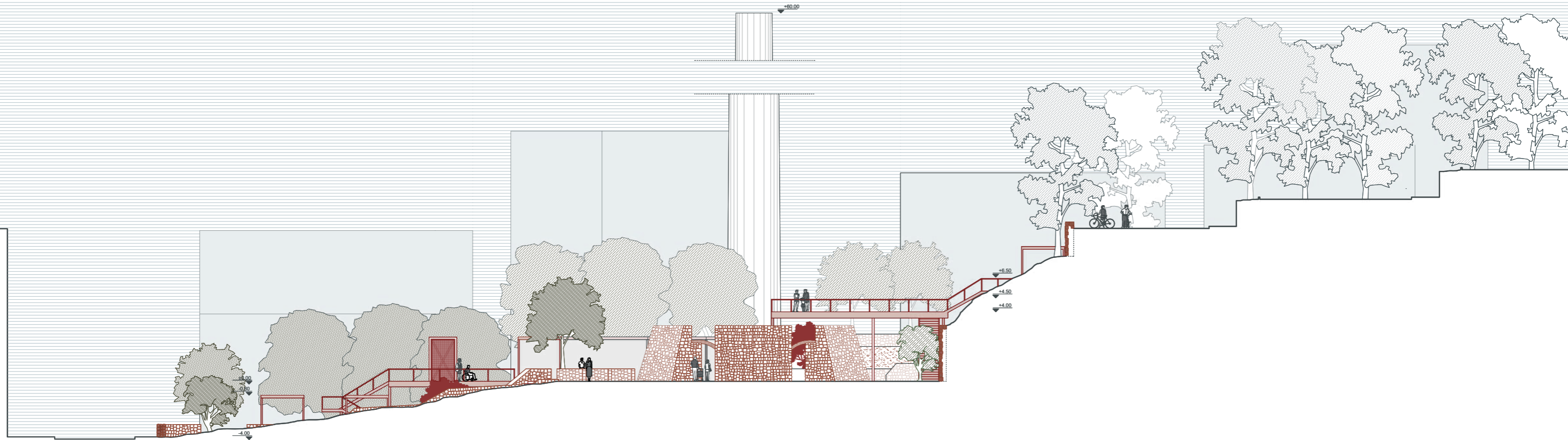

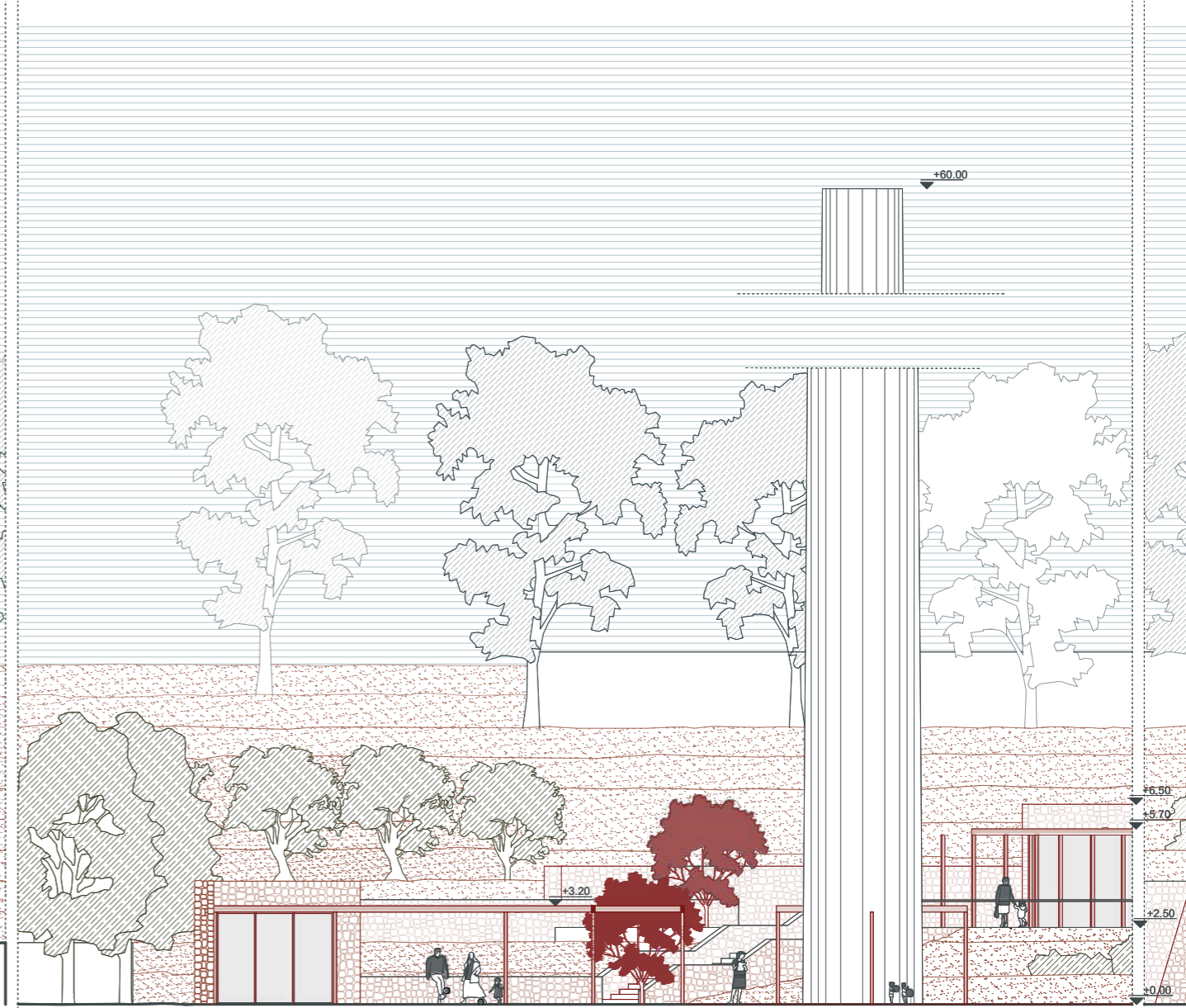
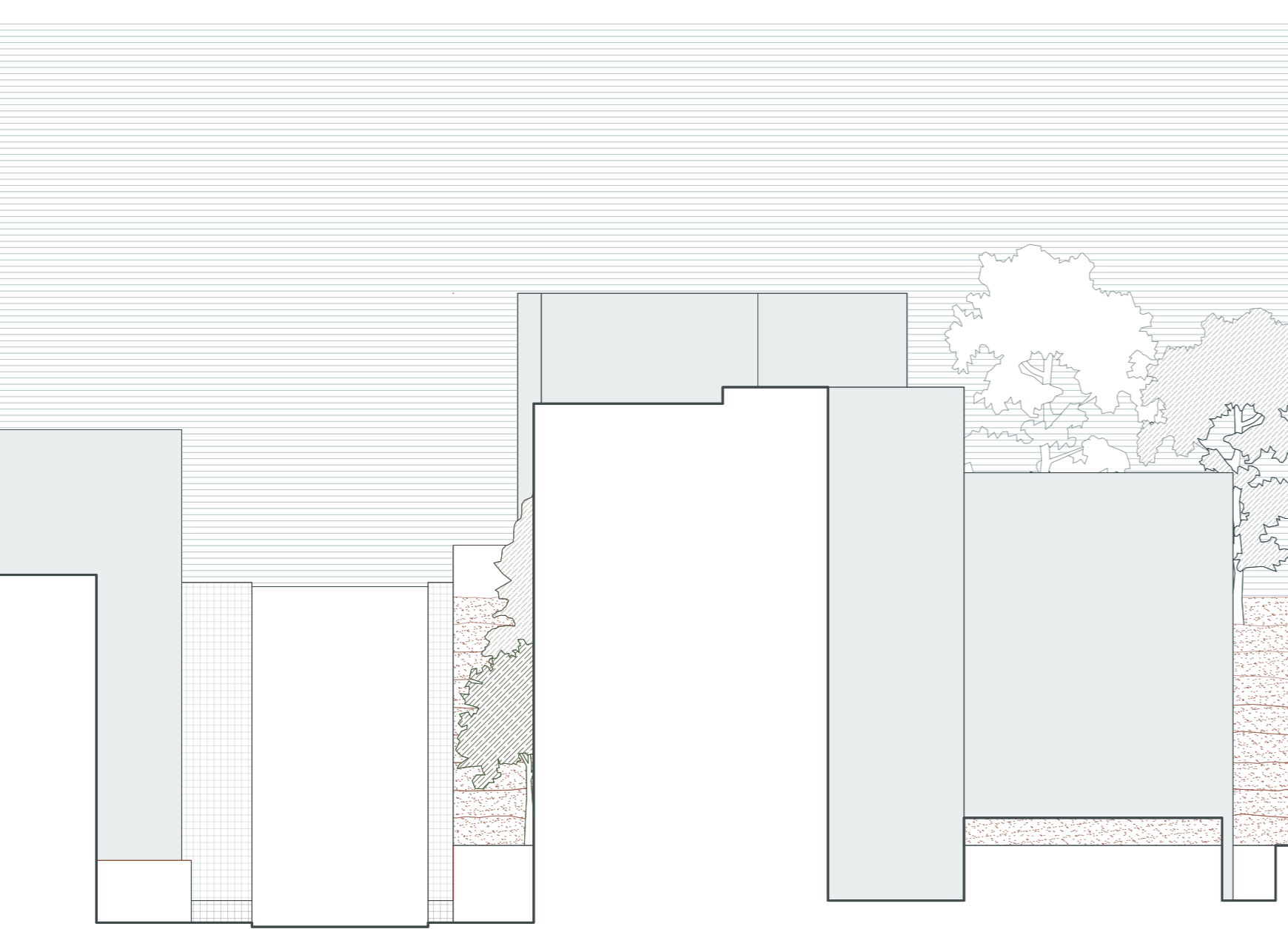

ΟΨΟΤΟΜΗ Α-Α | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

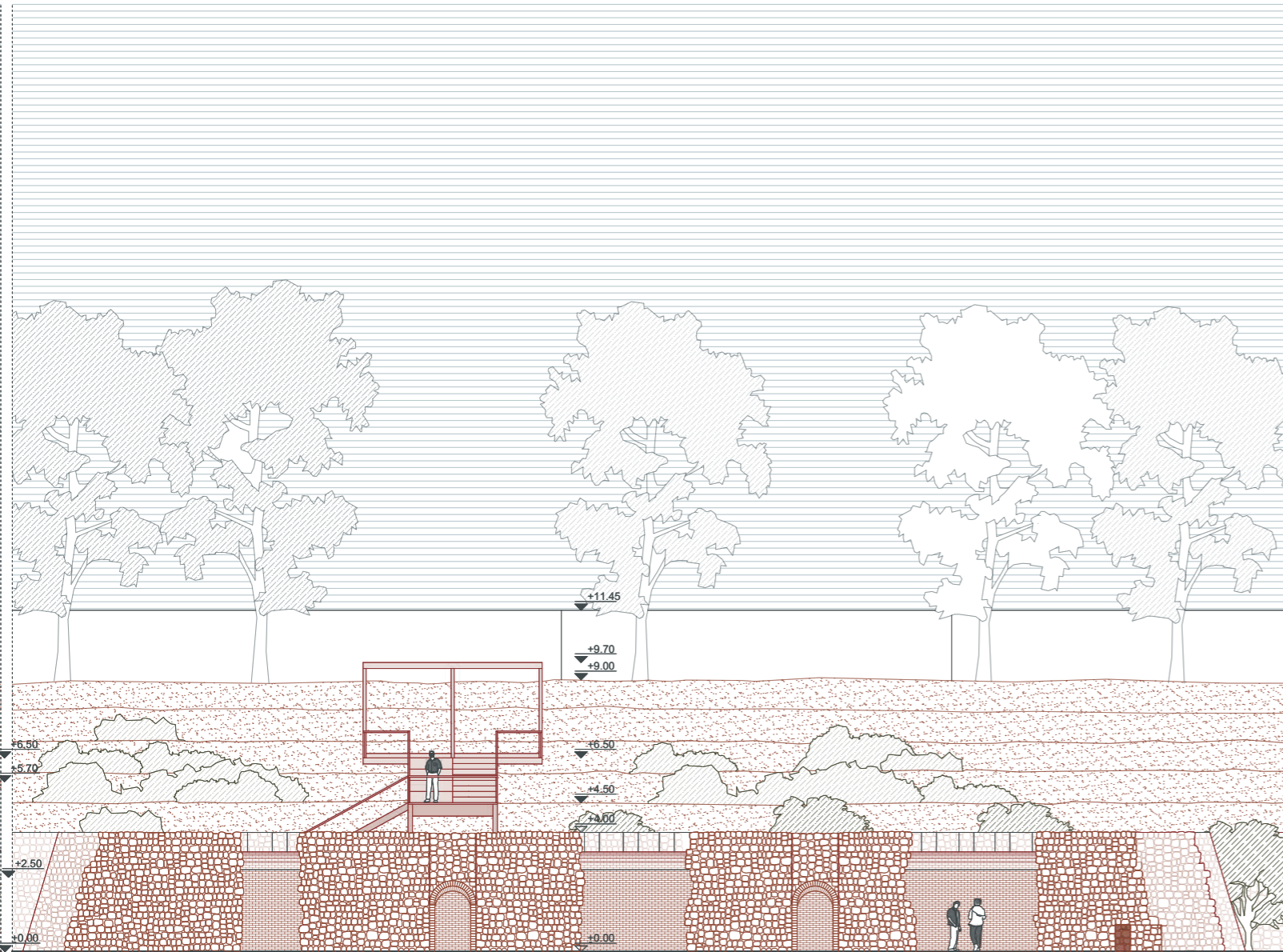

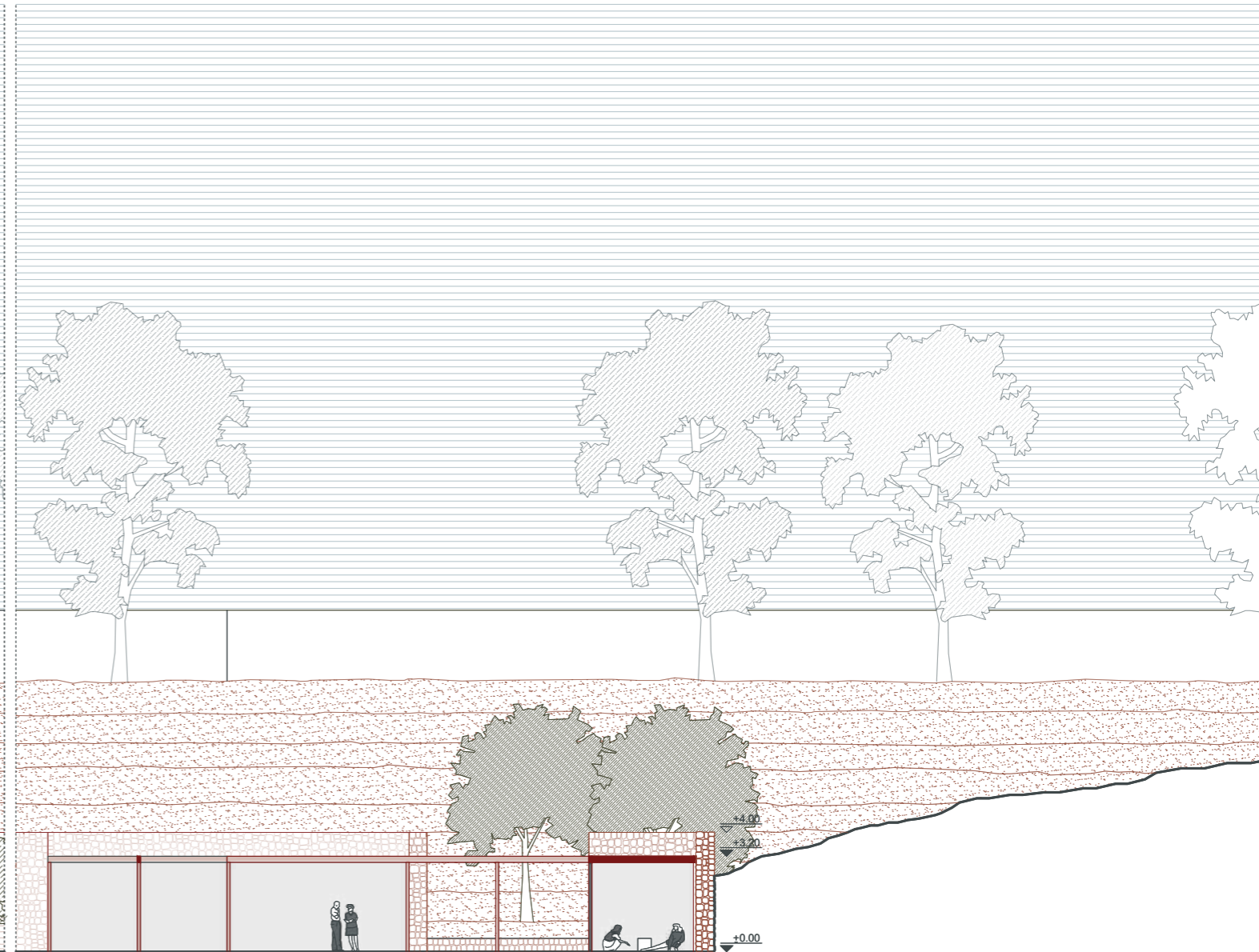
ΟΨΟΤΟΜΗ Β-Β | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

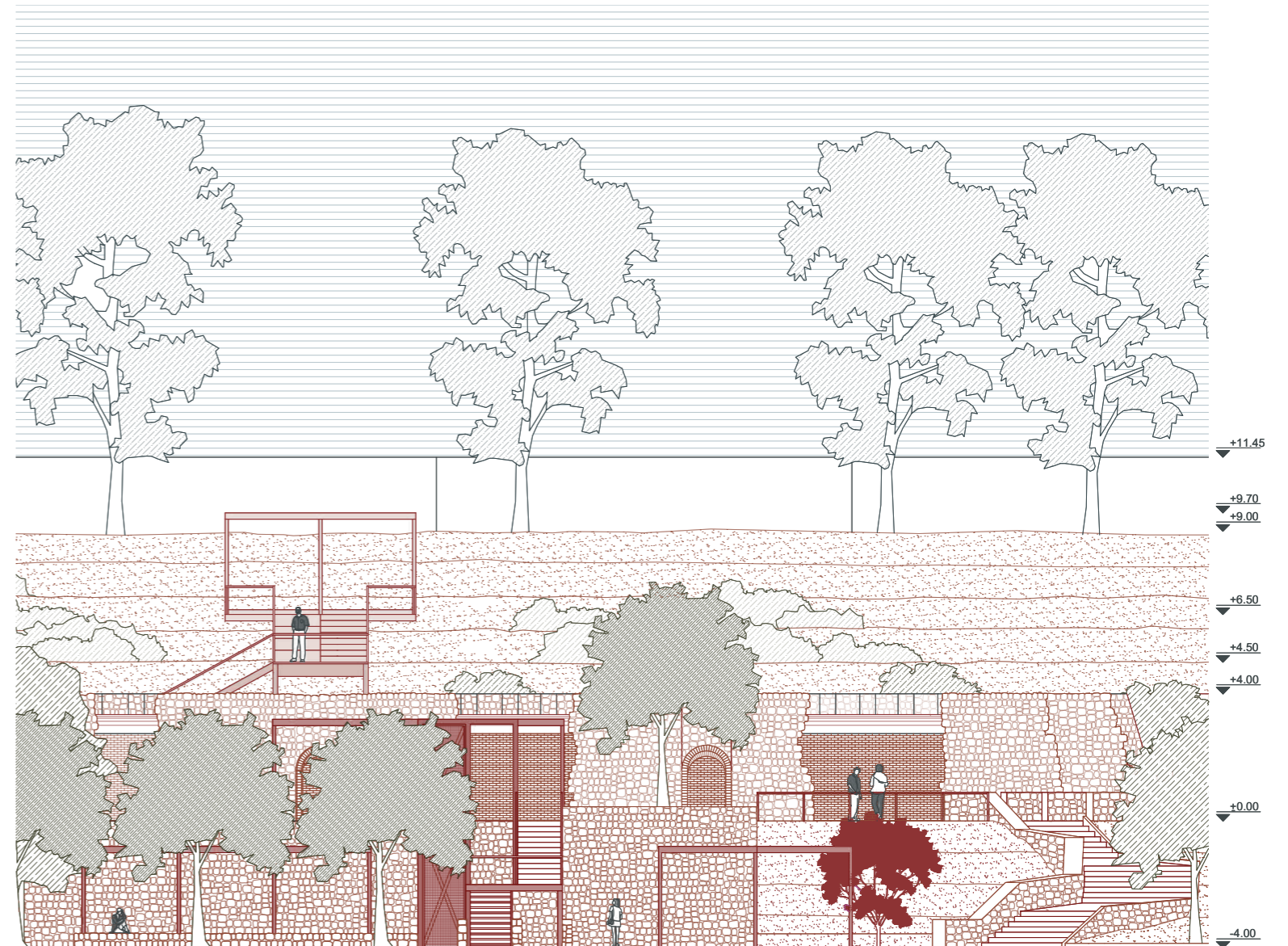

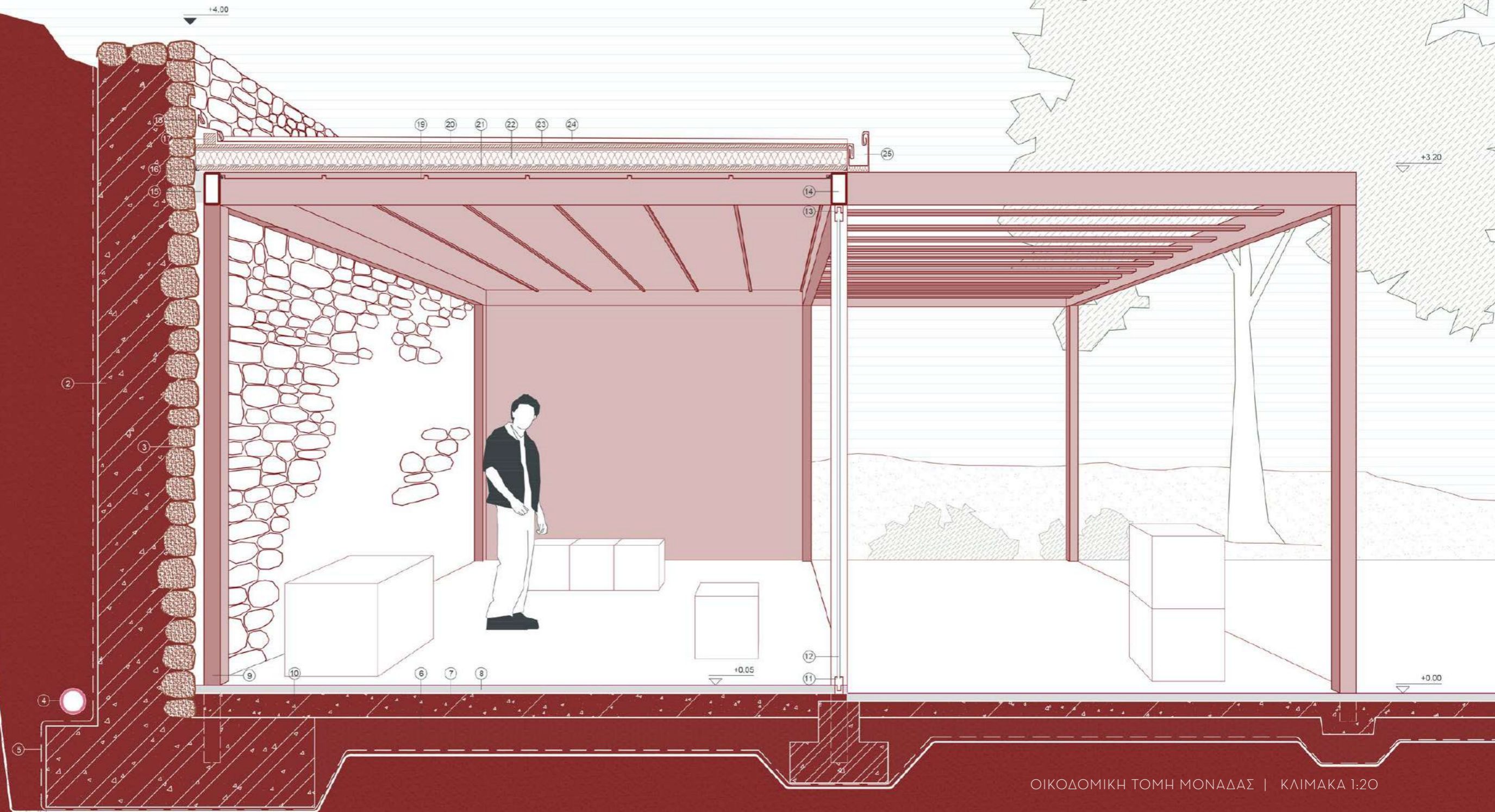
ΟΨΟΤΟΜΗ Γ-Γ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100 | ΤΜΗΜΑ Α'

ΟΨΟΤΟΜΗ Γ-Γ | ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100 | ΤΜΗΜΑ Β'

1. ΟΡΙΟ ΕΚΣΚΑΦΗΣ
2. ΑΝΑΛΗΜΜΑΤΙΚΟ ΤΟΙΧΕΙΟ
3. ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΑΠΟ ΠΕΤΡΑ
4. ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΣ ΣΩΛΗΝΑΣ
5. ΓΕΩΥΦΑΣΜΑ
6. ΕΞΥΓΕΙΑΝΣΗ ΜΕ ΘΡΑΥΣΤΟ ΥΛΙΚΟ ΖΑ
7. ΕΔΑΦΟΠΛΑΚΑ ΕΛΑΦΡΑ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ 15cm
8. ΤΕΛΙΚΗ ΣΤΡΩΣΗ ΤΣΙΜΕΝΤΟΚΟΝΙΑ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΕΛΙΚΟ ΔΑΠΕΔΟ
9. ΚΟΙΛΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΛΩΜΑ SHS 100/100
10. ΘΕΜΕΛΙΟ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ
11. ΚΟΥΦΩΜΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
12. ΔΙΠΛΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΖΑΜΙ
13. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΖΑΜΙΟΥ
14. ΚΟΙΛΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΔΟΚΟΣ RHS 100/200
15. ΜΑΣΤΙΧΗ ΠΟΛΥΟΥΡΕΘΑΝΗΣ
16. ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΓΩΝΙΑ L 20/20
17. ΞΥΛΙΝΗ ΔΙΑΤΟΜΗ 70x70
18. ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΦΥΛΛΑ ΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΑΡΜΟΥ
19. ΨΕΥΔΟΟΡΟΦΗ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΦΥΛΛΑ CORTEN 600mm
20. ΠΕΤΣΩΜΑ ΚΟΝΤΡΑ ΠΛΑΚΕ 22mm
21. ΦΡΑΓΜΑ ΥΔΡΑΤΜΩΝ
22. ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗ 10mm
23. ΚΟΝΤΡΑ ΠΛΑΚΕ 18mm
24. ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΜΕ ΦΥΛΛΑ CORTEN
25. ΥΔΡΟΡΡΟΗ

**τους/τις
φίλους &
φίλες**

ΣΥΛΒΙΑ
ΜΑΤΟΥΛΑ
ΧΑΡΟΥΛΑ
ΕΙΡΗΝΗ
ΕΛΛΗ
ΝΙΚΟΛ
ΤΖΟ ΚΑΛ
ΤΖΕΜΕΣ
ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΚΟΥ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ
ΝΤΟΝΤΟ
ΕΥΔΟΚΙΑ
ΧΑΡΗ
ΔΡΗ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΓΟΥΝΗ

**τους/τις
συνοδοι
πόρους**

ΡΟΥΛΣ
ΔΚ
ΗΡΙΑΝΑ
ΗΛΕΚΤΡΑ
ΤΖΟ ΡΕΚ
ΜΑΡΙΑ
ΣΟΦΙΑ

**τους/τις
καθηγητές/τριες**

ΣΤΑΥΡΟ
ΣΤΑΥΡΙΔΗ

ΠΕΝΝΥ
ΚΟΥΤΡΟΛΙΚΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΒΑΣΙΛΑΤΟ

**special
thanks to:**

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΠΑΔΑ

ΠΕΤΡΑ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΤ

